

**SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ GELENEKSEL KONUTLARININ
YAPIM TEKNİKLERİNİN İNCELENMESİ**

EDA NUR KURT

YÜKSEK LİSANS TEZİ
MİMARLIK ANABİLİM DALI

DANIŞMAN
DOÇ. DR. ALPER BİDECİ

DÜZCE, 2024

T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ GELENEKSEL KONUTLARININ
YAPIM TEKNİKLERİNİN İNCELENMESİ

Eda Nur KURT tarafından hazırlanan tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından Düzce Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı'nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Tez Danışmanı

Doç.Dr. Alper BİDECI

Düzce Üniversitesi

Jüri Üyeleri

Dr. Öğr. Üyesi Ali Mülayim
Kırklareli Üniversitesi

Doç. Dr.Alper BİDECI
Düzce Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Emrah YILMAZ
Düzce Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 19/01/2024

BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün aşamalarda etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı, yine bu tezin çalışılması ve yazımı sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını beyan ederim.

19 Ocak 2024

Eda Nur KURT

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans öğrenimimde ve bu tezin hazırlanmasında gösterdiği her türlü destek ve yardımdan dolayı çok değerli hocam Doç. Dr. Alper BİDECİ'ye, Dr. Öğr. Üyesi Ali MÜLAYİM ve Dr. Öğr. Üyesi Emrah YILMAZ hocalarıma en içten dileklerimle teşekkür ederim.

Bu tezin hazırlanmasında destek ve yardımları için sevgili arkadaşım Yüksek Mimar Sevdâ KAYA ve Mimar Demirhan KAYA'ya teşekkür ederim.

Tüm eğitim hayatım boyunca maddi manevi desteklerini esirgemeyen sevgili babam Üzeyir USTA ve sevgili annem Döndü USTA başta olmak üzere, tez çalışmam boyunca sabırla bu süreçte yanımda olan sevgili eşim Himmet KURT'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

19 Ocak 2024

Eda Nur KURT

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

ŞEKİL LİSTESİ	vii
ÇİZELGE LİSTESİ	x
HARİTA LİSTESİ	xi
KISALTMALAR VE SİMGELER	xii
ÖZET	xiii
ABSTRACT	xiv
1. GİRİŞ	1
1.1. TEZİN AMACI	2
1.2. TEZİN KAPSAMI VE SINIRLILIKLARI	2
1.3. TEZİN YÖNTEMİ	2
1.4. LİTERATÜR ÖZETİ	4
2. SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ	8
2.1. SAMSUN İLİ	8
2.2. HAVZA İLÇESİ	9
2.2.1. Bahçelievler Mahallesi	12
2.2.2. Ilıca Mahallesi	13
2.2.3. Çakıralan Mahallesi	14
2.2.4. Cevizlik Mahallesi	15
2.2.5. Mürsel Mahallesi	16
2.2.6. Mesudiye Mahallesi	17
2.2.7. İmircik Mahallesi	18
2.2.8. Paşapınarı Mahallesi	19
3. ALAN ÇALIŞMASI VE BULGULAR	20
3.1. ALAN ÇALIŞMASI	20
3.1.1. Bahçelievler Mahallesi	20
3.1.1.1. Atatürk Evi/ Ali Osman Ağa Konağı	21
3.1.1.2. Talip Gürpınar Evi	24
3.1.1.3. Mahmut Evi	27
3.1.1.4. Sadoğulları Evi	29
3.1.1.5. Çon Evi	31
3.1.2. Ilıca Mahallesi	33
3.1.2.1. Çağan Evi	33
3.1.2.2. Temur Evi	36
3.1.2.3. Karaoğlan Evi	38
3.1.2.4. Altan Evi	40
3.1.2.5. Karaoğlan 2 Evi	42
3.1.3. Çakıralan Mahallesi	44
3.1.3.1. Çelikler Evi	44
3.1.3.2. Demirciler Evi	47
3.1.3.3. Çavdarlar Evi	49
3.1.3.4. Kocatepe Evi	52
3.1.3.5. Çavdarlar 2 Evi	54

3.1.4. Cevizlik Mahallesi	56
3.1.4.1. <i>Ertuğ Evi</i>	56
3.1.4.2. <i>Ateş Evi</i>	59
3.1.4.3. <i>Temiz Evi</i>	61
3.1.4.4. <i>Koçoğlu Evi</i>	63
3.1.4.5. <i>Sarıtaş Evi</i>	65
3.1.5. Mürsel Mahallesi.....	67
3.1.5.1. <i>Boduroğlu Evi</i>	67
3.1.5.2. <i>Ergül Evi</i>	70
3.1.5.3. <i>Altınsoy Evi</i>	72
3.1.5.4. <i>Gündüz Evi</i>	74
3.1.5.5. <i>Karakütük Evi</i>	76
3.1.6. Mesudiye Mahallesi.....	78
3.1.6.1. <i>Yıldız Evi</i>	78
3.1.6.2. <i>Aydın Evi</i>	81
3.1.6.3. <i>Turhan Evi</i>	83
3.1.6.4. <i>Şahin Evi</i>	85
3.1.6.5. <i>Şahin 2 Evi</i>	87
3.1.7. İmircik Mahallesi	89
3.1.7.1. <i>Kurnaz Evi</i>	89
3.1.7.2. <i>Kaya Evi</i>	92
3.1.7.3. <i>Şener Evi</i>	94
3.1.7.4. <i>Yarar Evi</i>	97
3.1.7.5. <i>Şener 2 Evi</i>	99
3.1.8. Paşapınarı Mahallesi.....	102
3.1.8.1. <i>Büyük Evi</i>	102
3.1.8.2. <i>Ayhan Evi</i>	105
3.1.8.3. <i>Özdemir Evi</i>	107
3.1.8.4. <i>Aksoy Evi</i>	109
3.1.8.5. <i>Son Evi</i>	111
3.2. BULGULAR.....	113
3.2.1. Yapım Tekniği ve Malzeme Analizi.....	113
3.2.2. Strüktürel Durum Analizi	114
3.2.3. Kapı Analizi	116
3.2.4. Pencere Analizi	121
3.2.5. Çatı Analizi	123
3.2.6. Kat Adedi Analizi.....	123
4. SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	125
5. KAYNAKLAR.....	128
ÖZGEÇMİŞ	133

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa No

Şekil 2.1. Havza Bahçelievler Mahallesi	12
Şekil 2.2. Havza Ilıca Mahallesi	13
Şekil 2.3. Havza Çakıralan Mahallesi.....	14
Şekil 2.4. Havza Cevizlik Mahallesi.....	15
Şekil 2.5. Havza Mürsel Mahallesi	16
Şekil 2.6. Havza Mesudiye Mahallesi.	17
Şekil 2.7. Havza İmircik Mahallesi.	18
Şekil 2.8. Havza Paşapınarı Mahallesi.....	19
Şekil 3.1. Bahçelievler Mahallesi incelenen konutların konumu	20
Şekil 3.2. Ali Osman Ağa Konağı ön cephe fotoğrafı	21
Şekil 3.3. Ali Osman Ağa Konağı fotoğrafı	22
Şekil 3.4. Ali Osman Ağa Konağı pencere ve pencere üstü süsü örneği.....	22
Şekil 3.5. Ali Osman Ağa Konağı envanter çalışması.....	23
Şekil 3.6. Talip Gürpınar evi fotoğrafı	24
Şekil 3.7. Talip Gürpınar evi ön cephe fotoğrafı	25
Şekil 3.8. Talip Gürpınar evi düz ve giyotin pencere örnekleri.....	25
Şekil 3.9. Talip Gürpınar evi giyotin pencere örnekleri	25
Şekil 3.10. Talip Gürpınar evi envanter çalışması.....	26
Şekil 3.11. Mahmut evi fotoğrafı.....	27
Şekil 3.12. Mahmut evi envanter çalışması	28
Şekil 3.13. Sadoğulları evi ön cephe fotoğrafı.....	29
Şekil 3.14. Sadoğulları evi envanter çalışması	30
Şekil 3.15. Çon evi fotoğrafı.....	31
Şekil 3.16. Çon evi envanter çalışması	32
Şekil 3.17. Ilıca Mahallesi incelenen konutların konumu	33
Şekil 3.18. Çağan evi ön cephe fotoğrafı.....	34
Şekil 3.19. Çağan evi arka cephe fotoğrafı	34
Şekil 3.20. Çağan evi envanter çalışması	35
Şekil 3.21. Temur evi ön cephe fotoğrafı	36
Şekil 3.22. Temur evi envanter çalışması	37
Şekil 3.23. Karaoğlan evi ön cephe fotoğrafı	38
Şekil 3.24. Karaoğlan evi giyotin pencere örnekleri	38
Şekil 3.25. Karaoğlan evi envanter çalışması	39
Şekil 3.26. Altan evi ön cephe fotoğrafı	40
Şekil 3.27. Altan evi pencere ve kapı örneği	40
Şekil 3.28. Altan evi envanter çalışması.....	41
Şekil 3.29. Karaoğlan 2 evi ön cephe fotoğrafı	42
Şekil 3.30. Karaoğlan 2 evi envanter çalışması	43
Şekil 3.31. Çakıralan Mahallesi incelenen konutların konumu	44
Şekil 3.32. Çelikler evi fotoğrafı	45
Şekil 3.33. Çelikler evi giyotin ve düz pencere örnekleri.....	45
Şekil 3.34. Çelikler evi envanter çalışması.....	46
Şekil 3.35. Demirciler evi fotoğrafı	47
Şekil 3.36. Demirciler evi envanter çalışması	48
Şekil 3.37. Çavdarlar evi fotoğrafı.....	49
Şekil 3.38. Çavdarlar evi sağ yan cephe fotoğrafı	50

Şekil 3.39. Çavdarlar evi arka cephe fotoğrafı	50
Şekil 3.40. Çavdarlar evi envanter çalışması	51
Şekil 3.41. Kocatepe evi fotoğrafı	52
Şekil 3.42. Kocatepe evi envanter çalışması	53
Şekil 3.43. Çavdarlar evi arka cephe fotoğrafı	54
Şekil 3.44. Çavdarlar 2 evi envanter çalışması	55
Şekil 3.45. Cevizlik Mahallesi incelenen konutların konumu	56
Şekil 3.46. Ertuğ evi ön cephe fotoğrafı	57
Şekil 3.47. Ertuğ evi cephe görüntüsü	57
Şekil 3.48. Ertuğ evi envanter çalışması	58
Şekil 3.49. Ateş evi ön cephe fotoğrafı	59
Şekil 3.50. Ateş evi envanter çalışması	60
Şekil 3.51. Temiz evi sol yan cephe fotoğrafı	61
Şekil 3.52. Temiz evi envanter çalışması	62
Şekil 3.53. Koçoğlu evi sol yan cephe fotoğrafı	63
Şekil 3.54. Koçoğlu evi kapı ve giyotin pencere örnekleri	63
Şekil 3.55. Koçoğlu evi envanter çalışması	64
Şekil 3.56. Sarıtaş evi cephe fotoğrafı	65
Şekil 3.57. Sarıtaş evi envanter çalışması	66
Şekil 3.58. Mürsel Mahallesi incelenen konutların konumu	67
Şekil 3.59. Boduroğlu evi ön cephe fotoğrafı	68
Şekil 3.60. Boduroğlu evine bitişik nizam yapılan ahırın yan cephe fotoğrafı	68
Şekil 3.61. Boduroğlu evi envanter çalışması	69
Şekil 3.62. Ergül evi sağ yan cephe fotoğrafı	70
Şekil 3.63. Ergül evi envanter çalışması	71
Şekil 3.64. Altınsoy evi ön cephe fotoğrafı	72
Şekil 3.65. Altınsoy evi envanter çalışması	73
Şekil 3.66. Gündüz evi ön cephe fotoğrafı	74
Şekil 3.67. Altınsoy evi envanter çalışması	75
Şekil 3.68. Karakütük evi ön cephe fotoğrafı	76
Şekil 3.69. Karakütük evi envanter çalışması	77
Şekil 3.70. Mesudiye Mahallesi incelenen konutların konumu	78
Şekil 3.71. Yıldız evi ön cephe fotoğrafı	79
Şekil 3.72. Yıldız evi ön cephe fotoğrafı	79
Şekil 3.73. Yıldız evi envanter çalışması	80
Şekil 3.74. Aydın evi ön cephe fotoğrafı	81
Şekil 3.75. Aydın ev pencere ve kapı örnekleri	81
Şekil 3.76. Aydın evi envanter çalışması	82
Şekil 3.77. Turhan evi sol yan cephe fotoğrafı	83
Şekil 3.78. Turhan evi envanter çalışması	84
Şekil 3.79. Şahin evi fotoğrafı	85
Şekil 3.80. Şahin evi fotoğrafı	85
Şekil 3.81. Şahin evi envanter çalışması	86
Şekil 3.82. Şahin 2 evi cephe fotoğrafı	87
Şekil 3.83. Şahin 2 evi ön cephe fotoğrafı	87
Şekil 3.84. Şahin 2 evi envanter çalışması	88
Şekil 3.85. İmircik Mahallesi incelenen konutların konumu	89
Şekil 3.86. Kurnaz evi ön cephe fotoğrafı	90
Şekil 3.87. Kurnaz evi kapı ve pencere örneği	90
Şekil 3.88. Kurnaz evi envanter çalışması	91

Şekil 3.89. Kaya evi ön cephe fotoğrafı.....	92
Şekil 3.90. Kaya evi kapı ve pencere örneği.....	92
Şekil 3.91. Kaya evi envanter çalışması	93
Şekil 3.92. Şener evi ön cephe fotoğrafı	94
Şekil 3.93. Şener evi cephe fotoğrafı	95
Şekil 3.94. Şener evi sağ yan cephe fotoğrafı.....	95
Şekil 3.95. Şener evi envanter çalışması.....	96
Şekil 3.96. Yarar evi ön cephe fotoğrafı	97
Şekil 3.97. Yarar evi envanter çalışması.....	98
Şekil 3.98. Şener 2 evi sağ yan cephe fotoğrafı.....	99
Şekil 3.99. Şener 2 evi sağ yan cephe fotoğrafı.....	100
Şekil 3.100. Şener 2 evi sol yan cephe fotoğrafı	100
Şekil 3.101. Şener 2 evi envanter çalışması.....	101
Şekil 3.102. Paşapınarı Mahallesi incelenen konutların konumu	102
Şekil 3.103. Büyük evi fotoğrafı.....	103
Şekil 3.104. Büyük evi fotoğrafı.....	103
Şekil 3.105. Büyük evi envanter çalışması	104
Şekil 3.106. Ayhan evi ön cephe fotoğrafı	105
Şekil 3.107. Ayhan evi envanter çalışması	106
Şekil 3.108. Özdemir evi ön cephe fotoğrafı	107
Şekil 3.109. Özdemir evi envanter çalışması.....	108
Şekil 3.110. Aksoy evi ön cephe fotoğrafı.....	109
Şekil 3.111. Aksoy evi envanter çalışması	110
Şekil 3.112. Son evi fotoğrafı	111
Şekil 3.113. Son evi envanter çalışması	112
Şekil 3.114. Karma yapı çizimi	113
Şekil 3.115. İncelenen konutların yapım tekniği grafiği	114
Şekil 3.116. İyi durumdaki konut örneği	115
Şekil 3.117. Orta durumdaki konut örneği	115
Şekil 3.118. Kötü durumdaki konut örneği.....	115
Şekil 3.119. İncelenen konutların strüktürel durum analiz grafiği	116
Şekil 3.120. Ahşap kapı yapım tekniği örnekleri.....	117
Şekil 3.121. İncelenen konutların kapı giriş adedi grafiği.....	117
Şekil 3.122. İncelenen konutların ana giriş kapısı malzeme bilgisi grafiği.....	118
Şekil 3.123. Ana giriş kapısı ahşap yapım tekniği grafiği	118
Şekil 3.124. Ana giriş kapısı kanat bilgisi	119
Şekil 3.125. İncelenen konutların ikinci giriş kapısı malzeme bilgisi grafiği	119
Şekil 3.126. İkinci giriş kapısı ahşap yapım tekniği grafiği	120
Şekil 3.127. İkinci giriş kapısı kanat bilgisi.....	120
Şekil 3.128. Üçüncü giriş kapısı- ahşap yapım tekniği grafiği.....	121
Şekil 3.129. Pencere özgünlük durumu grafiği.....	121
Şekil 3.130. Pencere açılış yönü grafiği	122
Şekil 3.131. Giyotin pencere sistemi	122
Şekil 3.132. İncelenen konutların çatı kaplama malzeme analiz grafiği	123
Şekil 3.133. İncelenen konutların kat adedi analiz grafiği	124

ÇİZELGE LİSTESİ

Sayfa No

Çizelge 1.1. Çalışmaya dahil edilen konut listesi	3
Çizelge 3.1. Duvar dolgu malzemesi analizi	114
Çizelge 3.2. İncelenen konutların strüktürel durum analizi.....	116

HARİTA LİSTESİ

	<u>Sayfa No</u>
Harita 2.1. Türkiye haritasında Samsun ilinin yeri.....	9
Harita 2.2. Samsun ilçe haritası	11
Harita 2.3. Samsun ili Havza ilçesi turizm haritası.....	11

KISALTMALAR VE SİMGELER

M.Ö	Milattan önce
M.S	Milattan sonra
km	Kilometre
‰	Binde
.	

ÖZET

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ GELENEKSEL KONUTLARININ YAPIM TEKNİKLERİNİN İNCELENMESİ

Eda Nur KURT

Düzce Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi
Danışman: Doç. Dr. Alper BİDECI

Ocak 2024, 132 sayfa

Samsun ili Havza ilçesine bağlı yerleşimlerinde kültürel, sosyoekonomik ve mimari dokusu, günümüze kadar varlığını sürdürebilmiş ender yerleşimlerdenidir. Bu yerleşim yerindeki mevcut özellikler, kültürel miras niteliği taşımakta ve mirasın gelecek nesillere ışık tutması gerektiği düşünülmektedir. Bu amaçla bu yerleşim sınırlarında yer alan, yapım tekniği ve malzeme kullanımı açısından özgün örnekler barındıran; Bahçelievler, Ilıca, Çakıralan, Cevizlik, Mürsel, Mesudiye, İmircik ve Paşapınarı mahallelerinden her mahalleden 5 adet geleneksel konut seçilerek toplam 40 adet konut incelenmiştir. Yakın tarihte inşa edilen betonarme yapılar tez çalışmasında kapsam dışı bırakılmıştır. Yerleşim yerleri ile ilgili fiziksel değerlendirmeler, yerinde inceleme ve fotoğraflamalar sonucu elde edilen veriler üzerinden değerlendirilmiştir. Geleneksel konutların, yapım tekniği ve malzeme, srüktürel durum, kapı, pencere, çatı ve kat adedi analizleri ile çözümlemesi yapılmıştır. Geleneksel yapım teknikleri ile yapılan Bahçelievler Mahallesi'ndeki Ali Osman Ağa Konağı'nın korunarak bu tekniklerin gelecek nesillerin de görebilmesi için söz konusu yapının ayakta kalması sağlanabilmelidir. Çalışma sonucunda; yerleşimlerde mevcut mimari doku korunarak ve geleneksel yapım teknikleri ile mevcut şartların iyileştirilmesi ortaya konmuştur. Ayrıca yaşam kalitesi artırılarak sosyal ve fiziksel mekanın özgün kalitesi artırılarak sosyal ve fiziksel mekanın özgün kalitesinin korunmasının sağlanması ve mevcut potansiyellere ve sorunlara koruma ilke kararları doğrultusunda uygulanabilir çözümler getirilmesinin gerekliliği ifade edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Geleneksel mimari, Samsun ili Havza ilçesi, Yapım tekniği

ABSTRACT

INVESTIGATION OF CONSTRUCTION TECHNIQUES OF TRADITIONAL RESIDENCES IN HAVZA DISTRICT OF SAMSUN PROVINCE

Eda Nur KURT

Düzce University

Graduate School of Natural and Applied Sciences, Department of Architecture

Master's Thesis

Supervisor: Assoc. Prof. Alper BİDECİ

January 2024, 132 pages

The cultural, socioeconomic and architectural texture of the settlements in the Havza district of Samsun province is one of the rare settlements that has survived until today. The existing features in this settlement constitute cultural heritage and it is thought that the heritage should shed light on future generations. For this purpose, located within the borders of these settlements, which contain unique examples in terms of construction techniques and material use; A total of 40 houses were examined by selecting 5 traditional houses from each neighborhood of Bahçelievler, Ilıca, Çakıralan, Cevizlik, Mürsel, Mesudiye, İmircik and Paşapınarı. Reinforced concrete structures built in recent history are excluded from the thesis study. Physical evaluations of the settlements were evaluated based on the data obtained as a result of on-site examinations and photographs. Traditional houses were analyzed by analyzing construction techniques and materials, structural situation, doors, windows, roofs and number of floors. The Ali Osman Ağa Mansion in Bahçelievler District, which was built with traditional construction techniques, should be protected and the building in question should be ensured to survive so that future generations can see these techniques. In the results of working; The existing conditions were improved by preserving the existing architectural texture in the settlements and using traditional construction techniques. In addition, it has been stated that it is necessary to ensure that the original quality of social and physical space is preserved by increasing the quality of life and the original quality of social and physical space, and to bring applicable solutions to existing potentials and problems in line with conservation principle decisions.

Keywords: Construction technique, Havza district of Samsun province, Traditional architecture.

1. GİRİŞ

İnsanoğlu mimari çevresini şekillendirirken, çevresel etmenler, dışarıdan gelecek tehlikeler ve olumsuz hava şartlarından korunmak için öncelikle geçici daha sonra kalıcı barınma mekanları oluşturmuştur. Konut ve konutun gelişimi, değişimi insanlığın tarihiyle doğru orantılıdır.

Geleneksel mimari, anonim kişilerce bölgeye yakın yerlerden elde edilen yapı malzemeleri ile geleneksel teknikler kullanılarak ortaya çıkan bir üründür. Kullanılan doğal malzemeler ve yapının o günün şartları ile uygun tekniklerle oluşturulması sonucu özgün plan kurgusunda ve yapım tekniğine sahiptirler. Geleneksel mimari ile ilgili birçok tanım mevcuttur.

Geleneksel konut oluşturulurken bir uzmana ihtiyaç duyulmadan kullanıcı tarafından inşa edilmiş yapıların tasarımları çevresel ve geleneksel etkenler doğrultusunda şekillenmektedir. Bu yapılar az malzeme ve basit strüktür ile bir veya iki kattan oluşmaktadır. Yapılarda sosyal, fiziksel ve ekonomik nedenlerden dolayı az malzeme ve basit yapım teknikleri kullanılmaktadır. Geleneksel konutların yapım teknikleri, malzeme yetersizliği gibi sebeplerle günümüz konfor parametresini sağlanamamaktadır. Değişen yaşam koşulları, ihtiyaçların farklılaşması ile geleneksel mimaride oluşan yapılarda eklemeler ve değişiklikler yapılmaktadır. Islak hacimlerin yapı içinde olması birçok kırsal yerleşimdeki yapılarda görülmektedir. Bu durum yapıda deformasyona ve özgün kimliğinin zarar görmesine sebep olmaktadır.

Ülkemizin farklı bölgelerinde, farklı yapım teknikleri ve malzeme ile inşa edilmiş yapı örnekleri bulunmaktadır. Yöreye özgü malzemeler ile yapılan gelenekler yapılar, mimari mirasımız için oldukça önemlidir. Şehirleşme ve şehirleşmenin getirdiği değişen yaşam koşulları, ekonomik şartlar ve teknolojik gelişmeler bu tür yapıların günümüz koşullarında yapılmasını engellemektedir. Şehirleşme ve modern mimari ile geleneksel yapım teknikleriyle inşa edilen mevcut yapıların da kullanım dışı kalmasına ve hızla tahrip olup yok olmasına sebep olmaktadır. Çalışmada Samsun ili Havza ilçesinde seçilen 8 mahalle Havza ilçesini çevreleyecek şekilde seçilmiş olup seçilen mahallelerin özgün geleneksel mimarisi kısmen de olsa günümüze gelebilmiştir.

1.1. TEZİN AMACI

Geleneksel mimarinin özgün ve karakteristik yapıları, malzeme ve yapım teknikleri, geleneksel kimlikleri bir kültürel miras ve değer niteliği taşımaktadır. Ancak şehirleşme ile değişen koşullar, ekonomik şartlar, teknolojik gelişmeler gibi durumlar bu tür yapıların günümüz koşullarında yapılmasını engellediği gibi, geleneksel yapım teknikleri ile inşa edilen mevcut yapıların kullanım dışı kalmasına ve yok olmasına sebep olmuştur.

Samsun ili Havza ilçesinin geleneksel kent dokusu hızla tüketilmektedir. Bu bilinç ile bu çalışmada Samsun ili Havza ilçesinde mimari miras için önemli olan ancak bir bölümü yıllar içerisinde yok olmuş, günümüze ulaşanların da hızla yok olmaya devam ettiği geleneksel yapılara ait malzeme ve yapım tekniklerinin detaylı bir şekilde incelenmesi amaçlanmaktadır.

1.2. TEZİN KAPSAMI VE SINIRLILIKLARI

Bu çalışmada Samsun ili Havza ilçesini çevreleyen 8 mahalleden 5'er adet seçilen toplam 40 adet konut incelenmiştir. İncelenen mahalleler ise; Bahçelievler, Ilıca, Çakıralan, Cevizlik, Mürsel, Mesudiye, İmircik ve Paşapınarı mahallesidir. Geleneksel yapım teknikleri ile inşa edilen bu yapıların inşasında kullanılan malzemeler ve yapım teknikleri, strüktürel durum, kapı, pencere, çatı ve kat adedi incelenmiştir.

Yakın tarihte betonarme malzeme ile inşa edilen yapı örnekleri tez çalışmasında kapsam dışı bırakılmıştır. Geleneksel sistemle inşa edilen bazı yapılarda, zamanla değişiklikler yapılmış örnekler mevcuttur. Bu değişiklikler yapının tamamını etkilemişse, bu örnekler de çalışmada göz ardı edilmiştir.

1.3. TEZİN YÖNTEMİ

Çalışma kapsamında Samsun İli Havza ilçesinde yer alan yapılar incelenmiştir. Havza ilçesindeki geleneksel konutlardan özgünlüğünü tam ve kısmi olarak koruyarak günümüze ulaşmış 40 adet konut incelenmiştir. Çalışmaya dahil edilen konutların bulunduğu mahalle ve konut numaralandırması ve isimlerine ait bilgiler Çizelge 1.1'de verilmiştir.

Çizelge 1.1. Çalışmaya dahil edilen konut listesi

Konut No	Mahalle	Konut Adı
1 Numaralı Konut	Bahçelievler Mahallesi	Ali Osman Ağa Konağı
2 Numaralı Konut	Bahçelievler Mahallesi	Talip Gürpınar Evi
3 Numaralı Konut	Bahçelievler Mahallesi	Mahmut Evi
4 Numaralı Konut	Bahçelievler Mahallesi	Sadoğulları Evi
5 Numaralı Konut	Bahçelievler Mahallesi	Çon Evi
6 Numaralı Konut	Ilıca Mahallesi	Çağan Evi
7 Numaralı Konut	Ilıca Mahallesi	Temur Evi
8 Numaralı Konut	Ilıca Mahallesi	Karaoğlan Evi
9 Numaralı Konut	Ilıca Mahallesi	Altan Evi
10 Numaralı Konut	Ilıca Mahallesi	Karaoğlan 2 Evi
11 Numaralı Konut	Çakıralan Mahallesi	Çelikler Evi
12 Numaralı Konut	Çakıralan Mahallesi	Demirciler Evi
13 Numaralı Konut	Çakıralan Mahallesi	Çavdarlar Evi
14 Numaralı Konut	Çakıralan Mahallesi	Kocatepe Evi
15 Numaralı Konut	Çakıralan Mahallesi	Çavdarlar 2 Evi
16 Numaralı Konut	Cevizlik Mahallesi	Ertuğ Evi
17 Numaralı Konut	Cevizlik Mahallesi	Ateş Evi
18 Numaralı Konut	Cevizlik Mahallesi	Temiz Evi
19 Numaralı Konut	Cevizlik Mahallesi	Koçoğlu Evi
20 Numaralı Konut	Cevizlik Mahallesi	Sarıtaş Evi
21 Numaralı Konut	Mürsel Mahallesi	Boduroğlu Evi
22 Numaralı Konut	Mürsel Mahallesi	Ergül Evi
23 Numaralı Konut	Mürsel Mahallesi	Altunsoy Evi
24 Numaralı Konut	Mürsel Mahallesi	Gündüz Evi
25 Numaralı Konut	Mürsel Mahallesi	Karakütük Evi
26 Numaralı Konut	Mesudiye Mahallesi	Yıldız Evi
27 Numaralı Konut	Mesudiye Mahallesi	Aydın Evi
28 Numaralı Konut	Mesudiye Mahallesi	Turhan Evi
29 Numaralı Konut	Mesudiye Mahallesi	Şahin Evi
30 Numaralı Konut	Mesudiye Mahallesi	Şahin 2 Evi

Çizelge 1.1. (devam) Çalışmaya dahil edilen konut listesi

31 Numaralı Konut	İmircik Mahallesi	Kurnaz Evi
32 Numaralı Konut	İmircik Mahallesi	Kaya Evi
33 Numaralı Konut	İmircik Mahallesi	Şener Evi
34 Numaralı Konut	İmircik Mahallesi	Yarar Evi
35 Numaralı Konut	İmircik Mahallesi	Şener 2 Evi
36 Numaralı Konut	Paşapınarı Mahallesi	Büyük Evi
37 Numaralı Konut	Paşapınarı Mahallesi	Ayhan Evi
38 Numaralı Konut	Paşapınarı Mahallesi	Özdemir Evi
39 Numaralı Konut	Paşapınarı Mahallesi	Aysoy Evi
40 Numaralı Konut	Paşapınarı Mahallesi	Son Evi

Çalışmaya öncelikle konuyla ilgili kaynak araştırması yapılarak başlanmıştır. Öncesinde geleneksel konutlar ile ilgili yapılan akademik çalışmalar incelenmiştir. Samsun ili Havza ilçesinde seçilen mahalleler ile ilgili herhangi bir yazılı kaynak veya akademik çalışma bulunmadığı için, çalışma kapsamında bölge halkıyla yapılan görüşmelerden faydalanılmıştır. Bölgenin daha iyi tanınabilmesi için arazi çalışması yapılmıştır. Çalışma alanında elde edilen veriler, yapım tekniği ve malzeme, strüktürel durum, kapı, pencere, çatı ve kat adedi analizi ile incelenmiştir. Çalışmanın son bölümünde ise, elde edilen bilgi ve bulgular doğrultusunda değerlendirmeler yapılarak sonuç ve öneriler kısmı ile sonlandırılmıştır.

1.4. LİTERATÜR ÖZETİ

Kaynak araştırmalarında; geleneksel Türk evleri, geleneksel mimari ile ilgili tezler, makaleler, kitaplar vb. yayın ve belgeler incelenmiştir. Bölgenin tarihsel gelişimi ve coğrafi özelliklerini anlatan yayınlar araştırılıp incelenmiştir. Ulaşılan bilimsel kaynaklardan bazıları şunlardır;

Mimarinin şekillenmesinde iklim başta olmak üzere; coğrafi konum, yapı malzemesi, inanç gibi çoğaltılabilecek çeşitli faktörler belirleyicidir. Öncelikle konutların cephe ve plan düzeninin oluşmasında söz konusu etkili olmaktadır. Konut ya da ev olarak isimlendirilen yapılar mimari yapı grupları içinde farklı uygulamalara sahiptir. Mimari

kurgunun temelini oluşturan bu yapılar bölgelere göre farklı plan tipleri sergilemektedir. Türk evi tanımı; genel anlamı ile tarih boyunca Türklerin içinde oturdukları konut tipleri olarak tanımlanabilir. Ancak yerleşik hayata geçen Türkler, bu dönemden itibaren yaşadıkları bölgelere göre plan tiplerinde farklı uygulamalara geçmiştir. Bugün kullanılan Türk Evi tanımlaması ise daha çok Osmanlı İmparatorluğundan kalan örnekleri ve 17. Yüzyıla kadar uzanan evleri nitelendirmektedir. Zamanla değişen kullanım amacı, inşa malzemesi ve birçok sebeple sivil mimari örnekleri özellikle geleneksel konutlar korunamamıştır [1].

Türk evlerinde insan boyutlarında mekân oluşturma düşüncesi hakimdir. Bu düşünceden hareketle işlevsel kullanım alanının üstü ise üst sınır olarak tanımlanmaktadır. Dolap, kapı ve pencere gibi unsurlar bu sınırın altında yer alırken raf vb. gibi elemanlar bu sınırı geçebilmektedir [2].

Geleneksel mimarlık, çoğunlukla konutlar için kullanılır. Belli bir yöreye ve döneme aittir. Geleneksel mimarlık yöredeki yapım malzemeleri ile yerel gereksinimlere göre yapılan ve yerel gelenekleri yansıtan bir mimarlık türüdür. Geleneksel yapılar ve söz konusu yerleşmeler, bir tasarım metodolojisine bağlı, eğitilmiş profesyonel mimarlar tarafından değil, yaşamın içinden gelen yapı ustaları tarafından inşa edilen yapılardır. Bu sebeple insanla doğa arasında benzersiz bir etkileşim kurar. Zaman içinde değişir, durağanlıktan uzaklaşır. Söz konusu konutlar çevreleri ile uyum içindedir. Geleneksel dokunun meydana getirdiği parsellerde genellikle ana yapıya ek tandır, fırın, depo, ahır, samanlık vb. işlevleri olan, bahçe veya avlu çevresine dizilen tek katlı yapılar bulunmaktadır. Söz konusu ölçütlerle Anadolu'da geleneksel mimarlık yalın ve gösterişten uzaktır. İnsani boyutlarda ve işlevseldir. Konutlar genellikle bir veya iki katlıdır. Tek katlı evler zeminden yükseltilir bu sayede mekân nemden korunur. Mahremiyetin korunması için taştan inşa edilen zemin katlarda sağır duvar uygulaması kullanılmış, bahçe duvarlarıyla konutun sokakla olan ilişkisi kesilmiştir. Bazı yörelerde zemin katlar ahır ya da tahıl deposu olarak kullanılmıştır. Söz konusu kat mutfak olarak da işlev görmektedir. Üst katlarda ise sofa ve yaşam alanı olarak tasarlanmış odalar yer almaktadır. Üst kat aynı zamanda cumbalar, çıkmalar ve pencereler ile dışarıya açılmaktadır [3].

Anadolu'da geleneksel mimarının geliştiği ortamda, özellikle malzeme geleneğindeki çeşitli birikimler yeni geleneğin biçimlendirilmesinde çok etkilidir. Özellikle yapı malzemesi ve teknolojisi bakımından, ahşap ve taş herkes tarafından kabul edilmiş

normlara ulaşmıştır. Bu malzemelerle geliştirilen ve zenginleştirilen mekan araçları ve ürünleri çok zengin bir miras sunmaktadır [4].

Ahşap geçmişten bugüne çok önemli bir yapı malzemesidir. Ahşabın özellikleri, kullanım alanları ve uygulama teknikleri bulunduğu coğrafi bölgeye göre değişiklik göstermektedir. Sert ağaçlar daha sağlam ve dayanıklı olduğu için küçük kesitlerde kullanılmaktadır. Sulak, nemli ve soğuk bölgelerde yetişmiş ağaç türleri ise yapıda kullanıldığında daha büyük kesitlerde kullanılmaktadır [5].

Diğer Karadeniz illerinde olduğu gibi Samsun'da da ormanlık alanlara sahip olması sebebi ile ahşap yaygın olarak kullanılmaktadır. Samsun kent tarihindeki büyük yangınlar sebebiyle şehir merkezinde çok fazla ahşap yapı günümüze ulaşmamıştır. Ancak geleneksel mimarinin büyük çoğunluğu ahşap yapılardan oluşmaktadır [6].

Kerpiç ise iyi bir yalıtıcıdır. Mekân içindeki nemi dengeler ve yangına dayanıklıdır. İşçiliği ucuzdur, az enerji tüketir ve çevreyi kirletmez. Kötü hava şartlarına karşı eğer iyi korunursa kalıcıdır. Ahşap dikmeli ve ahşap hatıllı kerpiç yapı yöntemi en çok karşılaşılan yapılardandır [7].

Kerpiç boyutlarının farklı coğrafyalarda farklı ölçüde olduğu görülmüştür. Aynı bölgede farklı boyutlara da rastlanabilmektedir. Çünkü kerpiç yapımında yörenin ustalarının yaptığı ahşap kalıplar kullanılmaktadır. Kalıpların bir standardı yoktur [8].

Doğu Karadeniz Bölgesi'nde konutlar eğimli arazilere yerleşmiştir. Konutlar topografya ile uyumludur. Eğimin daha az olduğu alanlarda tarım yapılmaktadır. Bölgede temel yapı malzemesi taş ve ahşaptır. Söz konusu iki malzeme farklı yapım teknikleri ile yapılarda kullanılmıştır. Duvarlarda sıva ve badana bulunmamaktadır. Rakım yüksekliği arttıkça, yapıda buna yönelik önlemler alınmıştır. Pencere boyutları daha küçük, yapı kabuğu daha kalın tutulmuştur [9].

Doğu Karadeniz Bölgesi'nde bulunan konutların yapısı uzun yıllardır aynı şema üzerinde kurulmuştur. Konutlarda aile üyelerinin toplandığı sofa, çardak veya salon gibi değişik isimlerle adlandırılan büyük bir mekân bulunmaktadır. Plan şemaları söz konusu mekan etrafında şekillenmektedir [10].

Orta Anadolu'da çevre halkının sosyal yaşamı ve gelenekler, coğrafi konum, iklim, malzeme ve içinde bulundukları sosyoekonomik durum; bölgede bulunan ve yaşayan insanların hayatına uyumlu olarak tasarlanmasındaki başlıca faktörlerdir. Bunlar evlerin temel ilkelerinin sınırlandırılmasında ve köy evlerinin oluşumunda etkili olmuştur [11].

Coğrafi konum ve iklimin etkisi, her dönemde mimariyi ve buna bağlı olarak iç mekân organizasyonunu da etkilemiştir. Cephedeki açıklık düzeni ve konutların kat sayısı bu şartlara göre değişiklik göstermektedir. Güney ve Orta Anadolu’da bulunan köy evleri ile daha yüksek bölgelerde plan ve malzeme açısından büyük farklar olmasa da topografik farklar bulunmaktadır. Konutların bulunduğu doğal sokak çizgisine sadık kalmak amacıyla Anadolu köy evlerinde zemin kat yerine üst katlarda çıkmalar bulunmaktadır [12].

Anadolu’da bulunan köy evlerinin yapım aşamasında malzemeler genellikle aynıdır. Bölgelere göre değişkenlik gösteren durumlar da bulunmaktadır. Konutların yapımında genel olarak; kerpiç, ahşap ve kagir/taş malzeme kullanılmıştır. Bu malzemelerin kullanım yoğunluğu doğal çevre ve iklime göre değişkenlik göstermektedir. Genel olarak ahşap konstrüksiyon belirleyici olarak çokça kullanılmaktadır [13].

Türk Evi’nin plan özellikleri incelendiğinde plan tipolojisi öncelikle tek odalı olarak karşımıza çıkmaktadır. Daha sonra ise sofa etrafında odaların konumlandırılması gerçekleştirilmiştir. Sofa, plan yapısının temelini oluşturur ve konutun şeklini değiştirmesi sebebi ile değişken bir yapıdadır [14].

Samsun bölgesinde konut mimarisi Doğu Karadeniz ve Orta Anadolu Bölgelerinin etkisinde gelişmiştir. Köylerde topraktaki nemden korunmak amacı ile yığma taş ile zeminden yükseltilmiş kare planlı konutlar yaygındır. Yapıların kuzeyinde cepheleri ahşap parmaklıklı çardak bulunur. Lâdik ilçesi gibi iç kesimlerde ise Anadolu’nun geleneksel mimarisini yansıtan kerpiç, yığma taş ve bağdadi sıvalı evler bulunmaktadır. Havza ve Vezirköprü ilçelerinde ahşap yapılar görülmektedir [15].

Genellikle yapılar zemin üzeri iki katlıdır. Cepheleri yığma tuğladan ve iç bölmeleri bağdadi olarak yapılmıştır. İkinci katta çıkmalar mevcuttur. Çıkmalar bazen yapılarda iki adet ahşap direk ile taşınmaktadır. Bazı yapılarda ise demir çubuklarla desteklenmektedir. Alaturka kiremit kullanılan kırma çatıların saçakları ahşaptır. İç mekanlarda sofa yer alır ve diğer odalar bu sofaya açılmaktadır. Taban ve tavanda ahşap malzeme kullanılmaktadır [16].

2. SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ

2.1. SAMSUN İLİ

Samsun Karadeniz Bölgesinde, Karadeniz sahil şeridinin orta kısımlarında yer almaktadır. Batıdan Sinop, doğudan Ordu, güneyden Tokat ve Amasya ile komşudur. Orta Karadeniz bölümünde yüksekliği azalan Karadeniz dağları, Samsun'un İç Anadolu'ya kara ve demir yolu ile kolay şekilde bağlamaktadır. Bu durum şehrin önemini artırmaktadır. Samsun adının Yunanca "Amisos" kelimesinden gelme olduğu kelimenin eklerine bakılarak ileri sürülse de, kelimenin kökeni eski Yunan öncesi döneme dayandığının daha kuvvetli bir ihtimal olduğu belirtilmiştir. Komşu şehir Amasia(Amasya) gibi Anadolu menşeyini bir kelime olduğu anlaşılmaktadır. Bugün Samsun adının ortaya çıkması 7. Ve 8.yy'daki Türk hakimiyetine dayanmaktadır. Batılı kaynaklarda şehrin adı "Sampson" şeklinde geçmektedir. Osmanlılar döneminde şehrin adı Samsun olarak anılmıştır ancak sancak adı olarak Canik ismi kullanılmıştır[17]. Samsun bölgesinde ilk insan izleri Tekkeköy'de ortaya çıkmıştır. Mağaralarda ve yerleşim yerlerinde yapılan kazılarda Paleolitik (Eski Taş Devri- M.Ö. 600.000-10.000) ve Mezolitik (Orta Taş Devri-M.Ö. 10.000-8000) çağa ait eserler bulunmuştur. Samsun İslamiyet'in doğuşundan sonra 863 yılında Arap ordularının saldırısına uğramış ve yıkılıp yağmalanmıştır. Malazgirt Savaşı'ndan sonra Danişmentliler Samsun'u kuşatıp alamamışlardır. Samsun'un yakınında yeni bir kent kurmuşlardır. Eski kente Hristiyan Samsun ismi verilmiştir. 1869 yılında Samsun'da büyük bir yangın çıkmıştır. Şehrin neredeyse tamamı kül haline gelmiştir. Samsun zengin ticaret merkezi olması sebebi ile çabuk kalkınmıştır. Birinci Dünya Savaşı sırasında deniz ticareti olumsuz yönde etkilendiği için, ekonomik olarak büyük sıkıntılar çekilmiştir. 1915 yılında Rus savaş gemilerince dört kez topa tutulur ve önemli ölçüde şehir zarar görmüştür. 19 Mayıs 1919'da Samsun limanına 3. Ordu müfettişi olarak ayak basan Mustafa Kemal Atatürk, Anadolu'da Kurtuluş Savaşı'nı başlatmıştır ve kent de bu özelliği nedeniyle Kurtuluş Savaşı'nın bir simgesi durumuna gelmiştir. 19. Yüzyılın sonlarında Trabzon vilayetine bağlı bir mutasarrıflık olarak yönetilen Samsun, Cumhuriyetten sonra kendi adını taşıyan bir il olmuştur [17].

2022 yılı verilerine göre Samsun'un nüfusu 1.368.488'dir. Erkek nüfus 676.798, kadın nüfus 691.690'dır. Ortalama hane halkı büyüklüğü 3,05'tir. Net göç hızı %3,6'dır. Kaba

doğum hızı %9,6'dır. Kaba ölüm hızı %7,6'dır [18].

Samsun'da ılıman iklim görülmektedir. Yağışlar Doğu Karadeniz bölümünden azdır ve sıcaklık ortalaması yüksektir. Samsun'un iklimi sahil kesimi ile iç kısımları arasında değişiklik göstermektedir. Sahil kısmında Karadeniz'in etkisi görülürken, iç kısımlarda yüksek dağların etkisi altında görülmektedir [17].

Harita 2.1. Türkiye haritasında Samsun ilinin yeri [19].

2.2. HAVZA İLÇESİ

Havza, Samsun ilinin ilçesidir. Kısmen ova ve kısmen dağlık engebeli bir arazi yapısına sahiptir. İlçe merkezi üç tarafı dağlarla çevrili bir vadi içinde kurulmuştur. İlçe Orta ve Doğu Karadeniz bölgesinin sahil illerini İç Anadolu'ya Batı ve Marmara Bölgelerine bağlayan önemli bir karayolu ve demiryolu üzerinde bulunmaktadır. Doğusunda Kavak ve Ladik, Batısında Vezirköprü, Kuzeyinde Bafra, Güneyinde ise Amasya'nın Merzifon ve Suluova ilçeleri bulunmaktadır [20]

Havza ilçesinin bilinen ilk adı Kavza'dır. Havza'nın Amasya hükümdarlarından Kavz Han tarafından inşa edilmesine istinaden bu adı aldığı Abdi-zade Hüseyin Hüsameddin'in Amasya Tarihi adlı kitabında belirtilmiştir [17].

M.Ö. 7. Yüzyılda Mille'lerin eti alanına giren bölge, daha sonra Kafkaslardan gelen Kimerler'in istilasına uğramıştır ve savaşlar sonucunda önce Persler tarafından idare edilmiş, Büyük İskender'in Anadolu'yu istilasından sonra Makedonya İmparatorluğu'nun egemenliğine girmiştir. Havzanın tarihi kuruluş itibarıyla çok eskilere

dayanmaktadır. M.Ö. 2000’li yıllarda, Kızılırmak ve Yeşilirmak deltaları arasında kurulmuş olup, kuruluşu Hitit Uygarlığı dönemine dayanır. M.Ö. 1. Yüzyılda Roma istilasına uğramıştır ve M.S. 935’te İmparatorluğun bölünmesi ile, Doğu Bizans İmparatorluğu’na dahil olmuştur. Havza 1071 Malazgirt Savaşı’ndan sonra Türk hakimiyetine girmiştir ve Haçlı Seferleri sonucu sık sık el değiştirmiştir. 13. Yüzyılda Selçuklular’ın eline geçen bölge, Selçuklu Hanedanlığı’nın çöküşünden sonra Canik Beyliğine daha sonra 1414’te Osmanlı yönetimine geçmiştir [21].

Havza 1882 yılında ilçe olmuştur. Önceleri Amasya iline bağlı olan Havza, Cumhuriyet’in ilanından sonra 1925 yılında Samsun iline bağlanmıştır. İlçenin Milli Mücadele’deki yeri büyüktür. 25 Mayıs-13 Haziran 1919 tarihlerinde Havza’da kalan Mustafa Kemal Atatürk, Kurtuluş savaşı planlarını Havza’da yapmıştır. 18 Mayıs 1919’da Redd İlhak Cemiyeti, 28-29 Mayıs 1919’da Müdafai Hukuk Cemiyeti, 30 Haziran 1919 Havza Mitingi ve 13 Haziran 1919’da ikinci bir mitingi Havza ilçesinin Milli Mücadele sahnesindeki önemini açıkça göstermektedir [17].

2022 yılı verisine göre Havza’nın nüfusu 38.492’dir. Erkek nüfus 18.932, kadın nüfus ise 19.560’dır [18].

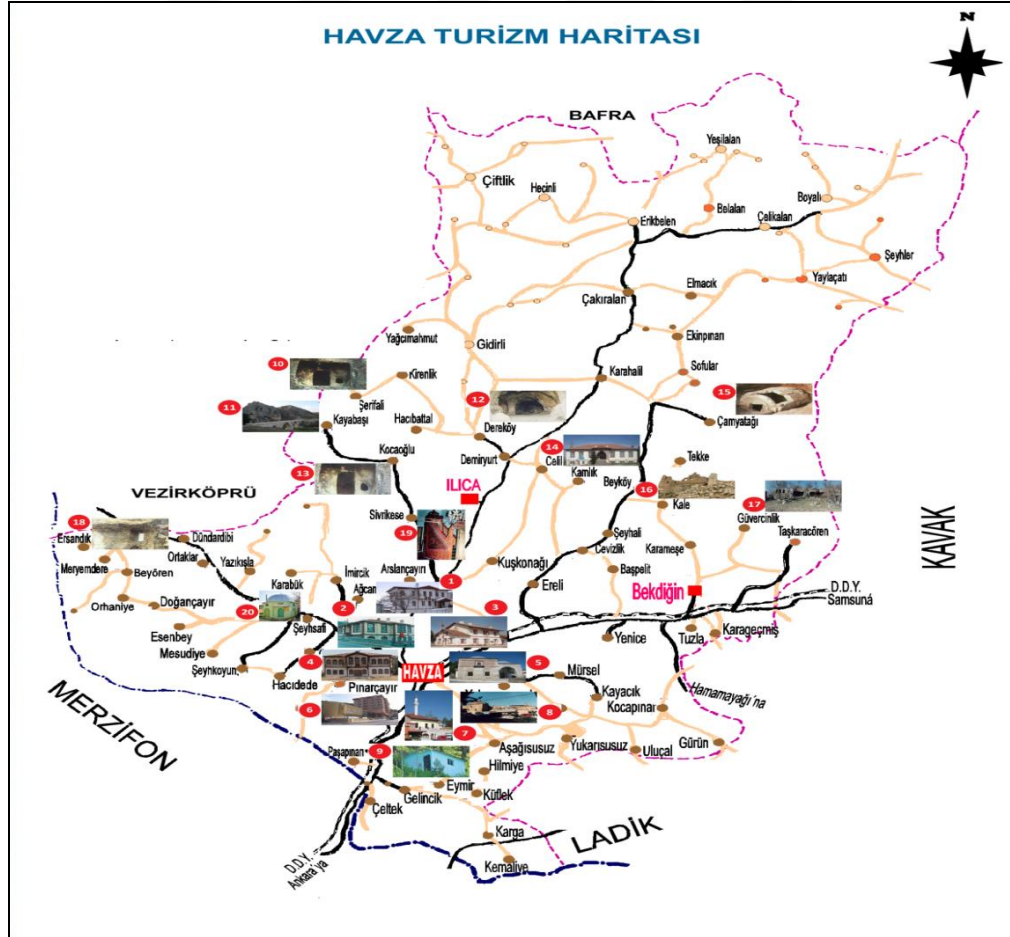
Havza, ılıman deniz ikliminden karasal iklime geçiş özelliği taşır. Bazı yerlerde Karadeniz iklimi, bazı yerlerde Karasal iklim hakimdir. Kış aylarında sis, kar yağışı ve buzlanma görülmektedir. Havza ekonomisinde tarım hakimdir. Ayrıca Turizm de önemli bir yer tutar. İlçenin sahip olduğu şifalı sular, çevre il ve ilçelerden birçok ziyaretçi çekmektedir [20].

Havza’da konut mimarisi ise, genellikle zemin üzeri 2 katlıdır. Dış cephesi yığma tuğladan iç bölmeleri bağdadi olarak yapılmıştır. Havza’da Milli Mücadele yıllarında Atatürk’ün Havza’da gelişi üzerine Mesudiye Otelı ile birlikte Atatürk’e tahsis edilerek onun istirahatine sunulan Ali Osman Ağa Konağı ve Milli Mücadele kahramanlarımızdan Bayram Ağaya ait büyük bir bahçe içerisinde bulunan konak Havza’nın konut mimari tarihi açısından büyük öneme sahiptir [22].

Havza’da 98 mahalle vardır. Havza ve çevresinde seçilen 8 mahalle ve mahallelerde bulunan 5’er geleneksel konut, yapım tekniği açısından incelenmiştir. İncelenen mahalleler Havza ilçesini çevreleyecek şekilde seçilmiş olup bu mahalleler sırası ile şu şekildedir: Bahçelievler, Ilıca, Çakıralan, Cevizlik, Mürsel, Mesudiye, İmircik ve Paşapınarı Mahallesi.

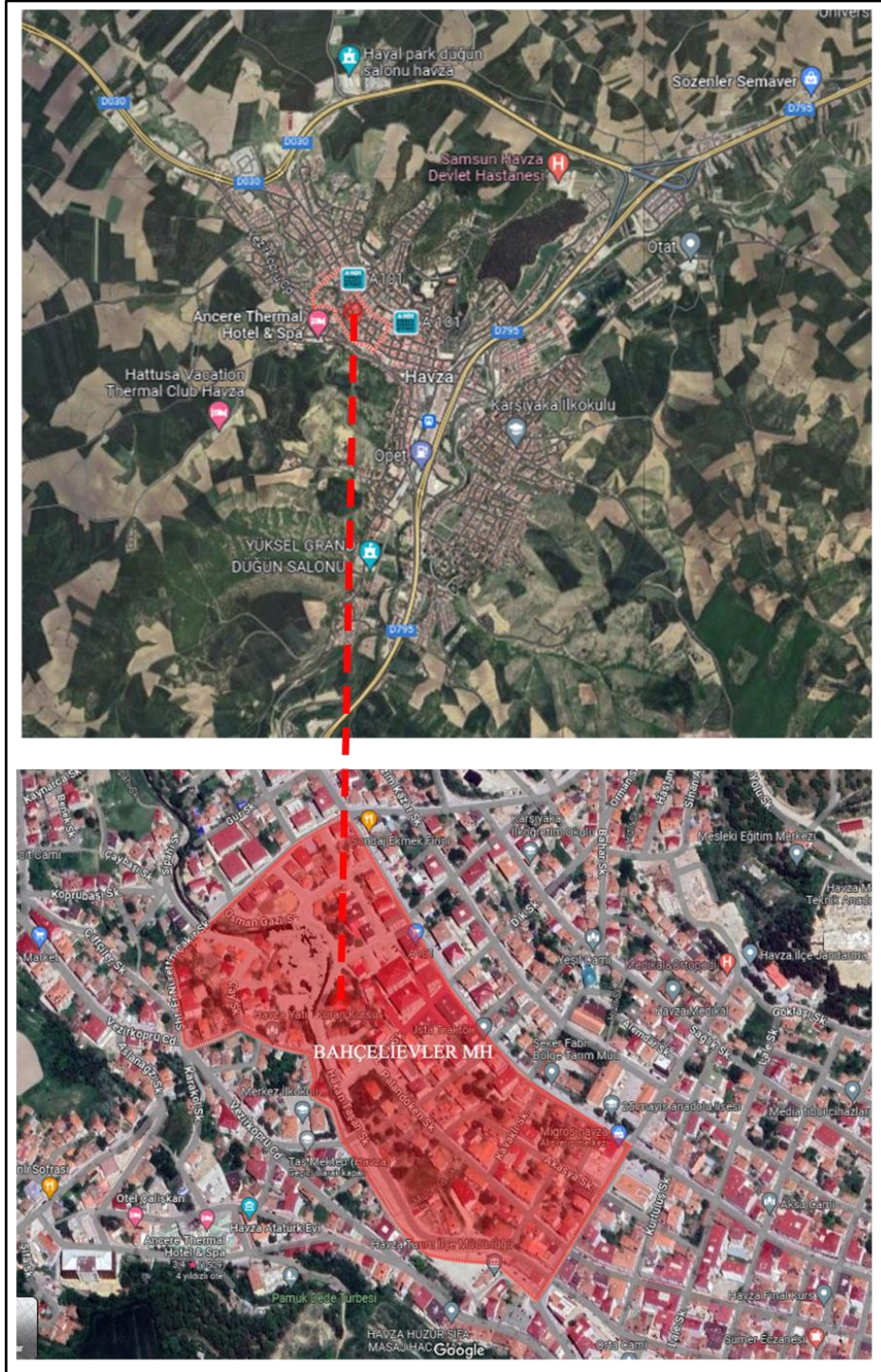
Harita 2.2. Samsun ilçe haritası [23].

Harita 2.3. Samsun ili Havza ilçesi turizm haritası [24].

2.2.1. Bahçelievler Mahallesi

Bahçelievler Mahallesi, Samsun'un Havza ilçesine bağlı bir mahalledir. Bahçelievler Mahallesi'nin nüfusu 1616'dır [25]. Bahçelievler Mahallesinde 5 adet tarihi konak bulunmaktadır. Konakların 19.yy'da yapıldığı tahmin edilmektedir. Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 12/07/1980 A-2371 sayılı tescili ile koruma altına alınmıştır [22].

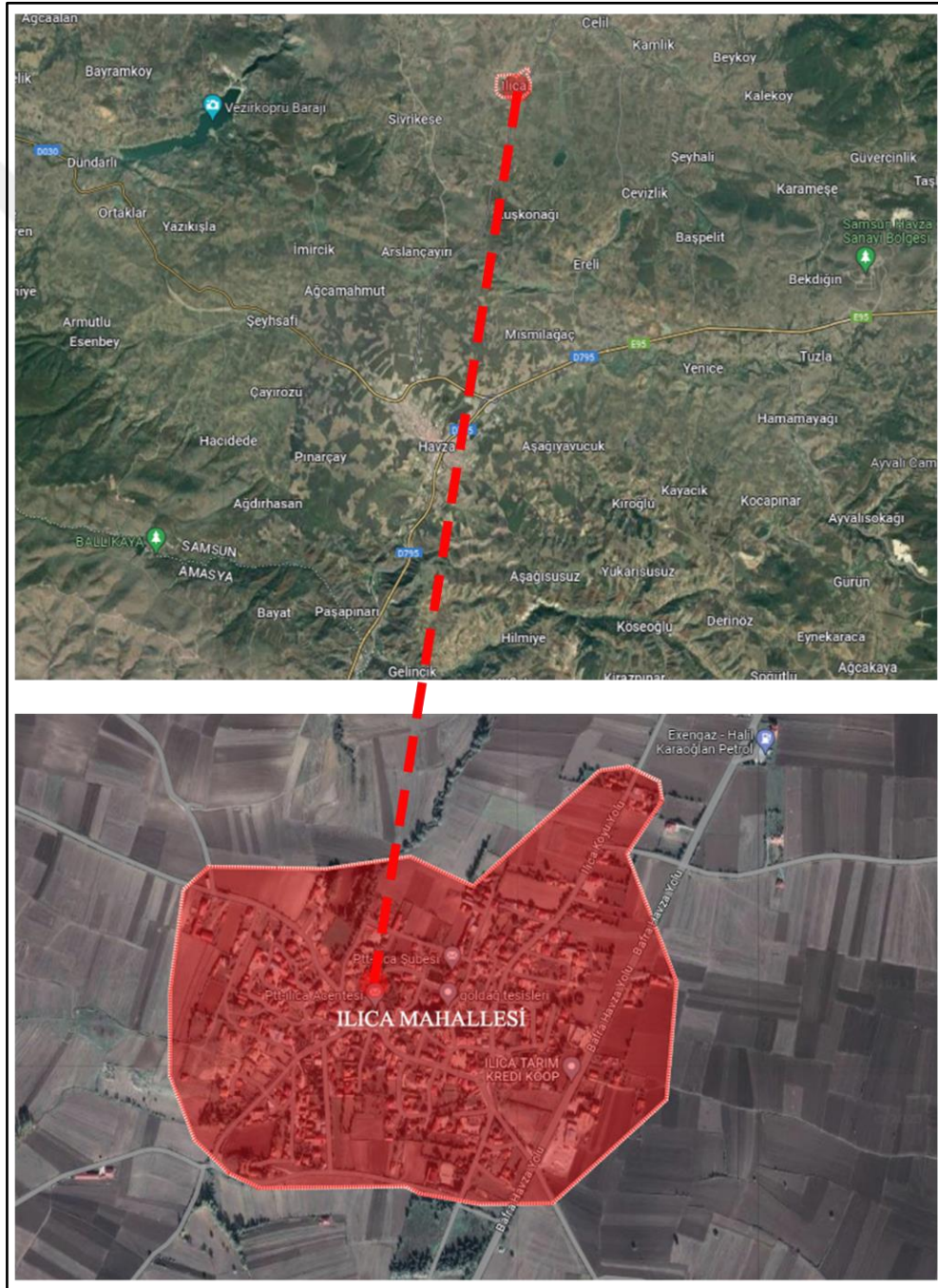

Şekil 2.1. Havza Bahçelievler Mahallesi [26].

Genellikle Havza evlerinin dış cephesi yığma tuğladan iç bölmeleri ise bağdadi olarak yapılmıştır. Tarihi evler arasında Atatürk'ün Havza'ya gelişi üzerine ona tahsis edilen Ali Osman Ağa Konağı Havza'da tarihi öneme sahip yapıların başında gelmektedir [22].

2.2.2. Ilıca Mahallesi

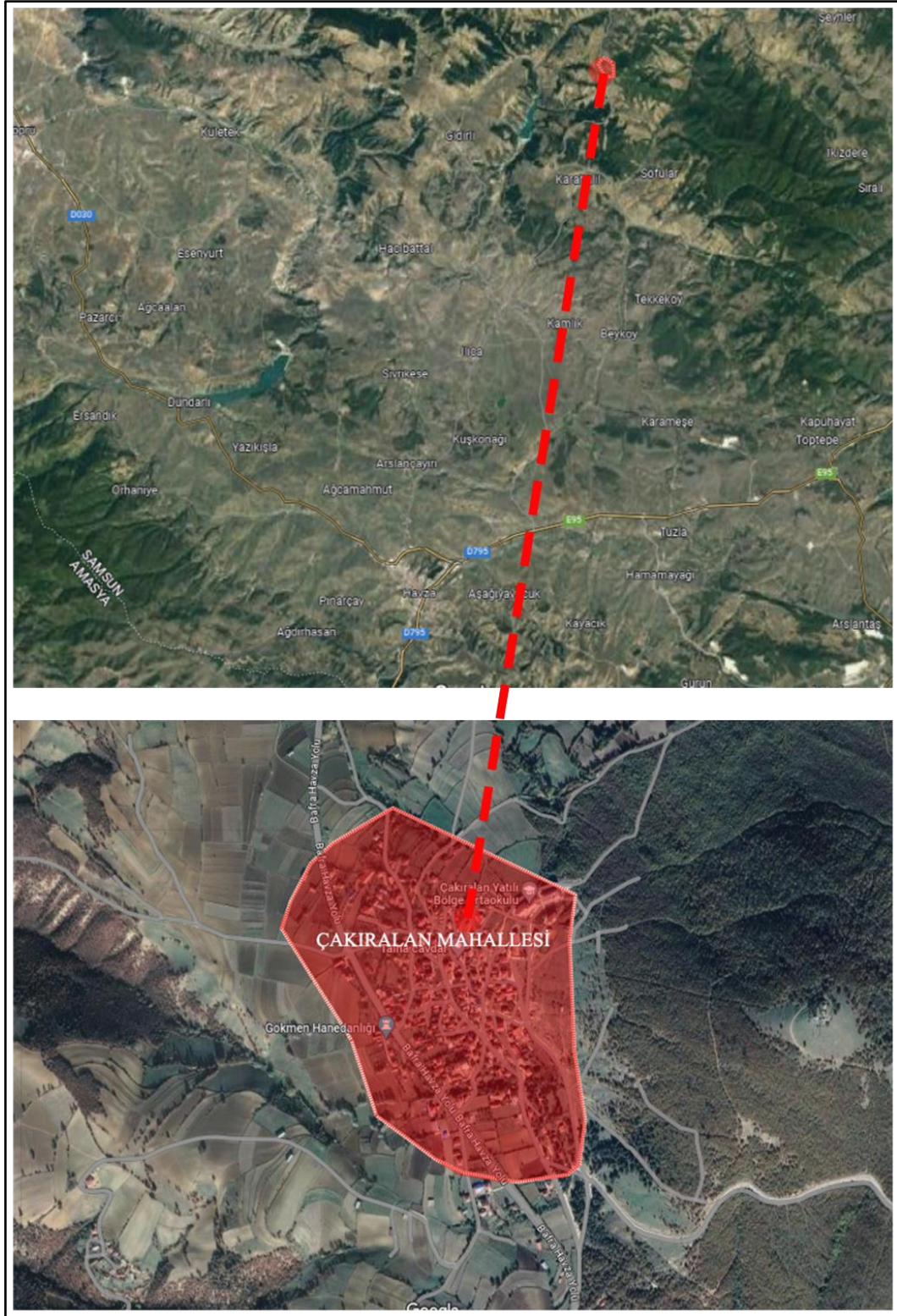
Ilıca Mahallesi Samsun ilinin Havza ilçesine bağlı bir mahalledir. Ilıca ismini mahallenin kuzeyde bulunan kaplıca suyundan almıştır. Ilıca Mahallesi ilçe merkezine 12 km, il merkezine 95 km uzaklıktadır [27]. Ilıca Mahallesi'nin nüfusu 483'tür [28].

Şekil 2.2. Havza Ilıca Mahallesi [29]

2.2.3. Çakıralan Mahallesi

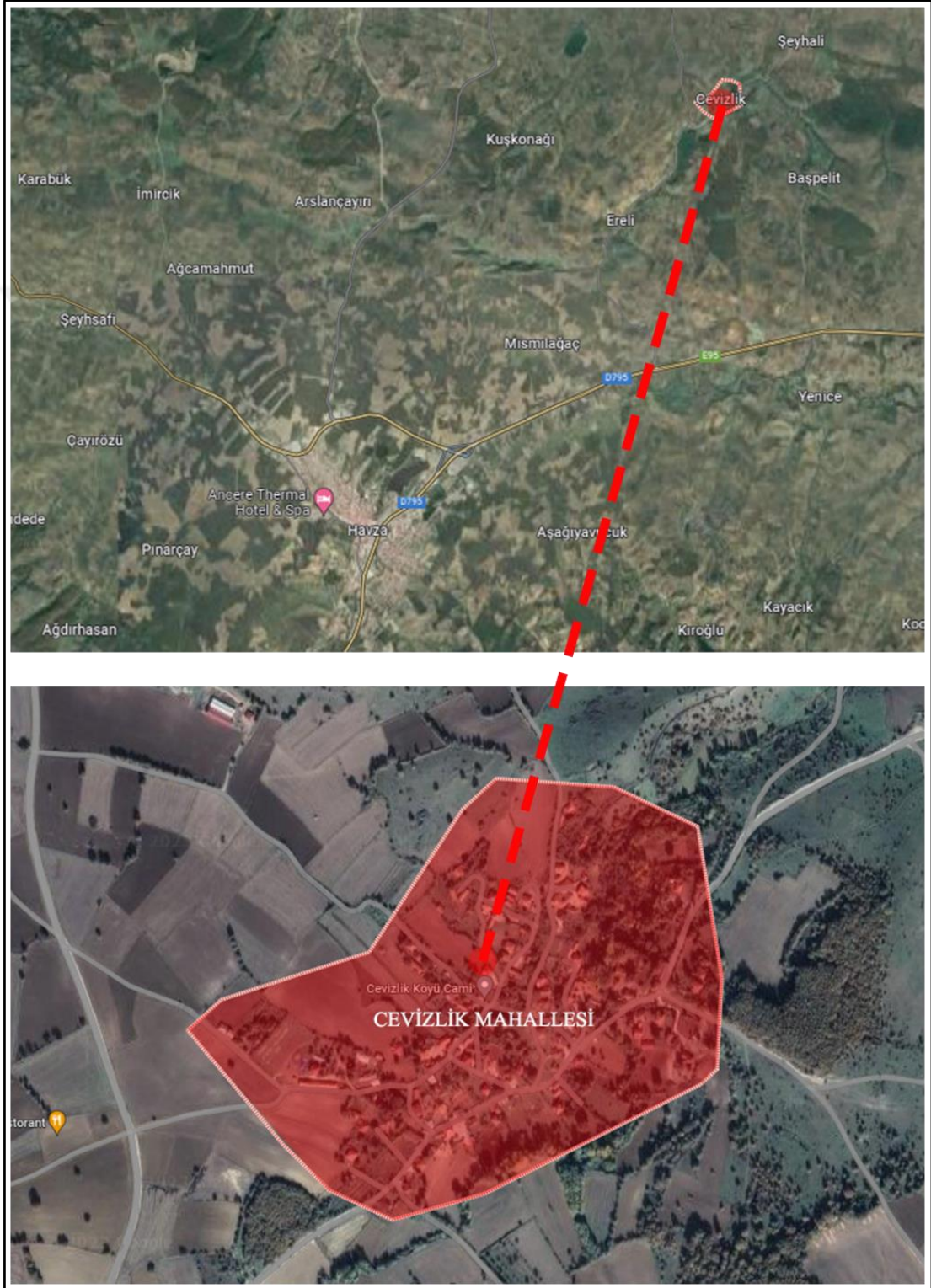
Çakıralan Mahallesi Samsun ilinin Havza ilçesine bağlı bir mahalledir. Çakıralan Mahallesi ilçe merkezine 28 km, il merkezine 112 km uzaklıktadır [30]. Çakıralan Mahallesi'nin nüfusu 305'tir [31].

Şekil 2.3. Havza Çakıralan Mahallesi [32].

2.2.4. Cevizlik Mahallesi

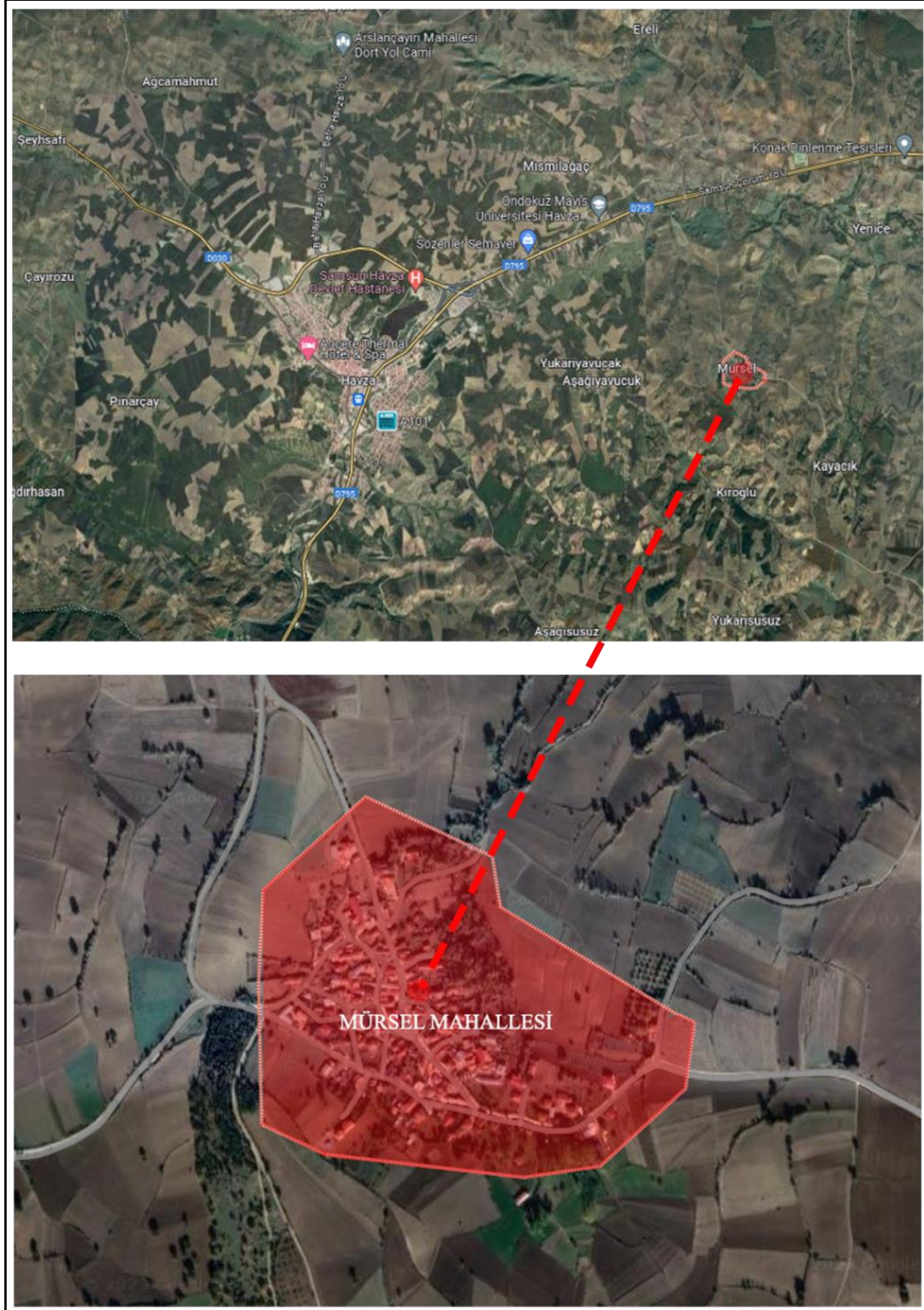
Cevizlik Mahallesi Samsun ilinin Havza ilçesine bağlı bir mahalledir. Eski adı Hurdaz'dır. Cevizlik Mahallesi ilçe merkezine 11 km, il merkezine 95 km uzaklıktadır [33]. Cevizlik Mahallesi'nin nüfusu 111'dir [34].

Şekil 2.4. Havza Cevizlik Mahallesi [35].

2.2.5. Mürsel Mahallesi

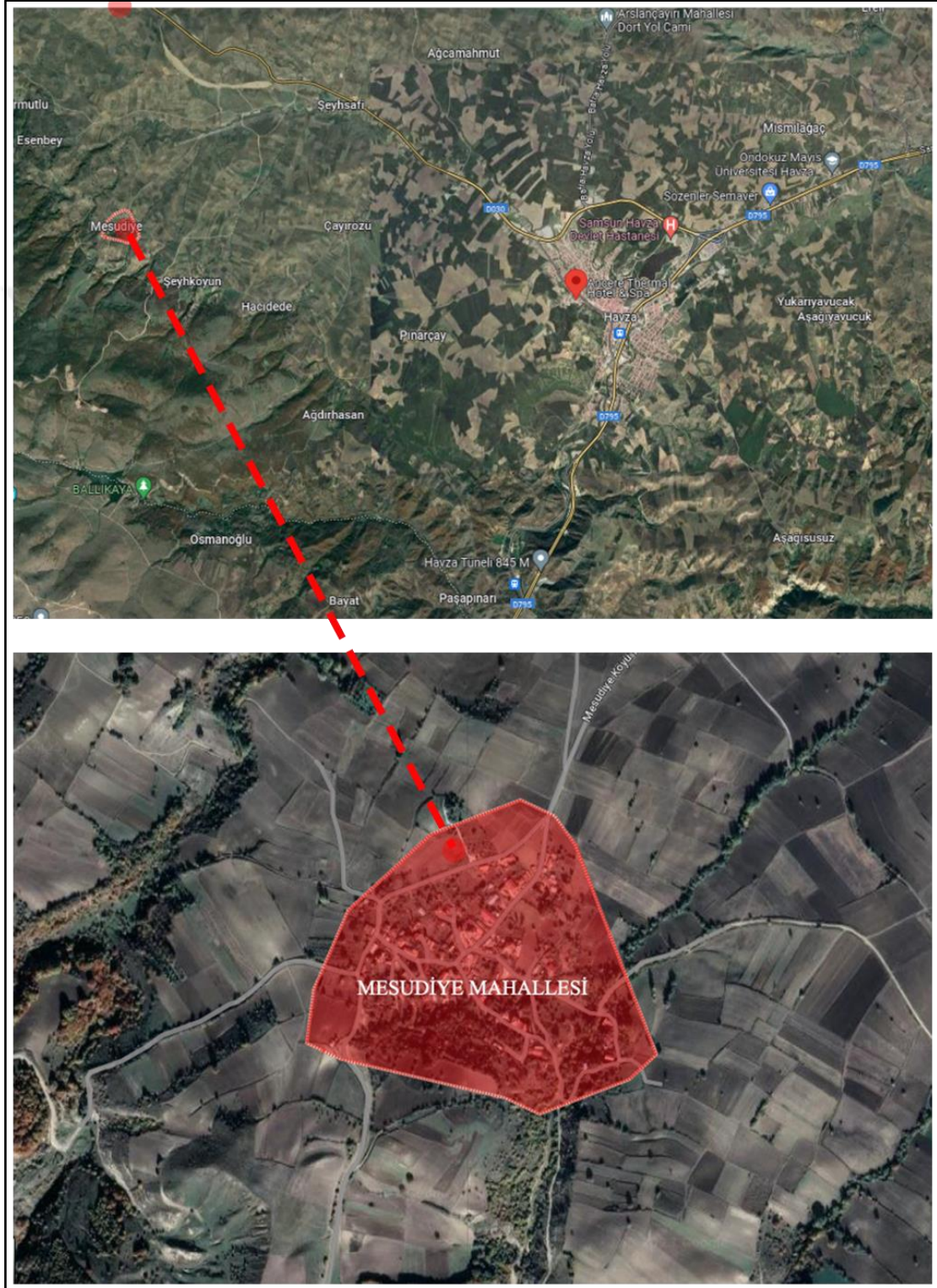
Mürsel Mahallesi Samsun ilinin Havza ilçesine bağlı bir mahalledir. Mürsel Mahallesi ilçe merkezine 6 km, il merkezine 91 km uzaklıktadır. Mahallenin 5 km altından Ters Akan ırmağı geçer [36]. Mürsel Mahallesi'nin nüfusu 162'dir [37].

Şekil 2.5. Havza Mürsel Mahallesi [38].

2.2.6. Mesudiye Mahallesi

Mesudiye Mahallesi Samsun ilinin Havza ilçesine bağı bir mahalledir. Mesudiye Mahallesi ilçe merkezine 11 km, il merkezine 95 km uzaklıktadır. Eski adı Kösürüf'tür [39]. Mesudiye Mahallesi'nin nüfusu 126'dır [40].

Şekil 2.6. Havza Mesudiye Mahallesi [41].

2.2.7. İmircik Mahallesi

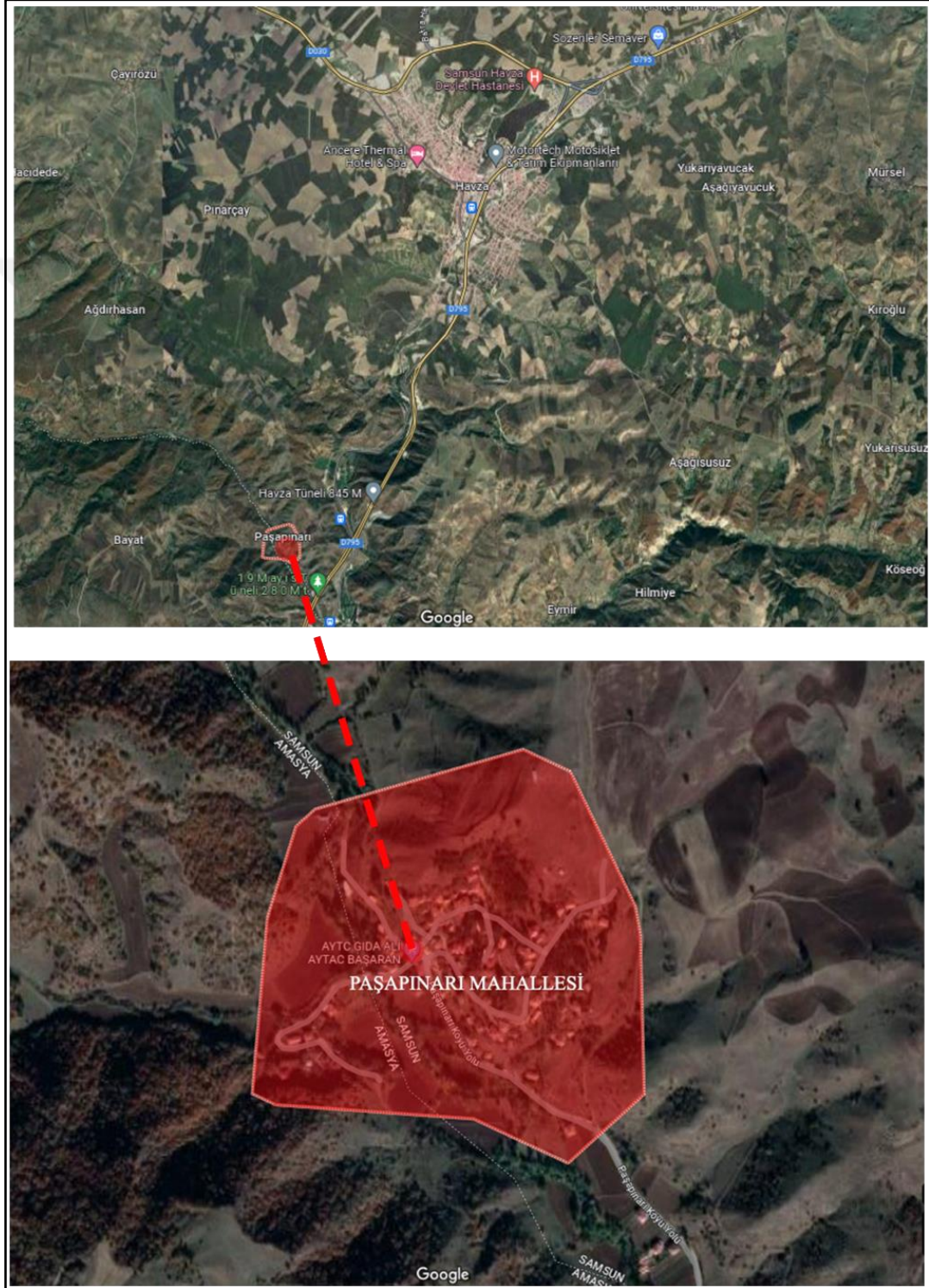
İmircik Mahallesi Samsun ilinin Havza ilçesine bağlı bir mahalledir. İmircik Mahallesi ilçe merkezine 8 km, il merkezine 92 km uzaklıktadır. Mahallenin ismi bölgenin Selçuklular tarafından fethedilmesi ile burada yaşadığı düşünülen Selçuklu komutanlarından Emirgazi'den geldiği tahmin edilmektedir. Bazı eski kaynaklarda mahallenin adı Emircik olarak geçmektedir. Emir'in sonuna "-cik" ekinin gelmesi, önceden de küçük yerleşim birimi olduğunu göstermektedir. Zamanla Emircik ismi değişime uğrayarak İmircik olmuştur [42]. Mesudiye Mahallesi'nin nüfusu 423'tür [43].

Şekil 2.7. Havza İmircik Mahallesi [44].

2.2.8. Paşapınarı Mahallesi

Paşapınarı Mahallesi Samsun ilinin Havza ilçesine bağlı bir mahalledir. Paşapınarı Mahallesi ilçe merkezine 8 km, il merkezine 92 km uzaklıktadır. Samsun-Amasya sınırı yanındadır. Mahallenin eski ismi Allahu'dur. Atatürk'ün gelmesi ile ismi Paşapınarı olmuştur [45]. Mesudiye Mahallesi'nin nüfusu 121'dir [46].

Şekil 2.8. Havza Paşapınarı Mahallesi [47].

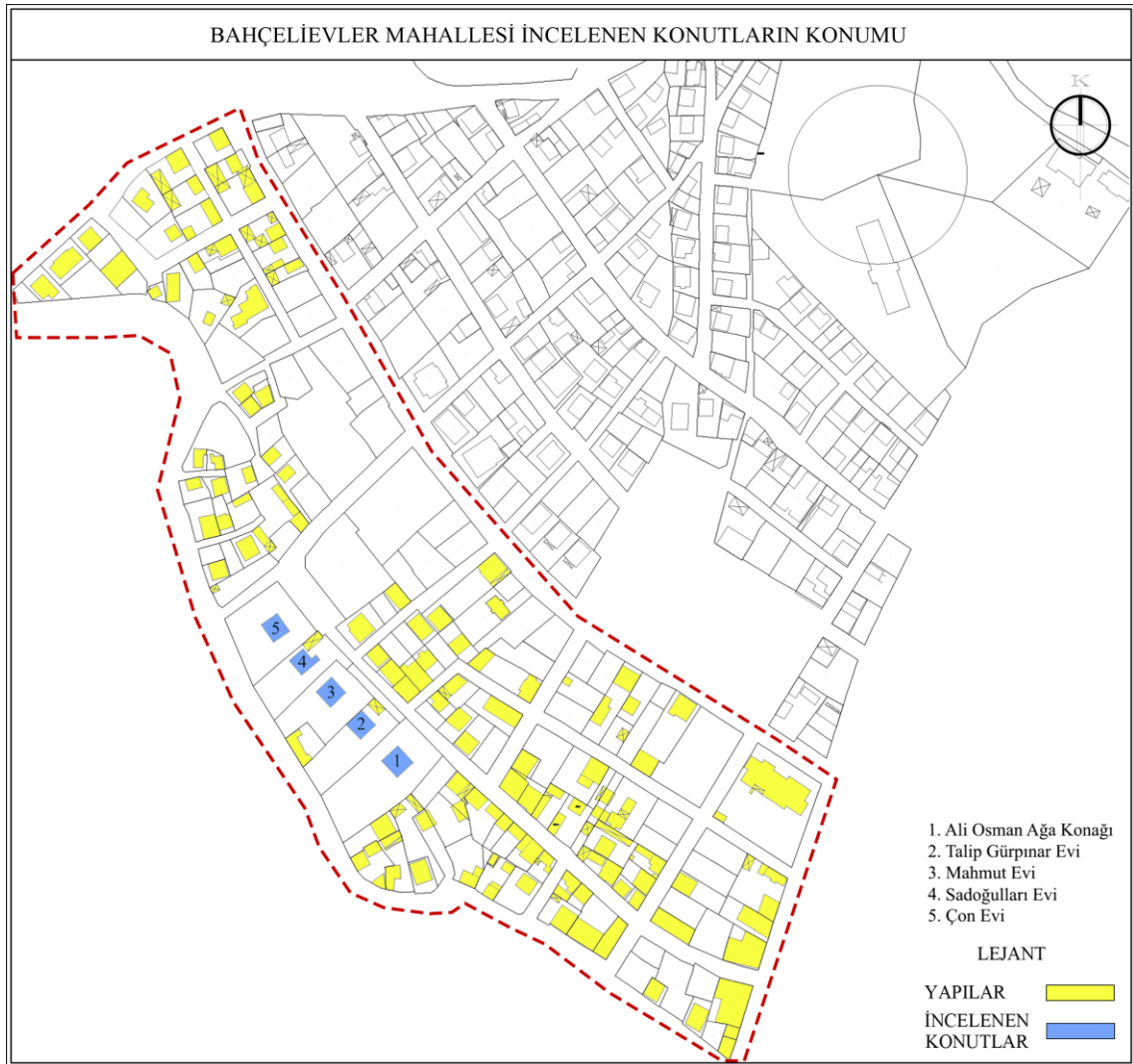
3. ALAN ÇALIŞMASI VE BULGULAR

Havza ilçesi sınırlarında yer alan Bahçelievler, Ilıca, Çakıralan, Cevizlik, Mürsel, Mesudiye, İmircik, Paşapınarı mahallelerinde seçilen konutların yapım tekniği ve malzeme, strüktürel durum, kapı, pencere, çatı, kat adedi analizleri yapılmıştır.

3.1. ALAN ÇALIŞMASI

3.1.1. Bahçelievler Mahallesi

Bahçelievler Mahallesi'nde 5 adet geleneksel konut yapım tekniklerine göre incelenmiştir (Şekil 3.1). İncelenen konutlarda kullanılan yapım tekniklerinin ahşap karkas içi tuğla veya kerpiç dolgu malzeme sistemi ile oluşturulduğu görülmüştür.

Şekil 3.1. Bahçelievler Mahallesi incelenen konutların konumu

3.1.1.1. Atatürk Evi/ Ali Osman Ağa Konağı

Yapı, yığma taş üstünde yükseltilmiş, zemin ve birinci katta ahşap karkas arası ateş tuğla ve kerpiç dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Ateş tuğlası, balıksırtı ve düz gibi farklı şekillerde dizilerek estetik ve özgün bir cephe elde edilmiştir. Yapıda ahşap iskelet çerçevesini koruyarak yapılmış sıva mevcuttur. Zamanla sıvalarda dökülmeler meydana gelmiştir. Konutun 2 adet dış kapısı bulunmaktadır. Ana giriş kapısı zeminden yaklaşık 80 cm yükselti üzerinde, yapıda bulunan cumba altında yer almaktadır. Giriş kapısı ahşap çift kanatlıdır ve özgün bir yapısı vardır. Arka cephedeki giriş kapısı zeminden yüksekte, ahşap tek kanatlıdır. Giriş kapısının iki yan tarafında simetrik ahşap giyotin pencereler bulunmaktadır. Yapının büyük kısmında ahşap giyotin pencereler birbirini tekrarlamaktadır. Yapının tümünde pencere üstü süsü bulunmaktadır. Cumbada yer alan pencereler yapının diğer pencerelerinden ayrışır. Daha dekoratif ve daha yüksektir. Cumbanın üstünde duvar süsü ise yapının estetik kaygılarla yapıldığını göstermektedir. Yapıda pencereler simetrik ve estetikdir. Arka cephede bulunan ahşap giyotin pencere tek kanatlı PVC ile değiştirilmiştir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.5'te envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.2. Ali Osman Ağa Konağı ön cephe fotoğrafı

Şekil 3.3. Ali Osman Ağa Konağı fotoğrafı

a) Arka cephe pencere örneği b) Giyotin pencere örneği c) Pencere üstü süsü örneği

Şekil 3.4. Ali Osman Ağa Konağı pencere ve pencere üstü süsü örneği

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ BAHÇELİEVLER MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI			
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 1	
Mahalle : Bahçelievler Mahallesi			
Konut Adı: Ali Osman Ağa Konağı			
Yapı Türü: Konut			
Yapım Tekniği: Karma Yapı			
Strüktürel Durum : Orta			
Duvar Dolgu Malzemesi: Ateş tuğlası + kerpiç			
Örtü Türü: Kırma çatı			
Örtü Malzemesi: Alaturka kiremit			
Giriş Kapı Adedi: 2		Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Yapıya 2 cepheden giriş vardır. Ana giriş kapısı çift kanatlı ahşap kapıdır. Cephedeki pencereler simetrikler. Yapının arka kapısı tek kanatlıdır ve değişmiştir. Yapının zemin kat arka cephesinde özgün yapıya aykırı şekilde pencereler PVC pencere ile değiştirilmiştir.
Pencere Özgünlük Durumu: Değişmiş			
Kat Adedi: 2			
Kullanım Durumu: Kullanılıyor			
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapı, temelde yığma taş üstünde yükseltilmiş, zemin ve birinci katta ahşap karkas arası ateş tuğla ve kerpiç dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapıda ahşap iskelet çerçevesini koruyarak yapılmış sıva mevcuttur. Zamanla sıvalarda dökülmeler meydana gelmiştir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır.	Gözlem ve Değerlendirme	Yapı basit onarımla kurtarılabilecek durumdaki örneklerden biridir. Yapının dış cephesinde hasarlı bölümlerin dolgu malzemeleri ve sıvaları yenilenmelidir. Yapının arka cephesinde özgün yapıya uygun olmayan kapı ve özgün yapıya uygun olmayan pvc pencereler değiştirilerek cephe özgünlüğünün kazanılması gerekmektedir.
			

Şekil 3.5. Ali Osman Ağa Konağı envanter çalışması

3.1.1.2. Talip Gürpınar Evi

Yapı, yığma taş üstünde yükseltilmiş, zemin ve birinci katta ahşap karkas arası ateş tuğla ve kerpiç dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Ateş tuğlası ve kerpiç balıksırtı ve düz gibi farklı şekillerde dizilerek özgün bir cephe elde edilmiştir. Yapıda ahşap iskelet çerçevesini koruyarak yapılmış sıva mevcuttur. Zamanla sıvalarda dökülmeler meydana gelmiştir. Konutun 2 adet dış kapısı bulunmaktadır. Ana giriş kapısı hemzeminde ve yapıda bulunan cumba altında yer almaktadır. Giriş kapısı ahşap çift kanatlıdır. Giriş kapısının üstünde yatay pencere bulunmaktadır. Yapının ana giriş kapısının bulunduğu cephenin bir diğer yanında yapıya sonradan eklendiği düşünülen zeminden 10 basamak yüksekte alaturka kiremit kullanılarak yapılmış ahşap sundurma altında, ahşap çift kanatlı kapı bulunmaktadır. . Yapıda 2 adet cumba bulunmaktadır Yapının sol yan cephesinde cumba altında düz pencere bulunmaktadır. Yapının büyük kısmında ahşap giyotin pencereler birbirini tekrarlamaktadır. Zemin katta giyotin pencere dışında düz pencereler bulunmaktadır. Yapının birinci katındaki pencerelerde pencere üstü süsü bulunmaktadır. Giriş kapısının üstünde yer alan cumbanın orta pencere süsü yapının diğer pencere süslerinden ayrışır. Daha dekoratif ve daha yüksektir. Cumbanın üstünde duvar dolgu malzemesi kullanılmadan ahşap yığma yöntemi ile inşa edilmiştir. Yapıda pencereler simetrik ve estetikdir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.10’da envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.6.Talip Gürpınar evi fotoğrafı

Şekil 3.7. Talip Gürpınar evi ön cephe fotoğrafı

a) Düz pencere örneği

b) Giyotin pencere örneği

Şekil 3.8. Talip Gürpınar evi düz ve giyotin pencere örnekleri

a) Giyotin pencere örneği

b) Giyotin pencere örneği

c) Giyotin pencere örneği

Şekil 3.9. Talip Gürpınar evi giyotin pencere örnekleri

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ BAHÇELİEVLER MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI					
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 2			
Mahalle : Bahçelievler Mahallesi					
Konut Adı: Talip Gürpınar Evi					
Yapı Türü: Konut					
Yapım Tekniği: Karma Yapı					
Strüktürel Durum : Orta					
Duvar Dolgu Malzemesi: Ateş tuğlası + kerpiç					
Örtü Türü: Kırma çatı					
Örtü Malzemesi: Alaturka kiremit					
Giriş Kapı Adedi: 2				Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Yapıya 2 cepheden giriş vardır. Yapıda 2 adet cumba bulunmaktadır. Ana giriş kapısı yapıda bulunan cumba altında yer almaktadır. Ana giriş kapısı ve yapının diğer kapısı çift kanatlı ahşap kapıdır. Cephedeki pencereler simetrik ve özgündür.
Pencere Özgünlük Durumu: Özgün					
Kat Adedi: 2					
Kullanım Durumu: Kullanılıyor		Gözlem ve Değerlendirme	Yapı basit onarımla kurtarılabilecek durumdaki örneklerden biridir. Yapının dış cephesinde hasarlı bölümlerin dolgu malzemeleri ve sıvaları yenilenmelidir. Yapının çatısı onarılmalıdır.		
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapı, temelde yığma taş üstünde yükseltilmiş, zemin ve birinci katta ahşap karkas arası ateş tuğla ve kerpiç dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapıda ahşap iskelet çerçevesini koruyarak yapılmış sıva mevcuttur. Zamanla sıvalarda dökülmeler meydana gelmiştir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır.				

Şekil 3.10. Talip Gürpınar evi envanter çalışması

3.1.1.3. *Mahmut Evi*

Yapı, temelde yığma taş üstünde yükseltilmiş, zemin katta ahşap çerçeve içinde taş, kerpiç ve tuğla dolgusu ile birinci katta ahşap karkas arası ateş tuğla ve kerpiç dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapıda ahşap iskelet çerçevesini koruyarak yapılmış sıva mevcuttur. Zamanla sıvalarda dökülmeler meydana gelmiştir. Konutun 1 adet dış kapısı bulunmaktadır. Ana giriş kapısı hemzemindir ve yapıda bulunan cumba altında yer almaktadır. Giriş kapısı ahşap çift kanatlıdır. Girişin arkasındaki cephede, birinci katın ortasında ahşap yığma iskelet görünmektedir ancak yapı oldukça hasarlı olduğu için birinci kattaki hasarlı bölgede de ahşap karkas sistemin devam ettiği düşünülmektedir. Yapının büyük kısmında ahşap giyotin pencereler birbirini tekrarlamaktadır. Zemin katta pencere kotları birbirinden farklıdır. Yapının birinci katındaki pencereler simetriktir ve pencere üstü süsü bulunmaktadır. Zamanla pencere üstü süsü hasar görmüştür. Giriş kapısının üstünde yer alan cumbada yer alan orta pencere süsü yapının diğer pencere süslerinden ayrışır. Daha dekoratif ve daha yüksektir. Cumbanın üstünde duvar dolgu malzemesi kullanılmadan üçgen ahşap yığma yöntemi ile inşa edilmiştir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı oldukça hasarlıdır ancak kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.12’de envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.11. Mahmut evi fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ BAHÇELİEVLER MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI			
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 3	
Mahalle : Bahçelievler Mahallesi			
Konut Adı: Mahmut Evi			
Yapı Türü: Konut			
Yapım Tekniği: Karma Yapı			
Strüktürel Durum : Kötü			
Duvar Dolgu Malzemesi: Ateş tuğlası + kerpiç			
Örtü Türü: Kıрма çatı			
Örtü Malzemesi: Alaturka kiremit			
Giriş Kapı Adedi: 1		Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Yapıya 1 cepheden giriş vardır. Yapıda 1 adet cumba bulunmaktadır. Ana giriş kapısı yapıda bulunan cumba altında yer almaktadır. Ana giriş kapısı çift kanatlı ahşap kapıdır. Yapının birinci katındaki pencereler simetrik ve özgündür ancak kullanılmayacak halde zarar görmüştür.
Pencere Özgünlük Durumu: Özgün			
Kat Adedi: 2			
Kullanım Durumu: Kullanılmıyor			
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapı, temelde yığma taş üstünde yükseltilmiş, zemin ve birinci katta ahşap çerçeve içinde taş, kerpiç ve tuğla dolgu ile birinci katta ahşap karkas arası ateş tuğla ve kerpiç dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapıda ahşap iskelet çevresini koruyarak yapılmış sıva mevcuttur. Zamanla sıvalarda dökülmeler meydana gelmiştir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı oldukça hasarlıdır ve kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır.	Gözlem ve Değerlendirme	Yapı için özenli bir analiz ve restitüsyon projelendirmesi gerekmektedir. Yapılan seçimler doğrultusunda yapılan müdahalelerin geri dönüşümü konusunda uygun seçimler yapılması gerekmektedir. Yapının tüm birimleri (taşıyıcı sistem, çatı, duvar, pencere vb.) yapının niteliğine ve özgünlüğüne zarar vermeyecek şekilde yenilenmelidir.
			

Şekil 3.12. Mahmut evi envanter çalışması

3.1.1.4. Sadoğulları Evi

Yapı, temelde yığma taş üstünde yükseltilmiş, zemin ve birinci katta ahşap karkas içi ahşap bağdadi yöntemi ile inşa edilmiştir. Konuta sonradan eklendiği düşünülen kısımda ise zemin katta yığma tuğla, birinci katta ahşap karkas içi yığma ateş tuğla malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapıda ahşap iskelet çerçevesini koruyarak yapılmış sıva mevcuttur. Zamanla sıvalarda dökülmeler meydana gelmiştir. Konutun 2 adet dış kapısı bulunmaktadır. Ana giriş kapısı 12 basamak yüksekte ve birinci katta sac sundurma altında bulunan balkonun altında yer almaktadır. Giriş kapısı ahşap çift kanatlıdır. Aynı zamanda birinci katta açıkta bulunan ve dışarıdan ulaşılamayan tek kanatlı ahşap kapı bulunmaktadır. Giriş kapısının üstünde yatay pencere bulunmaktadır. Girişin bulunduğu ön cephede zemin katın altında simetrik 2 adet pencere bulunmaktadır. Bu da yapıda bodrum katın olduğunu göstermektedir. Yapının içine girilemediğinden bodrum katın kullanım alanı bilinmemektedir. Girişin arkasındaki cephede, 7 basamak yüksekte tek kanatlı giriş kapısı bulunmaktadır. Arka giriş kapısının hemen yanında iç mekândan ulaşılabilen sac sundurma altında veranda bulunmaktadır. Yapının büyük kısmında çift ahşap giyotin pencereler birbirini tekrarlamaktadır. Yapının arka cephesinde çok fazla ekleme olduğu için, bu cephe simetrik ve dekoratif görünmemektedir. Yapıda ekleme yapılan kısımda (zeminde tuğla yığma, birinci katta ahşap karkas içi ateş tuğla dolgu kullanılan alanda) pencereler düzdür. Yapının genel olarak pencereleri simetriktir. Yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.14'te envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.13. Sadoğulları evi ön cephe fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ BAĞÇELİEVLER MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI			
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 4	
Mahalle : Bağçelievler Mahallesi			
Konut Adı: Sadoğulları Evi			
Yapı Türü: Konut			
Yapım Tekniği: Karma Yapı			
Strüktürel Durum : Orta			
Duvar Dolgu Malzemesi: Ahşap + ateş tuğlası			
Örtü Türü: Kıрма çatı			
Örtü Malzemesi: Alaturka kiremit			
Giriş Kapı Adedi: 2		Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Yapıya 2 cepheden giriş vardır. Ana giriş kapısı çift kanatlı ahşap kapıdır. Yapıdaki pencerelerin bir kısmı özgünlüğünü yitirmiş ve değiştirilmiştir. Yapıya sonradan eklendiği düşünülen özgün yapıya aykırı bir şekilde yapıda cephe hareketi oluşturulmuş alandaki pencereler değiştirilmiştir.
Pencere Özgünlük Durumu: Değişmiş			
Kat Adedi: 2			
Kullanım Durumu: Kullanılmıyor			
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapı, temelde yığma taş üstünde yükseltilmiş, zemin ve birinci katta ahşap karkas içi ahşap bağdadi yöntemi ile inşa edilmiştir. Yapı cephesinde dökülen sıvalar sebebi ile yapı konstrüksiyonu okunabilmektedir. Ahşap karkas içi bağdadi yöntemi ile oluşturulan çıtalar yapı cephesinde görüntülenmektedir. Konuta sonradan eklendiği düşünülen kısımda ise zemin katta yığma tuğla, birinci katta ahşap karkas çerçeve içinde yığla ateş tuğla kullanılmıştır. Yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır.	Gözlem ve Değerlendirme	Yapı basit onarımla kurtarılabilecek durumdaki örneklerden biridir. Yapının dış cephesinde hasarlı bölümlerin dolgu malzemeleri ve sıvaları yenilenmelidir. Cephe düzenini ve silüetini bozan alanlar yapının özgün yapısına uygun şekilde düzenlenmelidir.
			

Şekil 3.14. Sadoğulları evi envanter çalışması

3.1.1.5. *Çon Evi*

Yapı, zemin ve birinci katta ahşap karkas arası ateş tuğla ve kerpiç dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Ateş tuğlası, balıksırtı ve düz gibi farklı şekillerde dizilerek estetik ve özgün bir cephe elde edilmiştir. Konutun 2 adet girişi bulunmaktadır. Yapının yakın zamanda restorasyonuna başlanıp yarım kaldığı için, yapıda kapılar yapıda mevcut değildir. İki giriş kapısı da hemzemindir. Yapının tamamında ahşap giyotin pencereler birbirini tekrarlamaktadır. Pencereler simetrik ve pencerelerin tamamında pencere üstü süsü bulunmaktadır. Ana giriş kapı boşluğu üzerindeki pencere daha yüksektir ve girişi belirten eleman olarak karşımıza çıkmaktadır. Yapının yan cephesinde önceden hamam olduğu düşünülen bir alan yer alır. Yan cephenin devamında yapıya modern tuğladan ekleme yapılmıştır. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.16'da envanter çalışması gösterilmiştir.

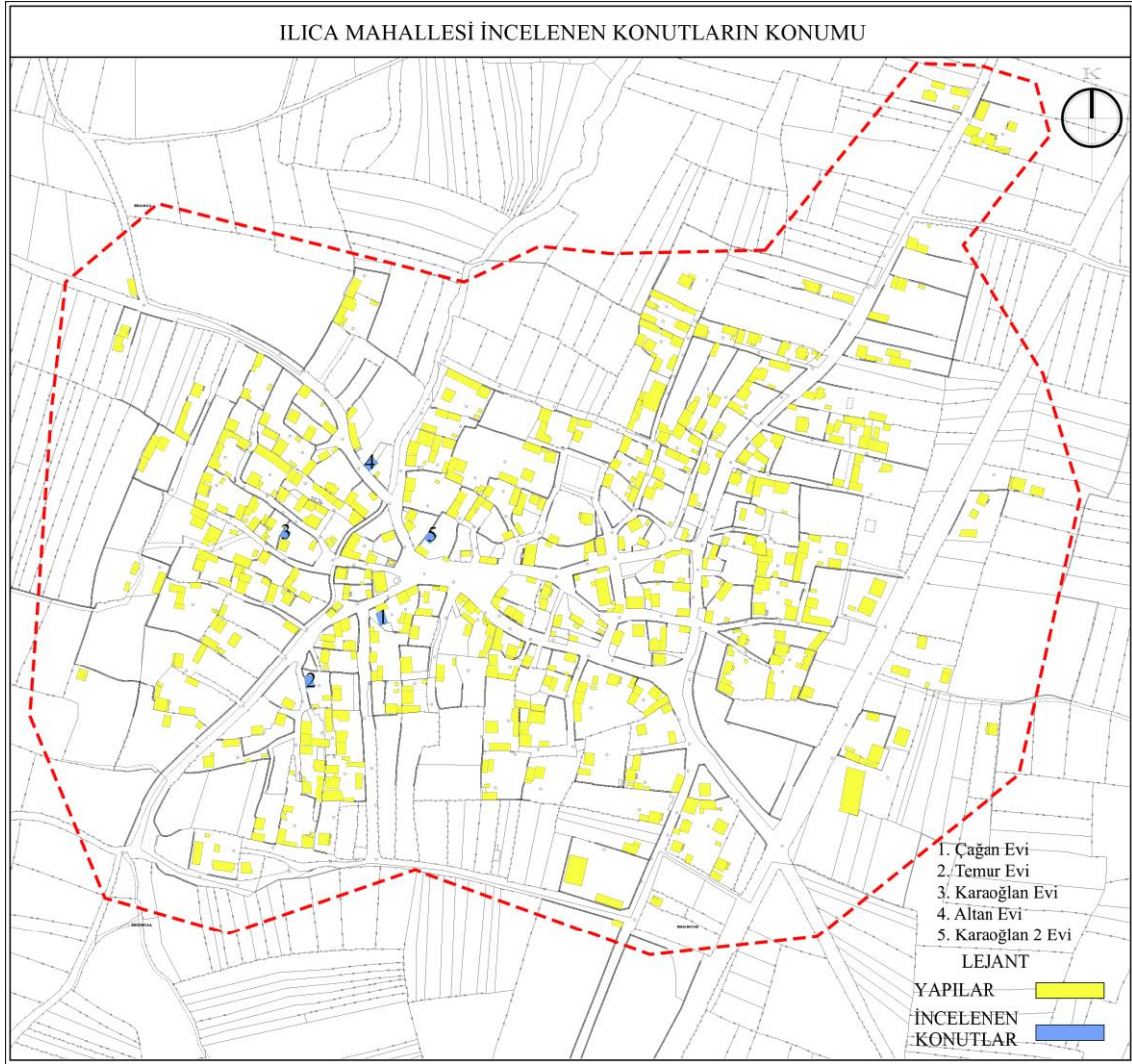
Şekil 3.15. Çon evi fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ BAHÇELİEVLER MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI			
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 5	
Mahalle : Bahçelievler Mahallesi			
Konut Adı: Sadoğulları Evi			
Yapı Türü: Konut			
Yapım Tekniği: Karkas Yapı			
Strüktürel Durum : Orta			
Duvar Dolgu Malzemesi: Ateş tuğlası + kerpiç			
Örtü Türü: Kıрма çatı			
Örtü Malzemesi: Alaturka kiremit			
Giriş Kapı Adedi: 2		Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Yapıya 2 cepheden giriş vardır. Ana giriş kapısı çift kanatlıdır. Yapıda kapılar bulunmadığı için incelenememiştir. Yapıdaki pencerelerin bir kısmı yarım kalan restorasyon esnasında özgün yapıyı bozmayacak şekilde yenilenmiştir ancak tamamlanamamıştır.
Pencere Özgünlük Durumu: Değişmiş			
Kat Adedi: 2			
Kullanım Durumu: Kullanılmıyor			
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapı, zemin ve birinci katta ahşap karkas içi ateş tuğla ve kerpiç dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Ateş tuğlası, balıksırtı ve düz gibi farklı şekillerde dizilerek estetik ve özgün bir cephe elde edilmiştir. Yapının yakın zamanda restorasyonuna başlanıp yarım kaldığı için, yapıda kapılar mevcut değildir. Yapının yan cephesinde ateş tuğlası ile örülmüş önceden hamam olduğu düşünülen bir alan yer alır. Yan cephenin devamına modern tuğladan eklemeler yapılmıştır. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır.	Gözlem ve Değerlendirme	Yapı basit onarımla kurtarılabilecek durumdaki örneklerden biridir. Yapının dış cephesinde hasarlı bölümlerin dolgu malzemeleri ve sıvaları yenilenmelidir. Cephe düzenini ve silüetini bozan alanlar yapının özgün yapısına uygun şekilde düzenlenmelidir. Yapının kapıları özgün yapıya uygun şekilde düzenlenmelidir.

Şekil 3.16. Çon evi envanter çalışması

3.1.2. Ilica Mahallesi

Ilica Mahallesi'nde 5 adet geleneksel konut yapım tekniklerine göre incelenmiştir (Şekil 3.17). İncelenen konutlarda kullanılan yapım tekniklerinin ahşap karkas ve ahşap yığma yönteminin olduğu görülmüştür.

Şekil 3.17. Ilica Mahallesi incelenen konutların konumu

3.1.2.1. Çağan Evi

Yapıda, zemin katta arka cephede yığma taş sistem ve ön cephede ahşap karkas sistem birlikte kullanılmıştır. Birinci katta ahşap karkas arası ateş tuğla dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Ateş tuğlası, balıksırtı dizilerek estetik ve özgün bir cephe elde edilmiştir. Yapının zemin kat ön cephesinde sıva mevcuttur. Zamanla sıvalarda dökülmeler meydana gelmiştir. Konutun 1 adet dış kapısı bulunmaktadır. Ana giriş kapısı hemzemindir. Yapıda bulunan payandalı cumba altında yer almaktadır. Giriş kapısı özgün

yapıya aykırı olarak tek kanatlı elik kapıdır. Yapıdaki çoğu pencere zamanla özgün yapıya aykırı şekilde PVC ile değiştirilmiştir. Yapının zgn pencereleri ahşap giyotin penceredir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. atı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. şekil 3.20’de envanter çalışması gösterilmiştir.

şekil 3.18. ağan evi n cephe fotoğrafı

şekil 3.19. ağan evi arka cephe fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ ILICA MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI		
İl- İlçe : Samsun- Havza	Envanter No: 6	
Mahalle : Ilıca Mahallesi		
Konut Adı: Çagan Evi		
Yapı Türü: Konut		
Yapım Tekniği: Karma Yapı		
Strüktürel Durum : Orta		
Duvar Dolgu Malzemesi: Ateş tuğlası		
Örtü Türü: Kırmı çatı		
Örtü Malzemesi: Alaturka kiremit		
Giriş Kapı Adedi: 1	Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Yapıya 1 cepheden giriş vardır. Yapıda ahşap payandalar ile desteklenen cumba bulunmaktadır. Ana giriş kapısı cumbanın altında yer almaktadır. Ana giriş kapısı özgün yapıya aykırı şekilde tek kanatlı çelik kapı ile değiştirilmiştir. Yapıdaki çoğu pencere özgün yapıya aykırı şekilde pvc pencere ile değiştirilmiştir. Yapının özgün pencereleri ahşap giyotin pencerelerdir.
Pencere Özgünlük Durumu: Değişmiş		
Kat Adedi: 2		
Kullanım Durumu: Kullanılıyor		
Yapım Tekniği ve Malzeme	Gözlem ve Değerlendirme	Yapı basit onarımla kurtarılabilecek durumdaki örneklerden biridir. Yapının dış cephesinde hasarlı bölümlerin dolgu malzemeleri ve sıvaları yenilenmelidir. Cephe düzenini ve silüetini bozan ana giriş kapısı ve değiştirilen pvc pencereler değiştirilerek cephe özgünlüğünün kazanılması gerekmektedir.
		

Şekil 3.20. Çagan evi envanter çalışması

3.1.2.2. *Temur Evi*

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi ateş tuğla dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Ateş tuğlası, balıksırtı dizilerek estetik ve özgün bir cephe elde edilmiştir. Yapının zemin kat ön cephesinde sıva mevcuttur. Zamanla sıvalarda dökülmeler meydana gelmiştir. Konutun 1 adet dış kapısı bulunmaktadır. Ana giriş kapısı hemzeminidir. Yapıda bulunan payandalı cumba altında yer almaktadır. Ancak yapıdaki cumbanın altına giriş için sac sundurma ile ekleme yapılmıştır ve girişte ayakkabılık olarak kullanılmaktadır. Giriş kapısı çift kanatlı ahşap kapıdır. Yapının zemin katındaki pençeler özgün yapıya aykırı şekilde PVC ile değiştirilmiştir. Birinci kattaki pencereler ahşap giyotin penceredir ve özgünlüğünü korumaktadır. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka ve marsilya kiremit birlikte kullanılmıştır. Şekil 3.22’de envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.21. Temur evi ön cephe fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ ILICA MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI			
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 7	
Mahalle : İlica Mahallesi			
Konut Adı: Temur Evi			
Yapı Türü: Konut			
Yapım Tekniği: Karma Yapı			
Strüktürel Durum : Orta			
Duvar Dolgu Malzemesi: Ateş tuğlası			
Örtü Türü: Kıрма çatı			
Örtü Malzemesi: Alaturka + Marsilya kiremit			
Giriş Kapı Adedi: 1		Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Yapıya 1 cepheden giriş vardır. Yapıda ahşap payandalar ile desteklenen cumba bulunmaktadır. Ana giriş kapısı cumbanın altında yer almaktadır. Ancak yapıdaki cumbanın altına giriş için özgün yapıya aykırı şekilde sac sundurma ile eklemeye yapılmıştır. Söz konusu eklemeye girişte ayakakabılık olarak kullanılmaktadır. Yapının zemin kat pencereleri özgün yapıya aykırı şekilde PVC ile değiştirilmiştir. Yapının özgün penceresi ahşap giyotin penceredir.
Pencere Özgünlük Durumu: Değişmiş			
Kat Adedi: 2			
Kullanım Durumu: Kullanılıyor			
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapıda, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas arası ateş tuğla dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Ateş tuğlası, balıksırtı dizilerek estetik ve özgün bir cephe elde edilmiştir. Yapının zemin kat ön cephesinde sıva mevcuttur. Zamanla sıvalarda dökülmeler meydana gelmiştir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak alaturka kiremit ve marsilya kiremit birlikte kullanılmıştır.	Gözlem ve Değerlendirme	Yapı basit onarımla kurtarılabilecek durumdaki örneklerden biridir. Yapının dış cephesinde hasarlı bölümlerin dolgu malzemeleri ve sıvaları yenilenmelidir. Cephe düzenini ve silüetini bozan alanlar yapının özgün yapısına uygun şekilde düzenlenmelidir. Zemin katta değiştirilen pvc pencereler özgün yapıya uygun şekilde değiştirilerek cephe özgünlüğünün kazanılması gerekmektedir.
			

Şekil 3.22. Temur evi envanter çalışması

3.1.2.3. Karaoğlan Evi

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi ahşap yığma sistem ile inşa edilmiştir. Konutun 1 adet dış kapısı bulunmaktadır. Ana giriş kapısı hemzeminde. Giriş kapısının olduğu cephede çıkma yoktur. Giriş kapısı çift kanatlı ahşap kapıdır. Yapıda girişin arka tarafındaki cephede çıkma bulunmaktadır. Yapıdaki çıkma hasar görmüştür ve hasar gören bölümde yapının tuvaleti yer almaktadır. Zemin ve birinci kattaki pencerelerin boyutları küçüktür. Yapı eski ve zamanla bakımsızlığa uğradığı için çoğu penceresi günümüze ulaşmamıştır. Yapıda bulunan pencereler ahşap giyotin pencerelerdir ve özgünlüğünü korumaktadır. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.25'te envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.23. Karaoğlan evi ön cephe fotoğrafı

a) Giyotin pencere örneği b) Giyotin pencere örneği c) Giyotin pencere örneği

Şekil 3.24. Karaoğlan evi giyotin pencere örnekleri

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ ILICA MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI			
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 8	
Mahalle : Ilıca Mahallesi			
Konut Adı: Karaoğlan Evi			
Yapı Türü: Konut			
Yapım Tekniği: Karma Yapı			
Strüktürel Durum : Kötü			
Duvar Dolgu Malzemesi: Ahşap			
Örtü Türü: Kıрма çatı			
Örtü Malzemesi: Alaturka kiremit		Genel Tanım İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Yapıya 1 cepheden giriş vardır. Ana giriş kapısı çift kanatlı ahşap kapıdır. Yapının özgün penceresi ahşap giyotin penceredir. Yapıdaki pencereler özgündür ancak günümüze hasarsız şekilde ulaşamamıştır.	
Giriş Kapı Adedi: 1			
Pencere Özgünlük Durumu: Özgün			
Kat Adedi: 2			
Kullanım Durumu: Kullanılmıyor		Gözlem ve Değerlendirme Yapı için özenli bir analiz ve restitüsyon projelendirmesi gerekmektedir. Yapılan seçimler doğrultusunda yapılan müdahalelerin geri dönüşümü konusunda uygun seçimler yapılması gerekmektedir. Yapının tüm birimleri (taşıyıcı sistem, çatı, duvar, pencere vb.) yapının niteliğine ve özgünlüğüne zarar vermeyecek şekilde yenilenmelidir.	
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapıda, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi ahşap yığma sistem kullanılarak inşa edilmiştir. Yapıda sıva bulunmamaktadır. Yapının arka cephesinde kalın kesitli ahşap kirişler ile desteklenen cumba mevcuttur. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır.		
			

Şekil 3.25. Karaoğlan evi envanter çalışması

3.1.2.4. Altan Evi

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi ahşap yığma malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapının bazı kısımlarında tamir amaçlı ahşap karkas arası ateş tuğlası ve kerpiç kullanılmıştır. Yapının zemin kat ön cephesinde sıva mevcuttur. Zamanla sıvalarda dökülmeler meydana gelmiştir. Zemin katın bir kısmında özgün yapıya aykırı şekilde tuğla duvar kullanılmıştır. Konutun 1 adet dış kapısı bulunmaktadır. Ana giriş kapısı hemzemindir. Yapıda bulunan payandalı cumba altında yer almaktadır. Giriş kapısı çift kanatlı ahşap kapıdır. Yapının zemin katında bir adet tek kanatlı pencere bulunmaktadır. Birinci kattaki pencereler ahşap tek kanatlı tek açılır pencereler bulunmaktadır. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.28’de envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.26. Altan evi ön cephe fotoğrafı

a) Düz pencere örneği b) Ana giriş kapısı örneği

Şekil 3.27. Altan evi pencere ve kapı örneği

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ ILICA MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI			
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 9	
Mahalle : Ilica Mahallesi			
Konut Adı: Altan Evi			
Yapı Türü: Konut			
Yapım Tekniği: Karma Yapı			
Strüktürel Durum : Orta			
Duvar Dolgu Malzemesi: Ahşap			
Örtü Türü: Kıрма çatı			
Örtü Malzemesi: Alaturka kiremit			
Giriş Kapı Adedi: 1		Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Yapıya 1 cepheden giriş vardır. Ana giriş kapısı çift kanatlı ahşap kapıdır. Yapıdaki pencereler özgündür ancak tamamı günümüze hasarsız şekilde ulaşamamıştır. Yapıdaki yığma ahşap dolgu sisteminde cephede hasarlar meydana gelmiştir.
Pencere Özgünlük Durumu: Özgün			
Kat Adedi: 2			
Kullanım Durumu: Kullanılıyor			
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapıda, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi ahşap yığma sistem kullanılarak inşa edilmiştir. Yapının zemin kat ön cephesinde sıva bulunmaktadır. Yapıda bulunan cumba ahşap payandalarla desteklenmiştir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır.	Gözlem ve Değerlendirme	Yapı basit onarımla kurtarılabilecek durumdaki örneklerden biridir. Yapının dış cephesinde hasarlı bölümlerin dolgu malzemeleri ve sıvaları yenilenmelidir. Cephe düzenini ve silüetini bozan alanlar yapının özgün yapısına uygun şekilde düzenlenmelidir. Yapının ön cephesinde yapı silüetini bozan TV anteni farklı şekilde çözümlenmelidir.
			

Şekil 3.28. Altan evi envanter çalışması

3.1.2.5. Karaoğlan 2 Evi

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi ahşap yığma malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapının zemin kat ön cephesinde sıva mevcuttur. Zamanla sıvalarda dökülmeler meydana gelmiştir. Konutun 1 adet dış kapısı bulunmaktadır. Ana giriş kapısı hemzemindir. Yapıda bulunan cumbanın sol tarafında altında yer almaktadır. Giriş kapısı çift kanatlıdır. Giriş kapısının üstünde ahşap iskelet üzerine, marsilya kiremit kullanılarak yapılan sundurma bulunmaktadır. Sundurma altındaki mekan girişte ayakkabılık olarak kullanılmaktadır. Yapının zemin katında ön cephede küçük kare pencere, yan cephesinde ise ahşap giyotin pencere bulunmaktadır. Birinci kattaki pencereler düz ahşap penceredir. Birinci kattaki pencereler ahşap tek kanatlı tek açılır pencereler bulunmaktadır. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.30'da envanter çalışması gösterilmiştir.

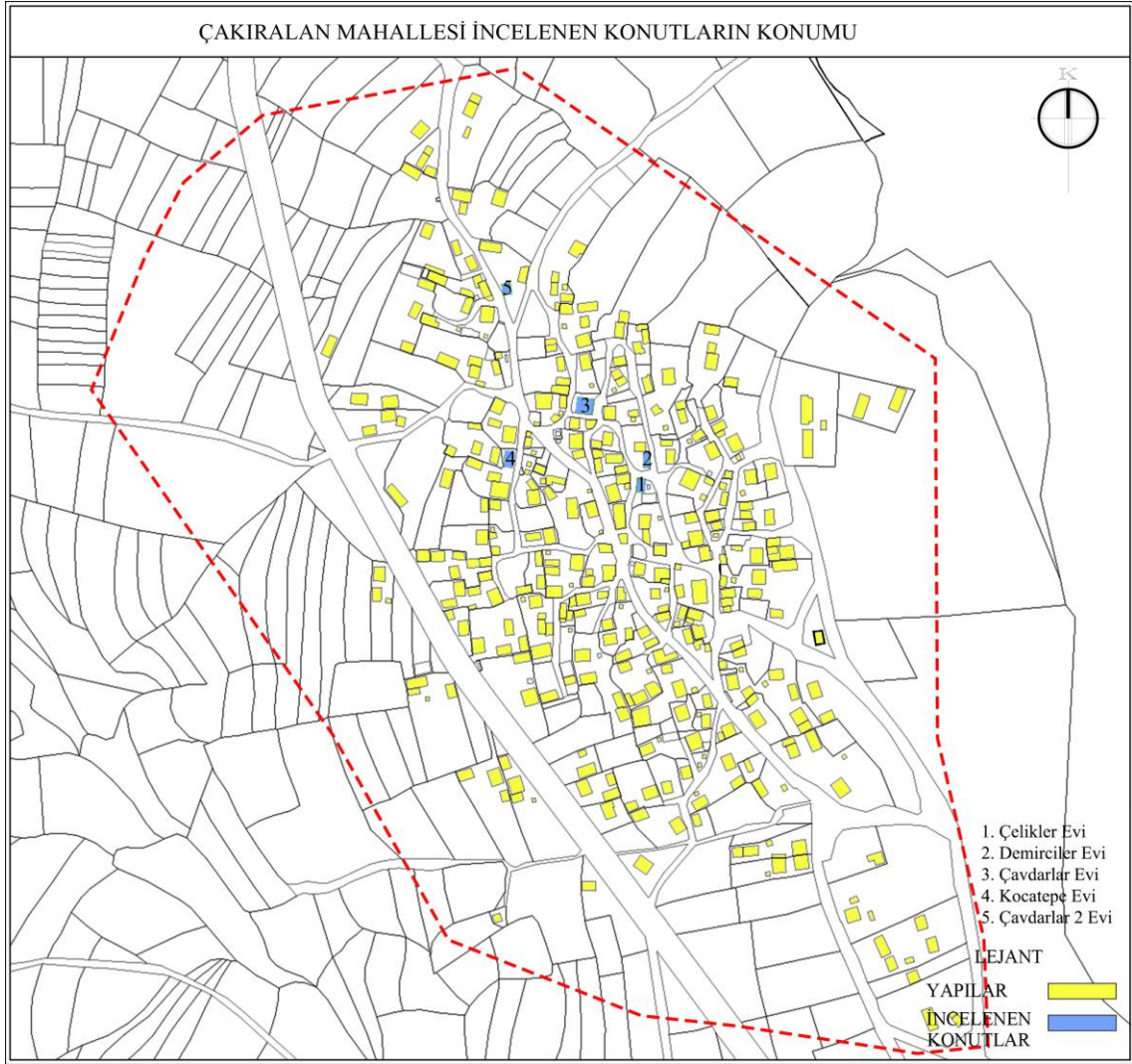
Şekil 3.29. Karaoğlan 2 evi ön cephe fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ ILICA MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI			
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 10	
Mahalle : Ilica Mahallesi			
Konut Adı: Karaoğlu 2 Evi			
Yapı Türü: Konut			
Yapım Tekniği: Karma Yapı			
Strüktürel Durum : Orta			
Duvar Dolgu Malzemesi: Ahşap			
Örtü Türü: Kırma çatı			
Örtü Malzemesi: Alaturka kiremit			
Giriş Kapı Adedi: 1		Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Yapıya 1 cepheden giriş vardır. Ana giriş kapısı çift kanatlı ahşap kapıdır. Yapıdaki pencereler özgündür. Yapıdaki yığma ahşap dolgu sisteminde cephede hasarlar meydana gelmiştir. Yapıya sonradan eklendiği düşünülen giriş kapısının bulunduğu alana ahşap direklerle yükseltilmiş üst örtüsü marsilya kiremitten oluşan ayakkabılık yapılmıştır. Ayakkabılık çevresi günümüz tuğla ile örülmüştür.
Pencere Özgünlük Durumu: Özgün			
Kat Adedi: 2			
Kullanım Durumu: Kullanılıyor			
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapıda, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi ahşap yığma sistem kullanılarak inşa edilmiştir. Yapının zemin kat ön cephesinde sıva bulunmaktadır. Zamanla sıvalarda dökülmeler meydana gelmiştir. Yapıda bulunan cumba ahşap dikmelerle desteklenmiştir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır.	Gözlem ve Değerlendirme	Yapı basit onarımla kurtarılabilecek durumdaki örneklerden biridir. Yapının dış cephesinde hasarlı bölümlerin dolgu malzemeleri ve sıvaları yenilenmelidir. Cephe düzenini ve silüetini bozan alanlar yapının özgün yapısına uygun şekilde düzenlenmelidir. Yapının ön cephesinde yapı silüetini bozan TV anteni farklı şekilde çözümlenmelidir.
			

Şekil 3.30. Karaoğlu 2 evi envanter çalışması

3.1.3. Çakıralan Mahallesi

Çakıralan Mahallesi'nde 5 adet geleneksel konut yapım tekniklerine göre incelenmiştir (Şekil 3.31). İncelenen konutlarda kullanılan yapım tekniklerinin ahşap karkas ve ahşap yığma yönteminin olduğu görülmüştür.

Şekil 3.31. Çakıralan Mahallesi incelenen konutların konumu

3.1.3.1. Çelikler Evi

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi ateş tuğla malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Ateş tuğlası düz bir şekilde dizilerek cephe görünümü elde edilmiştir. Yapının zemin kat ön cephesinde sıva mevcuttur. Zamanla sıvalarda dökülmeler meydana gelmiştir. Konutun 2 adet dış kapısı bulunmaktadır. Ana giriş kapısı hemzemindir. Yapıda bulunan cumbanın altında yer almaktadır. Giriş kapısı çift kanatlı ahşap kapıdır. Yapının birinci katında cumbanın yan cephesinde tek kanatlı ahşap kapı

bulunmaktadır. Cumbanın yan cephesindeki kapının hemen önünde günümüzde bulunmayan ahşap merdivenlerin olduğu halk tarafından söylenmektedir. Birinci katta ön yan cephede ikinci bir cumba bulunmaktadır. Yapıdaki pencereler ahşap tek açılır pencerelerdir. Düz ve giyotin pencereler karma olarak kullanılmıştır. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak marsilya kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.34'te envanter çalışması gösterilmiştir.

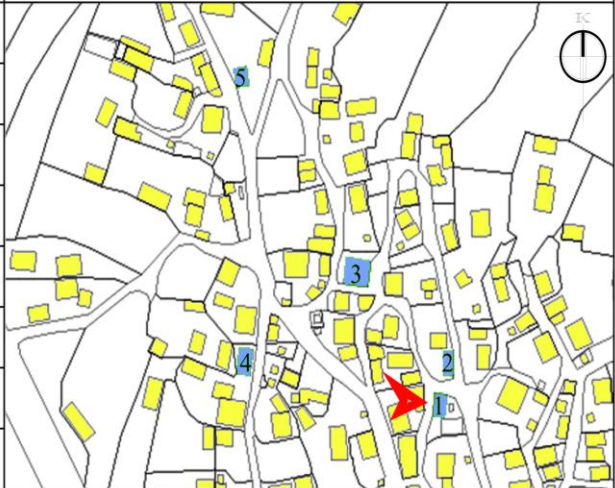

Şekil 3.32. Çelikler evi fotoğrafı

a) Giyotin pencere örneği b) Düz pencere örneği

Şekil 3.33. Çelikler evi giyotin ve düz pencere örnekleri

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ ÇAKIRALAN MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI			
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 11	
Mahalle : Çakıralan Mahallesi			
Konut Adı: Çelikler Evi			
Yapı Türü: Konut			
Yapım Tekniği: Karma Yapı			
Strüktürel Durum : Kötü			
Duvar Dolgu Malzemesi: Ateş tuğlası			
Örtü Türü: Kıрма çatı			
Örtü Malzemesi: Marsilya kiremit			
Giriş Kapı Adedi: 2		Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Yapıya 2 kapıdan giriş yapılmaktadır. Yapının cumbasında bulunan tek kanatlı ahşap kapının altında merdiven olduğu ancak günümüze ulaşmadığı bölge halkı tarafından öğrenilmiştir. Yapının ana giriş kapısı cumba altında yer alır çift kanatlı ahşap yapıdır. Yapının pencereleri özgündür ancak tamamı günümüze hasarsız olarak ulaşamamıştır. Yapının zemin kat penceresi sonradan ahşap çıtalarla kapatılmıştır.
Pencere Özgünlük Durumu: Özgün			
Kat Adedi: 2			
Kullanım Durumu: Kullanılmıyor			
Yapım Tekniği ve Malzeme		Gözlem ve Değerlendirme	Yapı için özenli bir analiz ve restitüsyon projelendirmesi gerekmektedir. Yapılan seçimler doğrultusunda yapılan müdahalelerin geri dönüşümü konusunda uygun seçimler yapılması gerekmektedir. Yapının tüm birimleri (taşıyıcı sistem, çatı, duvar, pencere vb.) yapının niteliğine ve özgünlüğüne zarar vermeyecek şekilde yenilenmelidir.
			

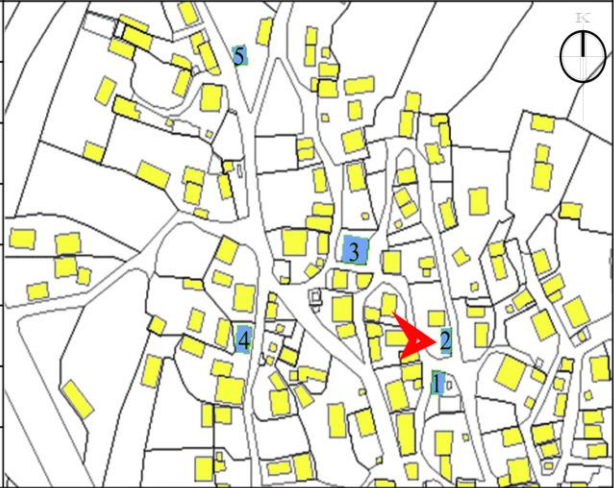
Şekil 3.34. Çelikler evi envanter çalışması

3.1.3.2. Demirciler Evi

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi ateş tuğla malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Ateş tuğlası, balıksırtı dizilerek estetik ve özgün bir cephe elde edilmiştir. Yapının zemin katında ve birinci katın bir kısmında sıva mevcuttur. Zamanla sıvalarda dökülmeler meydana gelmiştir. Konutun 1 adet dış kapısı bulunmaktadır. Ana giriş kapısı hemzeminidir. Yapıda bulunan cumbanın altında yer almaktadır. Yapıya sonradan eklenen cumba altında özgün yapıya aykırı şekilde yığma tuğla ile yapılan giriş bulunmaktadır. Yapının ana giriş kapısı çift kanatlı ahşap kapıdır. Ancak sonradan eklenen, sundurma çatı ve duvarlarla yapıya ek olarak yapılan bölümde tek kanatlı kapı boyutunda açıklık bulunmaktadır. Ana yapıda ahşap giyotin ve düz pencere kullanılmıştır. Cumbanın altında bulunan sonradan kapatılan alanda pencerenin bir kısmı özgün yapıya aykırı şekilde tuğla ile kapatılmıştır. Yapıya sonradan eklenen kısımda PVC pencere kullanılmıştır. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.36'da envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.35. Demirciler evi fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ ÇAKIRALAN MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI				
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 12		
Mahalle : Çakıralan Mahallesi				
Konut Adı: Demirciler Evi				
Yapı Türü: Konut				
Yapım Tekniği: Karma Yapı				
Strüktürel Durum : Orta				
Duvar Dolgu Malzemesi: Ateş tuğlası				
Örtü Türü: Kırma çatı				
Örtü Malzemesi: Alaturka kiremit		İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Yapıya 1 kapıdan giriş yapılmaktadır. Yapının ana giriş kapısı cumba altında yer alır çift kanatlı ahşap yapıdır. Ancak sonradan eklenen ayakkabılık olarak kullanılan sundurma çatı altındaki alanda tek kanatlı açıklık bulunmaktadır. Yapının birinci katındaki pencereleri özgündür ancak zemin kattaki pencerelerin bir kısmı değişmiştir. Cumbada yer alan pencerenin bir kısmı yapı silüetini bozacak şekilde tuğla ile kapatılmıştır.		
Giriş Kapı Adedi: 1				
Pencere Özgünlük Durumu: Değişmiş				
Kat Adedi: 2				
Kullanım Durumu: Kullanılıyor		Yapı basit onarımla kurtarılabilecek durumdaki örneklerden biridir. Yapının dış cephesinde hasarlı bölümlerin dolgu malzemeleri ve sıvaları yenilenmelidir. Cephe düzenini ve silüetini bozan ana giriş kapısı ve değiştirilen pvc pencereler değiştirilerek cephe özgünlüğünün kazanılması gerekmektedir.		
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapıda, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas arası ateş tuğla dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Ateş tuğlası, balıksırtı dizilerek estetik ve özgün bir cephe elde edilmiştir. Yapının zemin katında ve birinci katın bir kısmında sıva mevcuttur. Zamanla sıvalarda dökülmeler meydana gelmiştir. Cumbanın altında yapıya sonradan eklenen, üst örtüsü marsilya kiremit olan sundurma çatı ve günümüz tuğlası ile oluşturulan duvarlar ile kapatılan bir alan vardır. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır.			
				Gözlem ve Değerlendirme
				

Şekil 3.36. Demirciler evi envanter çalışması

3.1.3.3. Çavdarlar Evi

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi ahşap yığma malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapının bazı kısımlarında onarım amaçlı özgün yapıya aykırı şekilde ahşap karkas arası tuğla kullanılmıştır. Yapının birinci katının bazı kısımlarında sıva mevcuttur. Zamanla sıvalarda dökülmeler meydana gelmiştir. Yapının yan cephesinde ahşap payandalar ile desteklenen çıkma mevcuttur. Konutun 2 adet dış kapısı bulunmaktadır. Ana giriş kapısı zeminden 4 basamak yüksektedir. Ana giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Arka cephede araç giriş ya da ahır olarak kullanıldığı düşünülen alana giriş için geniş ahşap çift kanatlı kapı yer almaktadır. Yapının yer aldığı arazi eğimli olduğu için ön cepheden bina tek katlı, arka cepheden iki katlı görünmektedir. Yapının birinci katında ön cephede bulunan pencereler ahşap düz penceredir. Birinci katta, arka cephede yer alan pencereler ise özgün yapıya aykırı şekilde PVC ile değiştirilmiştir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.40'ta envanter çalışması gösterilmiştir.

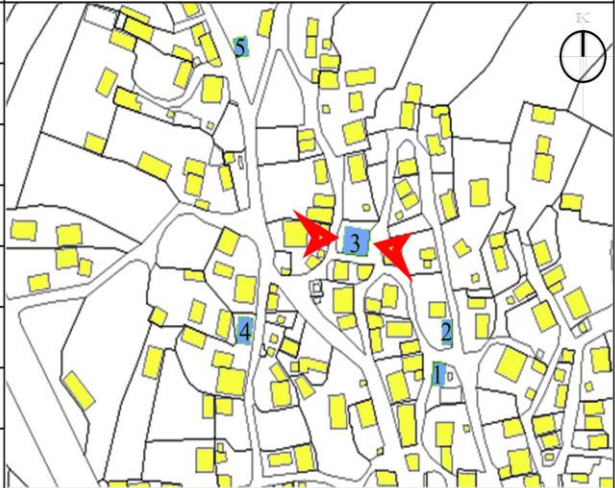
Şekil 3.37. Çavdarlar evi fotoğrafı

Şekil 3.38. Çavdarlar evi sağ yan cephe fotoğrafı

Şekil 3.39. Çavdarlar evi arka cephe fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ ÇAKIRALAN MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI			
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 13	
Mahalle : Çakıralan Mahallesi			
Konut Adı: Çavdarlar Evi			
Yapı Türü: Konut			
Yapım Tekniği: Karma Yapı			
Strüktürel Durum : Orta			
Duvar Dolgu Malzemesi: Ahşap			
Örtü Türü: Kıрма çatı			
Örtü Malzemesi: Alaturka kiremit			
Giriş Kapı Adedi: 2		Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Yapının 2 adet girişi mevcuttur. Ana giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Yapının arka cephesinde araç girişi ya da ahır olarak kullanıldığı düşünülen alana giriş için geniş çift kanatlı ahşap kapı yer almaktadır. Yapının yer aldığı arazi eğimli arazi olduğu için, yapı arka cepheden iki katlı, ön cepheden ise tek katlı olarak görülmektedir. Yapıdaki pencerelerin bir kısmı özgün yapıya aykırı şekilde PVC pencere ile değiştirilmiştir.
Pencere Özgünlük Durumu: Değişmiş			
Kat Adedi: 2			
Kullanım Durumu: Kullanılmıyor			
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapıda, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi ahşap yığma sistem kullanılarak inşa edilmiştir. Yapının bazı kısımlarında onarım amaçlı özgün yapıya aykırı şekilde ahşap karkas arası tuğla kullanılmıştır. Yapının birinci katının bazı kısımlarında sıva mevcuttur. Zamanla sıvalarda dökülmeler meydana gelmiştir. Yapının sağ yan cephesinde ahşap kirişler ile uzanan ve ahşap payandalarla desteklenen çıkma mevcuttur. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır.	Gözlem ve Değerlendirme	Yapı basit onarımla kurtarılabilecek durumdaki örneklerden biridir. Yapının dış cephesinde hasarlı bölümlerin dolgu malzemeleri ve sıvaları yenilenmelidir. Cephe düzenini ve silüetini bozan alanlar ve özgün yapıya aykırı şekilde pvc pencere ile değiştirilen pencereler özgün yapıya uygun şekilde değiştirilerek cephe özgünlüğünün kazanılması gerekmektedir.
			

Şekil 3.40. Çavdarlar evi envanter çalışması

3.1.3.4. Kocatepe Evi

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi ateş tuğla malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Ateş tuğlası, balıksırtı şeklinde dizilmiştir. Yapının birinci katının bir kısmında sıva mevcuttur. Zamanla sıvalarda dökülmeler meydana gelmiştir. Konutun 2 adet dış kapısı bulunmaktadır. Ana giriş kapısı zeminden birkaç basamak yüksektedir. Yapının ana giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Yan cephede ahır olarak kullanıldığı düşünülen geniş ahşap çift kanatlı kapı yer almaktadır. Yapının yer aldığı arazi eğimli olduğu için ön cepheden bina tek katlı, arka cepheden iki katlı görünmektedir. Birinci katta ahşap giyotin pencereler sıralı ve simetriktir. Yapının arka cephesinde zemin katın kalın kirişleri uzatılarak birinci kat için çıkma elde edilmiştir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.42’de envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.41. Kocatepe evi fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ ÇAKIRALAN MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI			
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 14	
Mahalle : Çakıralan Mahallesi			
Konut Adı: Kocatepe Evi			
Yapı Türü: Konut			
Yapım Tekniği: Karma Yapı			
Strüktürel Durum : Kötü			
Duvar Dolgu Malzemesi: Ateş tuğlası			
Örtü Türü: Kıрма çatı			
Örtü Malzemesi: Alaturka kiremit			
Giriş Kapı Adedi: 2		Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Yapının 2 adet girişi mevcuttur. Ana giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Yapının sağ yan cephesinde ahır olarak kullanıldığı düşünülen alana giriş için çift kanatlı ahşap kapı yer almaktadır. Yapının yer aldığı arazi eğimli arazi olduğu için, yapı arka cepheden iki katlı, ön cepheden ise tek katlı olarak görülmektedir. Yapıdaki pencereler özgündür. Birinci katta bulunan pencereler sıralı ve simetrik.
Pencere Özgünlük Durumu: Özgün			
Kat Adedi: 2			
Kullanım Durumu: Kullanılmıyor			
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapıda, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi ateş tuğla malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Ateş tuğlası balıksırtı dizilmiştir. Yapının birinci katının bir kısmında sıva mevcuttur. Zamanla sıvalarda dökülmeler meydana gelmiştir. Yapının arka cephesinde ahşap kirişler ile uzanan çıkma mevcuttur. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır.	Gözlem ve Değerlendirme	Yapı için özenli bir analiz ve restitüsyon projelendirmesi gerekmektedir. Yapılan seçimler doğrultusunda yapılan müdahalelerin geri dönüşümü konusunda uygun seçimler yapılması gerekmektedir. Yapının tüm birimleri (taşıyıcı sistem, çatı, duvar, pencere vb.) yapının niteliğine ve özgünlüğüne zarar vermeyecek şekilde yenilenmelidir.
			

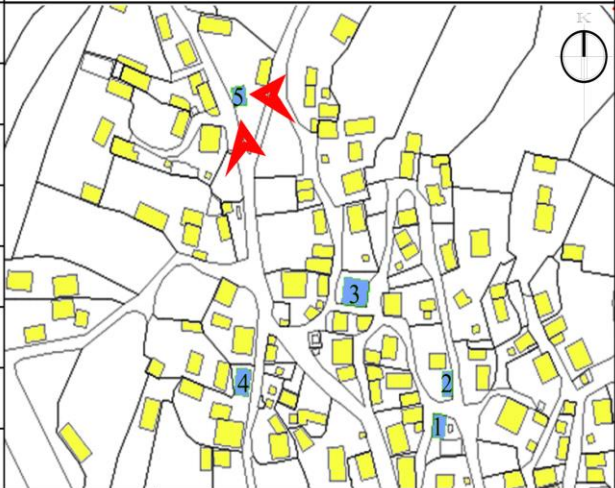
Şekil 3.42. Kocatepe evi envanter çalışması

3.1.3.5. *Çavdarlar 2 Evi*

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi ahşap yığma malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapıda sıva kullanılmamıştır. Yapının yan cephesinde ahşap ahşap kirişler ile uzanan çıkma mevcuttur. Konutun 2 adet dış kapısı bulunmaktadır. Ana giriş kapısı zeminden 1 basamak yüksektedir. Ana giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Yan cephede ahır olarak kullanıldığı düşünülen nispeten daha geniş ahşap tek kanatlı kapı yer almaktadır. Yapının yer aldığı arazi eğimli olduğu için ön cepheden bina tek katlı, arka cepheden iki katlı görünmektedir. Yapıda ahşap giyotin pencereler kullanılmıştır. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.44'te envanter çalışması gösterilmiştir.

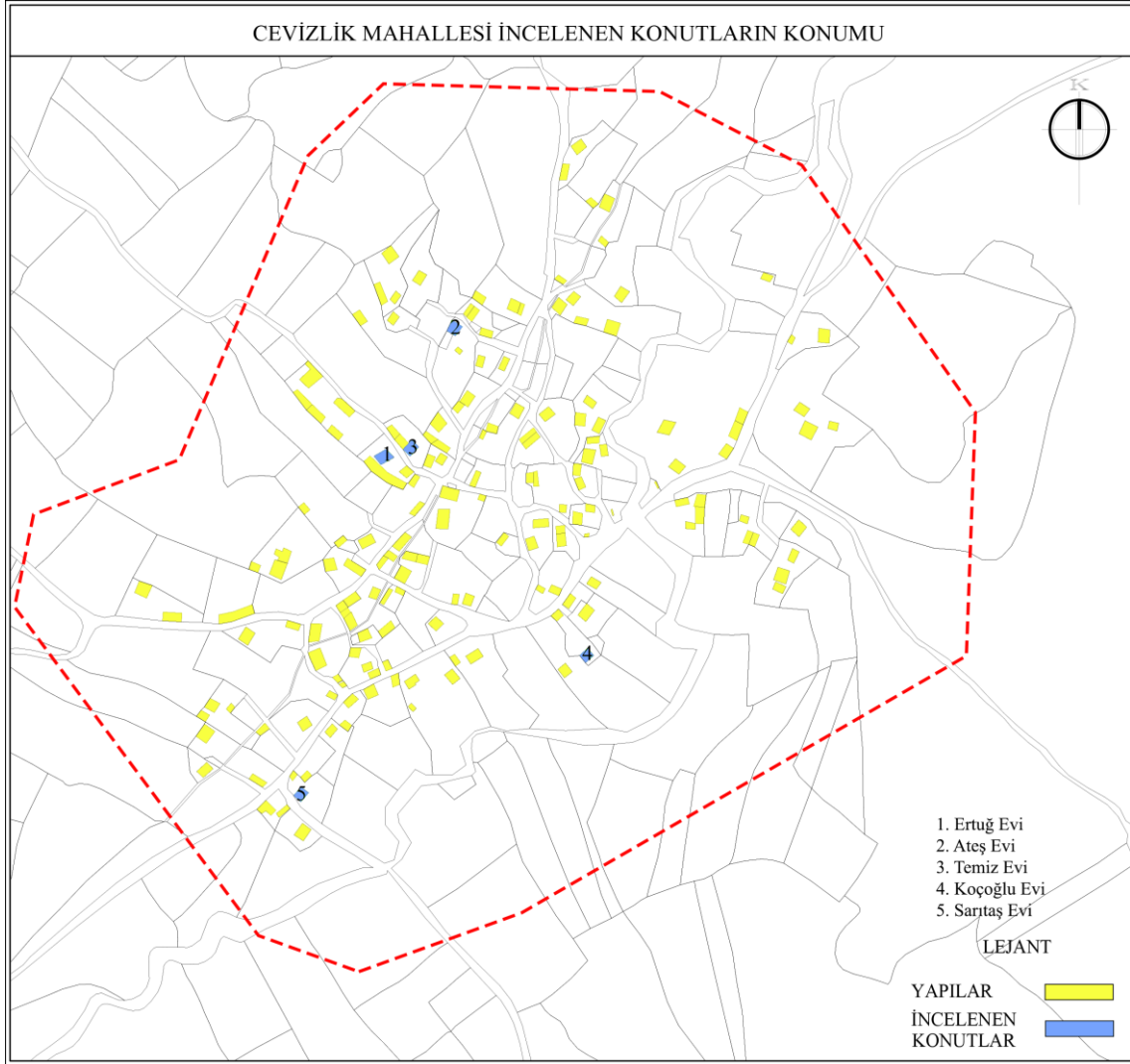
Şekil 3.43. Çavdarlar evi arka cephe fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ ÇAKIRALAN MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI			
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 15	
Mahalle : Çakıralan Mahallesi			
Konut Adı: Çavdarlar 2 Evi			
Yapı Türü: Konut			
Yapım Tekniği: Karma Yapı			
Strüktürel Durum : Kötü			
Duvar Dolgu Malzemesi: Ahşap			
Örtü Türü: Kıрма çatı			
Örtü Malzemesi: Alaturka kiremit		İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Yapının 2 adet girişi mevcuttur. Ana giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Yapının sol yan cephesinde ahır olarak kullanıldığı düşünülen alana giriş için tek kanatlı ahşap kapı yer almaktadır. Yapının yer aldığı arazi eğimli arazi olduğu için, yapı arka cepheden iki katlı, ön cepheden ise tek katlı olarak görünmektedir. Yapıdaki pencereler özgündür.	
Giriş Kapı Adedi: 2			
Pencere Özgünlük Durumu: Özgün			
Kat Adedi: 2			
Kullanım Durumu: Kullanılmıyor		Yapı için özenli bir analiz ve restitüsyon projelendirmesi gerekmektedir. Yapılan seçimler doğrultusunda yapılan müdahalelerin geri dönüşümü konusunda uygun seçimler yapılması gerekmektedir. Yapının tüm birimleri (taşıyıcı sistem, çatı, duvar, pencere vb.) yapının niteliğine ve özgünlüğüne zarar vermeyecek şekilde yenilenmelidir.	
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapıda, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi ahşap yığma sistem kullanılarak inşa edilmiştir. Yapıda sıva bulunmamaktadır. Yapının sağ yan cephesinde ahşap kirişler ile uzanan çıkma mevcuttur. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır.		
			

Şekil 3.44. Çavdarlar 2 evi envanter çalışması

3.1.4. Cevizlik Mahallesi

Cevizlik Mahallesi'nde 5 adet geleneksel konut yapım tekniklerine göre incelenmiştir (Şekil 3.45). İncelenen konutlarda kullanılan yapım tekniklerinin ahşap karkas ve ahşap yığma yönteminin olduğu görülmüştür.

Şekil 3.45. Cevizlik Mahallesi incelenen konutların konumu

3.1.4.1. Ertuğ Evi

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi ateş tuğla malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Zemin katta ön cephede yığma taş sistem yerine ahşap karkas içi ateş tuğla malzemesi kullanılarak karma yapım tekniği tercih edilmiştir. Ateş tuğlası, balıksırtı dizilerek estetik ve özgün bir cephe elde edilmiştir. Yapının zemin katında ön cephesinde sıva mevcuttur. Yapının sol yan cephesinde zemin kat kirişleri uzatılarak birinci katta çıkma oluşturulmuştur. Konutun 1 adet dış kapısı bulunmaktadır. Ana giriş

kapısı zeminden 3 basamak yüksektedir. Yapıda bulunan cumbanın altında yer almaktadır. Giriş kapısı çift kanatlı ahşap kapıdır. Giriş kapısının üstünde kare pencere bulunmaktadır. Zemin kat ön cephede ahşap düz pencere kullanılmıştır. Birinci katta ahşap giyotin pencereler sıralı ve simetrik. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.48’de envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.46. Ertuğ evi ön cephe fotoğrafı

Şekil 3.47. Ertuğ evi cephe görüntüsü

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ CEVİZLİK MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI		
İl- İlçe : Samsun- Havza	Envanter No: 16	
Mahalle : Cevizlik Mahallesi		
Konut Adı: Ertuğ Evi		
Yapı Türü: Konut		
Yapım Tekniği: Karma Yapı		
Strüktürel Durum : Orta		
Duvar Dolgu Malzemesi: Ateş tuğlası		
Örtü Türü: Kıрма çatı		
Örtü Malzemesi: Alaturka kiremit		
Giriş Kapı Adedi: 1	Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Yapıya 1 cepheden giriş yapılmaktadır. Yapının ana giriş kapısı cumba altında yer alır çift kanatlı ahşap yapıdır. Yapının pencereleri özgündür. Zemin kat pencereleri düz kanatlı, birinci kat pencereleri giyotindir.
Pencere Özgünlük Durumu: Özgün		
Kat Adedi: 2		
Kullanım Durumu: Kullanılıyor		
Yapım Tekniği ve Malzeme	Gözlem ve Değerlendirme	Yapı basit onarımla kurtarılabilecek durumdaki örneklerden biridir. Yapının dış cephesinde hasarlı bölümlerin dolgu malzemeleri ve sıvaları yenilenmelidir. Yapının çatısında meydana gelen sehim çatının hasarlı olduğunu göstermektedir. Yapı özgünlüğünü bozmayacak şekilde yapının çatısı güçlendirilmelidir. Yapının ön cephesinde yapı silüetini bozan TV anteni farklı şekilde çözümlenmelidir.
		

Şekil 3.48. Ertuğ evi envanter çalışması

3.1.4.2. Ateş Evi

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi ateş tuğla malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Ateş tuğlası, balıksırtı dizilerek estetik ve özgün bir cephe elde edilmiştir. Yapının zemin katında ön cephesinde sıva mevcuttur. Konutun 1 adet dış kapısı bulunmaktadır. Veranda zeminden 3 basamak yükseltilmiştir. Ana giriş kapısı hemzemindir. Yapıda bulunan payandalı cumbanın altında yer almaktadır. Yapının giriş kapısı üstünde özgün yapıya aykırı şekilde ahşap dikmeler ile yükseltilmiş sac sundurma yer bulunmaktadır. Giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Ahşap kapının her iki yanında tek kanatlı ahşap pencereler yer almaktadır. Zemin kat ön cephede ahşap düz pencere kullanılmıştır. Birinci kattaki pencereler özgün yapıya aykırı şekilde PVC pencere ile değiştirilmiştir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak marsilya kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.50’de envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.49. Ateş evi ön cephe fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ CEVİZLİK MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI		
İl- İlçe : Samsun- Havza	Envanter No: 17	
Mahalle : Cevizlik Mahallesi		
Konut Adı: Ateş Evi		
Yapı Türü: Konut		
Yapım Tekniği: Karma Yapı		
Strüktürel Durum : İyi		
Duvar Dolgu Malzemesi: Ateş tuğlası		
Örtü Türü: Kıрма çatı		
Örtü Malzemesi: Marsilya kiremit		
Giriş Kapı Adedi: 1	Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Yapıya 1 cepheden giriş yapılmaktadır. Yapının ana giriş kapısı cumba altında yer alır tek kanatlı ahşap yapıdır. Yapının pencereleri değişmiştir. Yapıda giriş kapısının her iki yanında giyotin pencereler bulunmaktadır. Yapıdaki diğer pencerelerin açılış yönü düzdür.
Pencere Özgünlük Durumu: Değişmiş		
Kat Adedi: 2		
Kullanım Durumu: Kullanılıyor		
Yapım Tekniği ve Malzeme	Gözlem ve Değerlendirme	Yapı iyi durumda olduğu için onarıma ihtiyacı yoktur. Ancak yapı silüetini korumak için cephe özgünlüğünün kazanılması gerekmektedir.

Şekil 3.50. Ateş evi envanter çalışması

3.1.4.3. Temiz Evi

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi ateş tuğla malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapının zemin kat ön cephesinde yığma taş sistem yerine ahşap karkas içi ateş tuğla malzemesi kullanılarak karma yapım tekniği tercih edilmiştir. Ateş tuğlası, balıksırtı dizilerek estetik ve özgün bir cephe elde edilmiştir. Yapının zemin katında ön cephesinde sıva mevcuttur. Konutun 1 adet dış kapısı bulunmaktadır. Ana giriş kapısı zeminden 3 basamak yüksektedir. Yapıda bulunan cumbanın altında yer almaktadır. Giriş kapısı çift kanatlı ahşap kapıdır. Giriş kapısının yanında küçük dikdörtgen pencere bulunmaktadır. Zemin kat ve birinci katta ahşap düz pencere kullanılmıştır. Pencere sıralı ve simetrik. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.52’de envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.51. Temiz evi sol yan cephe fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ CEVİZLİK MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI		
İl- İlçe : Samsun- Havza	Envanter No: 18	
Mahalle : Cevizlik Mahallesi		
Konut Adı: Temiz Evi		
Yapı Türü: Konut		
Yapım Tekniği: Karma Yapı		
Strüktürel Durum : Orta		
Duvar Dolgu Malzemesi: Ateş tuğlası		
Örtü Türü: Kıрма çatı	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Yapıya 1 cepheden giriş yapılmaktadır. Yapının ana giriş kapısı cumba altında yer alır çift kanatlı ahşap yapıdır. Yapıda bulunan cumbanın devamında ahşap dikmeler ile desteklenen çatılar bulunmaktadır. Ancak sundurmanın üst örtüsü yoktur. Yapının pencereleri özgündür. Yapıdaki pencerelerin açılış yönü düzdür.	
Örtü Malzemesi: Alaturka kiremit		
Giriş Kapı Adedi: 1		
Pencere Özgünlük Durumu: Özgün		
Kat Adedi: 2	Yapı basit onarımla kurtarılabilecek durumdaki örneklerden biridir. Yapının dış cephesinde hasarlı bölümlerin dolgu malzemeleri ve sıvaları yenilenmelidir. Cephe düzenini ve silüetini bozan alanlar özgün yapıya uygun şekilde değiştirilerek cephe özgünlüğünün kazanılması gerekmektedir.	
Kullanım Durumu: Kullanılmıyor		
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapıda, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas arası ateş tuğla dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapının zemin kat ön cephesinde yığma taş sistem yerine ahşap karkas içi ateş tuğla malzemesi kullanılarak karma yapım yöntemi tercih edilmiştir. Ateş tuğlası balıksırtı dizilerek estetik ve özgün bir cephe elde edilmiştir. Yapının zemin kat ön cephesinde sıva mevcuttur. Yapıdaki cumba ahşap payandalarla desteklenmiştir. Yapının giriş kapısı ahşap payanda altında yer alır. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kıрма çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır.	Gözlem ve Değerlendirme
 		

Şekil 3.52. Temiz evi envanter çalışması

3.1.4.4. Koçoğlu Evi

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi ahşap yığma malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapının tamamında sıva mevcuttur. Zamanla sıvalarda dökülmeler meydana gelmiştir. Konutun 3 adet dış kapısı bulunmaktadır. Ana giriş kapısı dışında, birinci katta ahşap çıkmalardan oluşturulan balkona açılan 2 adet ahşap tek kanatlı kapı bulunmaktadır. Ana giriş kapısı hemzemindir ve ahşap çift kanatlıdır. Birinci katta ahşap giyotin pencereler bulunmaktadır. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.55'te envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.53. Koçoğlu evi sol yan cephe fotoğrafı

a) Giriş kapısı örneği b) Giyotin pencere örneği c) Giyotin pencere örneği

Şekil 3.54. Koçoğlu evi kapı ve giyotin pencere örnekleri

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ CEVİZLİK MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI			
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 19	
Mahalle : Cevizlik Mahallesi			
Konut Adı: Koçoğlu Evi			
Yapı Türü: Konut			
Yapım Tekniği: Karma Yapı			
Strüktürel Durum : Kötü			
Duvar Dolgu Malzemesi: Ahşap			
Örtü Türü: Kıрма çatı		Genel Tanım İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Yapıda 3 adet dış kapı bulunmaktadır. Yapının ana giriş kapısı cumba altında yer alır çift kanatlı ahşap yapıdır. Yapının ana giriş kapısı dışında, birinci katta oluşturulan balkona açılan 2 adet ahşap tek kanatlı kapı bulunmaktadır. Yapının pencereleri özgündür. Yapıdaki pencerelerin açılış yönü düzdür.	
Örtü Malzemesi: Alaturka kiremit			
Giriş Kapı Adedi: 3			
Pencere Özgünlük Durumu: Özgün			
Kat Adedi: 2		Gözlem ve Değerlendirme Yapı için özenli bir analiz ve restitüsyon projelendirmesi gerekmektedir. Yapılan seçimler doğrultusunda yapılan müdahalelerin geri dönüşümü konusunda uygun seçimler yapılması gerekmektedir. Yapının tüm birimleri (taşıyıcı sistem, çatı, duvar, pencere vb.) yapının niteliğine ve özgünlüğüne zarar vermeyecek şekilde yenilenmelidir.	
Kullanım Durumu: Kullanılmıyor			
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapıda, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi ahşap yığma malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapının tamamında sıva mevcuttur. Zamanla sıvalarda dökülmeler meydana gelmiştir. Yapının sol yan cephesinde zemin kat girişleri uzatılarak birinci katta çıkma oluşturulmuştur. Ön cephede zemin kat girişlerinin bir kısmı uzatılarak oluşturulan çıkma balkon olarak kullanılmıştır. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kıрма çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır.		

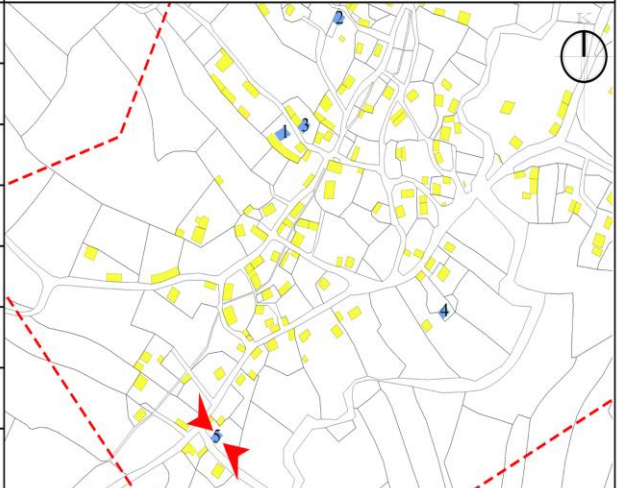
Şekil 3.55. Koçoğlu evi envanter çalışması

3.1.4.5. Sarıtaş Evi

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi ateş tuğla malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Zemin katta ön cephede yığma taş sistem yerine ahşap karkas içi ateş tuğla malzemesi kullanılarak karma yapım tekniği tercih edilmiştir. Ateş tuğlası, balıksırtı dizilerek estetik ve özgün bir cephe elde edilmiştir. Yapıda sıva bulunmamaktadır. Konutun 2 adet dış kapısı bulunmaktadır. Yapı eğimli arazi üzerine inşa edildiğinden, ön cepheden iki katlı arka cepheden tek katlı olarak görünmektedir. Her iki cepheden de hemzemin girişler vardır. Ana giriş kapısı payandalı cumba altında yer alır. Ana giriş kapısı çift kanatlı ahşap kapıdır. Arka giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Arka cephede çatının hemen altında ahşap dikmelerle yükseltilmiş alaturka kiremit çatı örtüsü altında veranda oluşturulmuştur. Yapının bazı kısımlarında meydana gelen hasarlar özgün yapıya aykırı şekilde tuğla ile giderilmiştir. Zemin kat ve birinci katta ahşap düz pencere kullanılmıştır. Pencereleler sıralı ve simetrikler. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.57’de envanter çalışması gösterilmiştir.

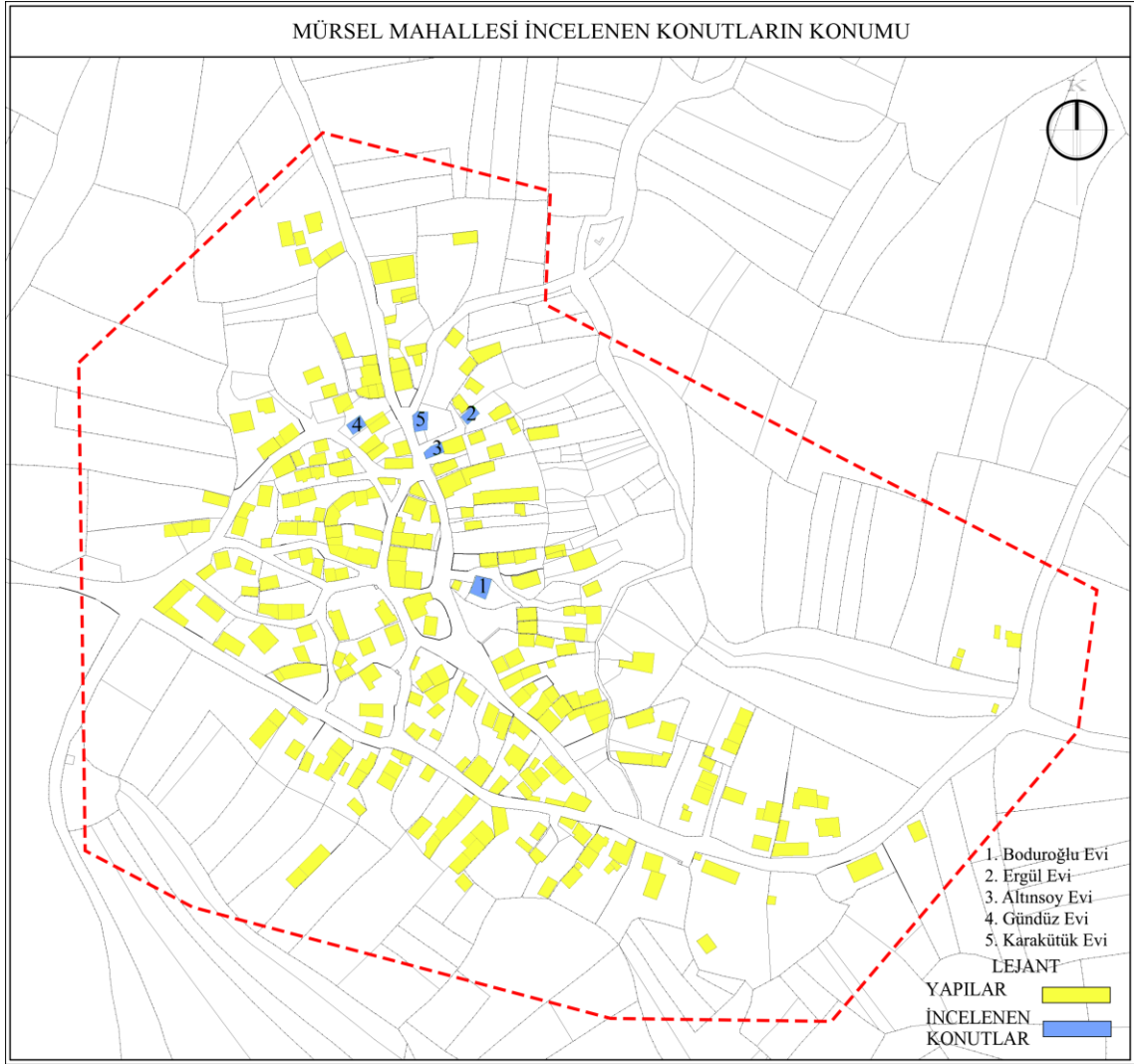
Şekil 3.56. Sarıtaş evi cephe fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ CEVİZLİK MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI			
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 20	
Mahalle : Cevizlik Mahallesi			
Konut Adı: Sarıtaş Evi			
Yapı Türü: Konut			
Yapım Tekniği: Karma Yapı			
Strüktürel Durum : Orta			
Duvar Dolgu Malzemesi: Ateş tuğlası			
Örtü Türü: Kıрма çatı			
Örtü Malzemesi: Alaturka kiremit			
Giriş Kapı Adedi: 2		Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Yapıda 2 adet dış kapı bulunmaktadır. Yapının ana giriş kapısı cumba altında yer alır çift kanatlı ahşap yapıdır. Yapının arka giriş kapısı tek kanatlı ahşap yapıdır. Arka cephedeki çatının hemen altında ahşap dikmeler ile yükseltilmiş alaturka kiremit çatı örtüsünün altında veranda oluşturulmuştur. Yapının bazı kısımlarında meydana gelen hasarlar özgün yapıya aykırı şekilde tuğla ile giderilmiştir. Yapının pencereleri özgündür.
Pencere Özgünlük Durumu: Özgün			
Kat Adedi: 2			
Kullanım Durumu: Kullanılmıyor			
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapıda, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi ateş tuğla malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapının zemin kat ön cephesinde yığma taş sistem yerine ahşap karkas içi ateş tuğla malzemesi kullanılarak karma yapım yöntemi tercih edilmiştir. Yapıda sıva bulunmamaktadır. Yapı eğimli arazi üzerine inşa edildiğinden, ön cepheden iki katlı arka cepheden tek katlı olarak görüntülenmektedir. Yapının ön cephesinde cumba bulunmaktadır. Cumba ahşap payandalar ile desteklenmektedir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır.	Gözlem ve Değerlendirme	Yapı basit onarımla kurtarılabilecek durumdaki örneklerden biridir. Yapının dış cephesinde hasarlı bölümlerin dolgu malzemeleri ve sıvaları yenilenmelidir. Cephe düzenini ve silüetini bozan alanlar özgün yapıya uygun şekilde değiştirilerek cephe özgünlüğünün kazanılması gerekmektedir.
			

Şekil 3.57. Sarıtaş evi envanter çalışması

3.1.5. Mürsel Mahallesi

Mürsel Mahallesi'nde 5 adet geleneksel konut yapım tekniklerine göre incelenmiştir (Şekil 3.58). İncelenen konutlarda kullanılan yapım tekniklerinin ahşap karkas ve ahşap yığma yönteminin olduğu görülmüştür.

Şekil 3.58. Mürsel Mahallesi incelenen konutların konumu

3.1.5.1. Boduroğlu Evi

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi ateş tuğla malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapı ile bitişik olan ahır ise ahşap karkas içi kerpiç dolgu malzemesi ile oluşturulmuştur. Yapının girişi ahır kapısının yanında tek kanatlı ahşap kapıdan sağlanmaktadır. Ateş tuğlası, balıksırtı dizilerek cephe elde edilmiştir. Yapının zemin katında yığma taş üzerinde kerpiç sıva kullanılmıştır. Kerpiç sıva zamanla yer yer dökülmüştür. Yapının bazı kısımlarında meydana gelen hasarlar özgün yapıya aykırı

şekilde çimento esaslı sıva ile giderilmiştir. Birinci katta bulunan pencere özgün yapıya aykırı şekilde tek kanatlı PVC pencere ile değiştirilmiştir. Diğer ahşap pencere boşluğu ise tuğla ile örülmüştür. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.61’de envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.59. Boduroğlu evi ön cephe fotoğrafı

Şekil 3.60. Boduroğlu evine bitişik nizam yapılan ahırın yan cephe fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ MÜRSEL MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI			
İl- İlçe : Samsun- Havza	Envanter No: 21		
Mahalle : Mürsel Mahallesi			
Konut Adı: Boduroğlu Evi			
Yapı Türü: Konut			
Yapım Tekniği: Karma Yapı			
Strüktürel Durum : Kötü			
Duvar Dolgu Malzemesi: Ateş tuğlası			
Örtü Türü: Kırma çatı			
Örtü Malzemesi: Alaturka kiremit			
Giriş Kapı Adedi: 1	Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Yapıya 1 cepheden giriş yapılmaktadır. Yapının ana giriş kapısı yapı ile bitişik olan ahır kapısının yanında bulunan tek kanatlı ahşap kapıdır. Birinci katta bulunan pencere özgün yapıya aykırı şekilde tek kanatlı pvc pencere ile değiştirilmiştir. Cephede bulunan diğer pencere boşluğu ise tuğla ile örülmüştür. Yapının bazı kısımlarında meydana gelen hasarlar çimento esaslı sıva ile giderilmiştir.	
Pencere Özgünlük Durumu: Değişmiş			
Kat Adedi: 2			
Kullanım Durumu: Kullanılmıyor			
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapıda, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas arası ateş tuğla dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Ateş tuğlası, balıksırtı dizilerek cephe görüntüsü elde edilmiştir. Yapıda zemin katta yığma taş üzerine kerpiç sıva kullanılmıştır. Kerpiç sıvada zamanla yer yer dökülmeler yaşanmıştır. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır.	Gözlem ve Değerlendirme	Yapı için özenli bir analiz ve restitüsyon projelendirmesi gerekmektedir. Yapılan seçimler doğrultusunda yapılan müdahalelerin geri dönüşümü konusunda uygun seçimler yapılması gerekmektedir. Yapının tüm birimleri (taşıyıcı sistem, çatı, duvar, pencere vb.) yapının niteliğine ve özgünlüğüne zarar vermeyecek şekilde yenilenmelidir.
			

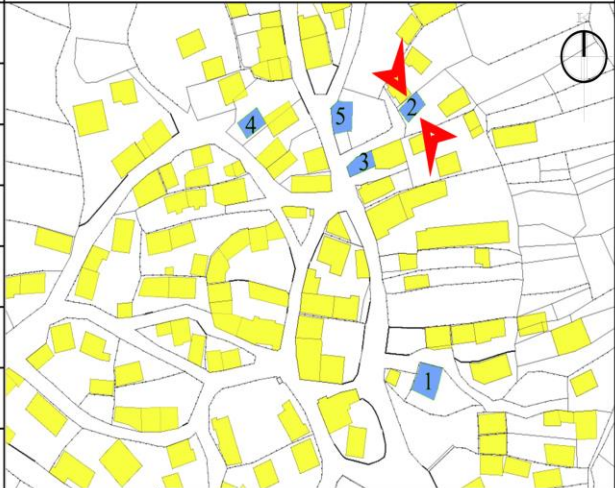
Şekil 3.61. Boduroğlu evi envanter çalışması

3.1.5.2. *Ergül Evi*

Yapı, zemin katta yığma taş sistem üzerinde yükseltilmiş, ahşap karkas içi ateş tuğla malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Ateş tuğlası, balıksırtı dizilerek estetik ve özgün bir cephe elde edilmiştir. Yapıda sıva bulunmamaktadır. Konutun 2 adet dış kapısı bulunmaktadır. Yapı eğimli arazi üzerine inşa edildiğinden, cephelerde yığma taş yüksekliği değişmektedir. Her iki cepheden zeminden birkaç basamak yüksekte yer alan girişler vardır. Ana giriş kapısı yüzeydeki cephe hareketi ile sağlanmıştır. Ana giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Ana giriş kapısı yanında dikdörtgen küçük pencere yer almaktadır. Arka giriş kapısı da tek kanatlı ahşap kapıdır. Zemin katta ahşap giyotin pencere kullanılmıştır. Diğer pencereler yapı kullanılmadığından ahşap elemanlarla kapatılmıştır. Pencereler simetrik değildir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.63'te envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.62. Ergül evi sağ yan cephe fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ MÜRSEL MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI				
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 22		
Mahalle : Mürsel Mahallesi				
Konut Adı: Ergül Evi				
Yapı Türü: Konut				
Yapım Tekniği: Karma Yapı				
Strüktürel Durum : Orta				
Duvar Dolgu Malzemesi: Ateş tuğlası				
Örtü Türü: Kırma çatı				
Örtü Malzemesi: Alaturka kiremit				
Giriş Kapı Adedi: 2		Genel Tanım	Tek katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Yapıya 2 cepheden giriş yapılmaktadır. Yapının ana giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Ana giriş kapısı yanında daha küçük bir pencere bulunmaktadır. Yapıdaki bazı pencereler ahşap çıtalar ile kapatılmıştır. Yapının bazı kısımlarında meydana gelen hasarlar çimento esaslı sıva ile giderilmiştir.	
Pencere Özgünlük Durumu: Değişmiş				
Kat Adedi: 1				
Kullanım Durumu: Kullanılmıyor				
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapıda, zemin katta yığma taş sistem üzerinde yükseltilmiş, ahşap karkas içi ateş tuğla malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Ateş tuğlası, balıksırtı dizilerek estetik ve özgün bir cephe görüntüsü elde edilmiştir. Yapıda sıva bulunmamaktadır. Yapı eğimli arazi üzerine inşa edildiğinden, cephelerde yığma taş yüksekliği değişmektedir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır.		Gözlem ve Değerlendirme	Yapı basit onarımla kurtarılabilecek durumdaki örneklerden biridir. Yapının dış cephesinde hasarlı bölümlerin dolgu malzemeleri ve sıvaları yenilenmelidir. Cephe düzenini ve silüetini bozan alanlar özgün yapıya uygun şekilde değiştirilerek cephe özgünlüğünün kazanılması gerekmektedir.
				

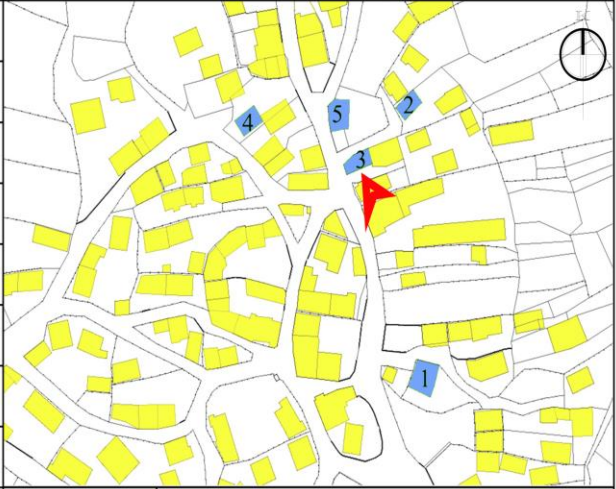
Şekil 3.63. Ergül evi envanter çalışması

3.1.5.3. Altınsoy Evi

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi ateş tuğla malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Zemin katta ön cephede yığma taş sistem yerine ahşap karkas içi ateş tuğla malzemesi kullanılarak karma yapım tekniği tercih edilmiştir. Yapının bir cephesinde sıva bulunmamaktadır. Söz konusu cephede ateş tuğlasının balıksırtı dizildiği görülmektedir. Diğer cephelerde sıva bulunmaktadır. Konutun 1 adet dış kapısı bulunmaktadır. Yapı eğimli arazi üzerine inşa edilmiştir. Girişi niteleyen alan zemin kat yüzeyindeki cephe hareketi ile sağlanmıştır. Giriş kapısı çift kanatlı ahşap kapıdır. Arka cepheye birleşik olarak yapılmış ahşap dikmeler ile yükseltile ambar bulunmaktadır. Yapının bazı kısımlarında meydana gelen hasarlar özgün yapıya aykırı şekilde giderilmiştir. Zemin kat ve birinci katta ahşap düz pencere kullanılmıştır. Zemin katta bulunan pencereler ahşap elemanlarla kapatılmıştır. Birinci katta bulunan bazı pencereler özgün yapıya aykırı şekilde PVC pencere ile değiştirilmiştir. Diyagonal şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak marsilya kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.65'te envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.64. Altınsoy evi ön cephe fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ MÜRSEL MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI		
İl- İlçe : Samsun- Havza	Envanter No: 23	
Mahalle : Mürsel Mahallesi		
Konut Adı: Altınsoy Evi		
Yapı Türü: Konut		
Yapım Tekniği: Karma Yapı		
Strüktürel Durum : Orta		
Duvar Dolgu Malzemesi: Ateş tuğlası		
Örtü Türü: Kıрма çatı		
Örtü Malzemesi: Marsilya kiremit		
Giriş Kapı Adedi: 1	Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Yapıya 1 cepheden giriş yapılmaktadır. Yapının ana giriş kapısı çift kanatlı ahşap kapıdır. Girişi niteleyen alan zemin kat yüzeyindeki cephe hareketi ile sağlanmıştır. Yapının zemin katındaki pencereler ahşap çıtalar ile kapatılmıştır. Yapının birinci katındaki bazı pencereler özgün yapıya aykırı şekilde PVC pencere ile değiştirilmiştir. Yapının bazı kısımlarında meydana gelen hasarlar çimento esaslı sıva ile giderilmiştir.
Pencere Özgünlük Durumu: Değişmiş		
Kat Adedi: 2		
Kullanım Durumu: Kullanılıyor		
Yapım Tekniği ve Malzeme	Gözlem ve Değerlendirme	Yapı basit onarımla kurtarılabilecek durumdaki örneklerden biridir. Yapının dış cephesinde hasarlı bölümlerin dolgu malzemeleri ve sıvaları yenilenmelidir. Cephe düzenini ve silüetini bozan alanlar ve özgün yapıya aykırı şekilde PVC pencere ile değiştirilen pencereler özgün yapıya uygun şekilde değiştirilerek cephe özgünlüğünün kazanılması gerekmektedir.
		

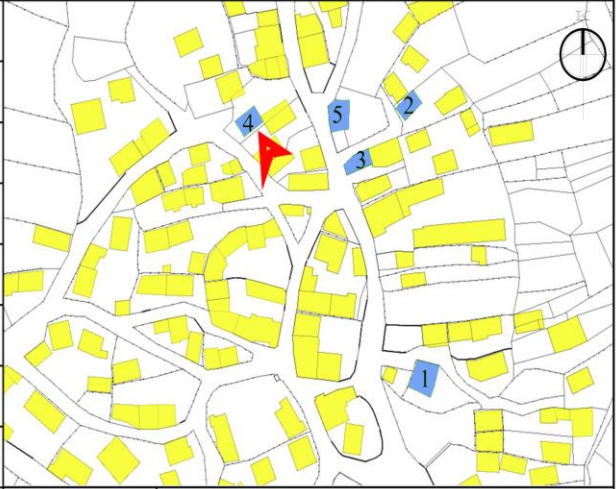
Şekil 3.65. Altınsoy evi envanter çalışması

3.1.5.4. Gündüz Evi

Yapı, yığma taş sistem üzerine yükseltilmiş, zemin katta ahşap karkas içi ateş tuğla malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Ateş tuğlası, balıksırtı dizilerek özgün bir cephe elde edilmiştir. Yapının bir cephesinde sıva bulunmaktadır. Yapının büyük bir kısmı harabe halindedir. Bir cephesi tamamen yıkılmıştır. Konutun görünen 1 adet dış kapısı bulunmaktadır. Yapı eğimli arazi üzerine inşa edildiğinden, cephelerde yığma taş yüksekliği değişmektedir. Ana giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Zemin katta ahşap giyotin pencere kullanılmıştır. Yapının sağ yan cephesinde cumba olduğu düşünülmektedir. Şu anda yıkılmış haldedir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.67’de envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.66. Gündüz evi ön cephe fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ MÜRSEL MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI		
İl- İlçe : Samsun- Havza	Envanter No: 24	
Mahalle : Mürsel Mahallesi		
Konut Adı: Gündüz Evi		
Yapı Türü: Konut		
Yapım Tekniği: Karma Yapı		
Strüktürel Durum : Kötü		
Duvar Dolgu Malzemesi: Ateş tuğlası		
Örtü Türü: Kıрма çatı		
Örtü Malzemesi: Alaturka kiremit		
Giriş Kapı Adedi: 1	Genel Tanım	Tek katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Yapı eğimli arazi üzerine inşa edildiğinden, cephelerde yığma taş yüksekliği değişmektedir. Yapının büyük kısmı harabe halindedir. Yapıya, görünen 1 cepheden giriş yapılmaktadır. Yapının ana giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Yapının incelenen pencereleri ahşap giyotin penceredir.
Pencere Özgünlük Durumu: Özgün		
Kat Adedi: 1		
Kullanım Durumu: Kullanılmıyor		
Yapım Tekniği ve Malzeme	Gözlem ve Değerlendirme	Yapı için özenli bir analiz ve restitüsyon projelendirmesi gerekmektedir. Yapılan seçimler doğrultusunda yapılan müdahalelerin geri dönüşümü konusunda uygun seçimler yapılması gerekmektedir. Yapının tüm birimleri (taşıyıcı sistem, çatı, duvar, pencere vb.) yapının niteliğine ve özgünlüğüne zarar vermeyecek şekilde yenilenmelidir.
		

Şekil 3.67. Altınsoy evi envanter çalışması

3.1.5.5. *Karakütük Evi*

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi ateş tuğla malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Ön cephede yığma taş sistem üzerine yükseltilmiş ahşap karkas içi ateş tuğla malzemesi kullanılarak ve ahşap yığma yöntemi ile karma yapım tekniği tercih edilmiştir. Ateş tuğlası, balıksırtı dizilerek özgün bir cephe elde edilmiştir. Yapının büyük bir kısmında sıva bulunmaktadır. Konutun 1 adet dış kapısı bulunmaktadır. Yapı eğimli arazi üzerine inşa edildiğinden, ön cepheden tek katlı arka ve yan cepheden iki katlı olarak görünmektedir. Ana giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Yan cephede birinci katta ahşap payandalar ile desteklenen çıkma bulunmaktadır. Yapının bazı kısımlarında meydana gelen hasarlar özgün yapıya aykırı şekilde giderilmiştir. Birinci katta bazı pencereler özgün yapıya aykırı şekilde PVC pencere ile değiştirilmiştir. Yapının iki cephesini bağlayan kısımda sonradan eklendiği düşünülen dairesel bir bölüm bulunmaktadır. Bu bölüm yapının zemin katında yer alır ve ayrı bir çatısı bulunmaktadır. Çatı kaplama ana malzemesi alaturka kiremittir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.69’da envanter çalışması gösterilmiştir.

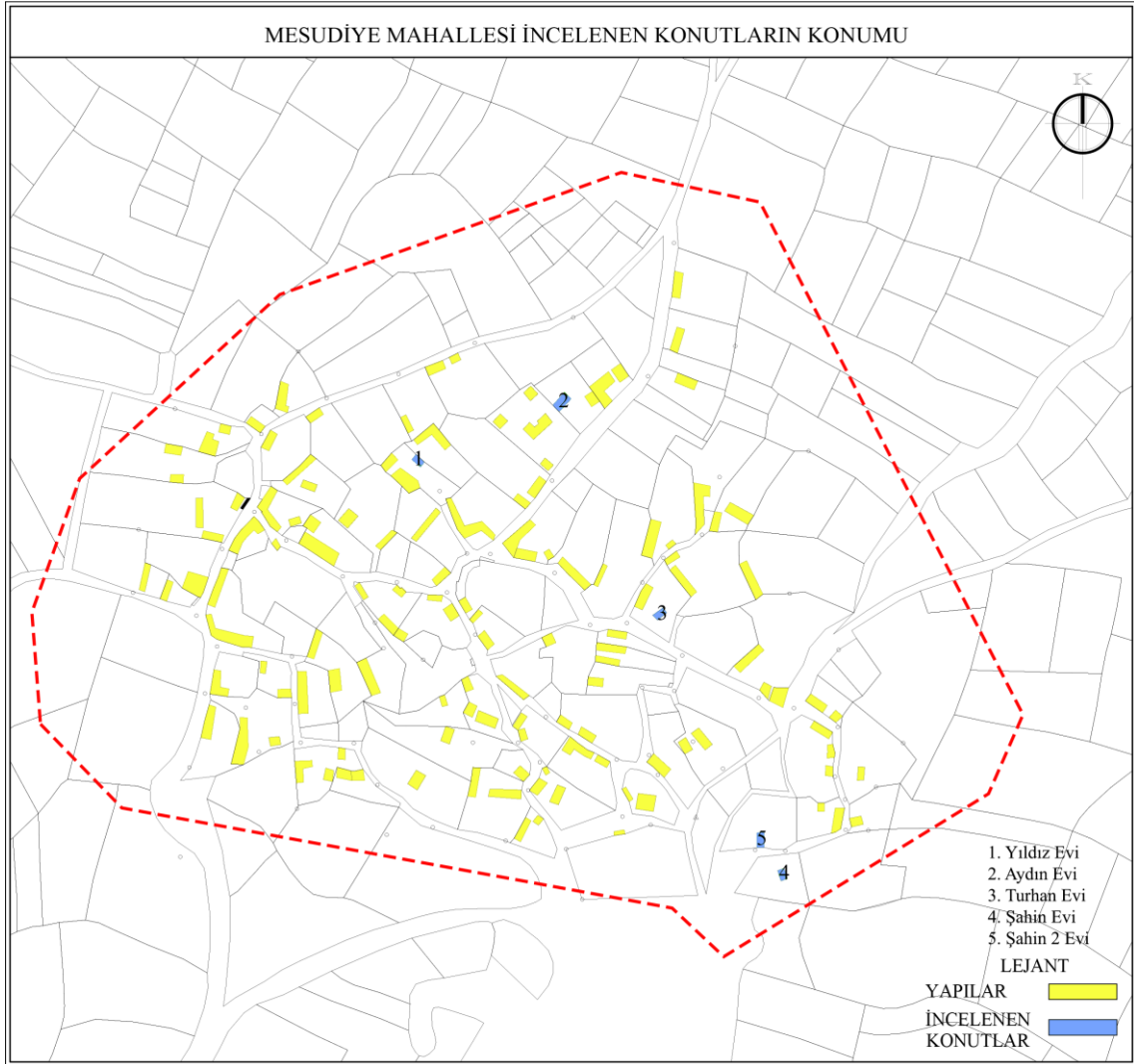
Şekil 3.68. Karakütük evi ön cephe fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ MÜRSEL MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI		
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 25
Mahalle : Mürsel Mahallesi		
Konut Adı: Karakütük Evi		
Yapı Türü: Konut		
Yapım Tekniği: Karma Yapı		
Strüktürel Durum : Orta		
Duvar Dolgu Malzemesi: Ateş tuğlası		
Örtü Türü: Kıрма çatı		
Örtü Malzemesi: Alaturka kiremit		
Giriş Kapı Adedi: 1		Genel Tanım
Pencere Özgünlük Durumu: Değişmiş		
Kat Adedi: 2		
Kullanım Durumu: Kullanılıyor		
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapıda, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi ateş tuğla malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Ön cephede yığma taş sistem üzerine yükseltilmiş ahşap karkas içi ateş tuğla malzemesi kullanılarak ve ahşap yığma yöntemi ile karma yapım yöntemi tercih edilmiştir. Yapının büyük bir kısmında sıva bulunmaktadır. Yapının sağ yan cephesinde ahşap payandalar ile desteklenen çıkma bulunmaktadır. Yapının sağ yan cephesi ile ön cephesini bağlayan, sonradan eklendiği düşünülen dairesel bir bölüm bulunmaktadır. Bu bölüm modern tuğla ile inşa edilmiştir. Yapının zemin katında yer alır ve ayrı bir çatısı bulunmaktadır. Çatı kaplama ana malzemesi alaturka kiremittir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır.	Gözlem ve Değerlendirme
Yapı basit onarımla kurtarılabilecek durumdaki örneklerden biridir. Yapının dış cephesinde hasarlı bölümlerin dolgu malzemeleri ve sıvaları yenilenmelidir. Cephe düzenini ve silüetini bozan alanlar ve özgün yapıya aykırı şekilde PVC pencere ile değiştirilen pencereler özgün yapıya uygun şekilde değiştirilerek cephe özgünlüğünün kazanılması gerekmektedir.		
		

Şekil 3.69. Karakütük evi envanter çalışması

3.1.6. Mesudiye Mahallesi

Mesudiye Mahallesi'nde 5 adet geleneksel konut yapım tekniklerine göre incelenmiştir (Şekil 3.70). İncelenen konutlarda kullanılan yapım tekniklerinin ahşap karkas ve ahşap yığma yönteminin olduğu görülmüştür.

Şekil 3.70. Mesudiye Mahallesi incelenen konutların konumu

3.1.6.1. Yıldız Evi

Yapı, zemin ve birinci katta ahşap karkas içi kerpiç dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Kerpiç dolgu malzemesi farklı ebatlarda kullanılmıştır. Kerpiç dolgu malzemesi, balıksırtı ve düz dizilerek cephe elde edilmiştir. Yapıda sıva mevcuttur. Zamanla sıvalarda dökülmeler meydana gelmiştir. Yapının bazı kısımlarında meydana gelen hasarlar özgün yapıya aykırı şekilde metal ve ahşap levhalar çıkılarak giderilmiştir. Konutun 2 adet dış kapısı bulunmaktadır. İki giriş kapısı da hemzemindir. Yapının ana

giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Kapının hemen yanında sonradan eklendiği düşünülen metal kapı vardır. Yapıda düz ahşap pencereler bulunmaktadır. Çatı örtüsünün büyük bir kısmı yıkılmıştır. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.73'te envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.71. Yıldız evi ön cephe fotoğrafı

Şekil 3.72. Yıldız evi ön cephe fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ MESUDİYE MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI			
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 26	
Mahalle : Mesudiye Mahallesi			
Konut Adı: Yıldız Evi			
Yapı Türü: Konut			
Yapım Tekniği: Karkas Yapı			
Strüktürel Durum : Kötü			
Duvar Dolgu Malzemesi: Kerpiç			
Örtü Türü: Kıрма çatı			
Örtü Malzemesi: Alaturka kiremit			
Giriş Kapı Adedi: 2		Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Konutun 2 adet kapısı mevcuttur. Yapının ana giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Ana giriş kapısının hemen yanında sonradan eklendiği düşünülen metal yapı vardır. Yapıda düz ahşap pencereler bulunmaktadır. Yapıya özgün cepheye aykırı olarak çok fazla eklem yapılmış ve müdahale edilmiştir. Söz konusu eklemeler yapı kimliğini karmaşık hale getirmiştir.
Pencere Özgünlük Durumu: Özgün			
Kat Adedi: 2			
Kullanım Durumu: Kullanılmıyor		Gözlem ve Değerlendirme	Yapı için özenli bir analiz ve restitüsyon projelendirmesi gerekmektedir. Yapılan seçimler doğrultusunda yapılan müdahalelerin geri dönüşümü konusunda uygun seçimler yapılması gerekmektedir. Yapının tüm birimleri (taşıyıcı sistem, çatı, duvar, pencere vb.) yapının niteliğine ve özgünlüğüne zarar vermeyecek şekilde yenilenmelidir.
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapı, zemin ve birinci katta ahşap karkas içi kerpiç dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Kerpiç dolgu malzemesi farklı ebatlarda kullanılmıştır. Kerpiç dolgu malzemesi, düz ve balıksırtı dizilerek cephe oluşturulmuştur. Yapıda sıva mevcuttur. Zamanla sıvalarda dökülmeler meydana gelmiştir. Çatı örtüsünün büyük bir kısmı yıkılmıştır. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır.		

Şekil 3.73. Yıldız evi envanter çalışması

3.1.6.2. Aydın Evi

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi ateş tuğla malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapıda sıva bulunmaktadır. Ön cephede ve arka cephede sıvada dökülmeler meydana gelmiştir. Konutun 1 adet dış kapısı bulunmaktadır. Yapı eğimli arazi üzerine inşa edilmiştir. Ana giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Zemin katta ahşap giyotin ve ahşap düz pencere kullanılmıştır. Birinci katta ahşap düz pencere kullanılmıştır. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak sac levha kullanılmıştır. Şekil 3.76’da envanter çalışması gösterilmiştir.

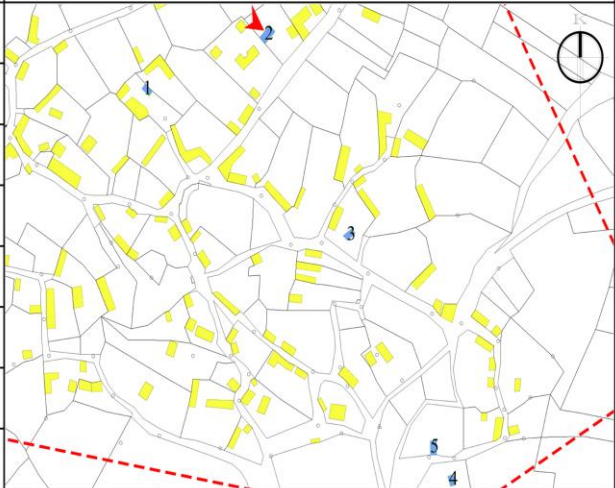

Şekil 3.74. Aydın evi ön cephe fotoğrafı

a) Düz pencere örneği b) Giyotin pencere örneği c) Giriş kapısı örneği

Şekil 3.75. Aydın ev pencere ve kapı örnekleri

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ MESUDİYE MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI			
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 27	
Mahalle : Mesudiye Mahallesi			
Konut Adı: Aydın Evi			
Yapı Türü: Konut			
Yapım Tekniği: Karma Yapı			
Strüktürel Durum : Orta			
Duvar Dolgu Malzemesi: Ateş tuğlası			
Örtü Türü: Kıрма çatı			
Örtü Malzemesi: Sac levha			
Giriş Kapı Adedi: 1		Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Yapıya 1 cepheden giriş yapılmaktadır. Yapının ana giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Ana giriş kapısının her iki yanında yanında daha küçük boyutlarda pencere bulunmaktadır. Yapının çatısının sonradan özgün yapıya aykırı bir şekilde değiştirildiği düşünülmektedir.
Pencere Özgünlük Durumu: Özgün			
Kat Adedi: 2			
Kullanım Durumu: Kullanılıyor			
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapıda, zemin katta yığma taş sistem üzerinde yükseltilmiş, ahşap karkas içi ateş tuğla malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapıda sıva bulunmaktadır. Ön cephede ve arka cephede sıvada dökülmeler meydana gelmiştir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak sac levha kullanılmıştır.	Gözlem ve Değerlendirme	Yapı basit onarımla kurtarılabilecek durumdaki örneklerden biridir. Yapının çatısı yenilenmelidir. Yapının dış cephesinde hasarlı bölümlerin dolgu malzemeleri ve sıvaları yenilenmelidir. Cephe düzenini ve silüetini bozan alanlar özgün yapıya uygun şekilde değiştirilerek cephe özgünlüğünün kazanılması gerekmektedir.
			

Şekil 3.76. Aydın evi envanter çalışması

3.1.6.3. Turhan Evi

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi kerpiç dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapıda sıva bulunmaktadır. Konutun 2 adet dış kapısı bulunmaktadır. Yapı eğimli arazi üzerine inşa edilmiştir. Ana giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Arka cephedeki kapı ise tek kanatlı ahşap kapıdır. Zemin katta ve birinci katta düz ahşap pencereler kullanılmıştır. Yapının bazı kısımlarında meydana gelen hasarlar özgün yapıya aykırı şekilde giderilmiştir. Yapının ön cephesinde sonradan ek olarak yapıldığı düşünülen alanda özgün yapıya aykırı şekilde PVC pencere ve ahşap tek kanatlı kapı kullanılmıştır. Yapının arka cephesinde sonradan yapıldığı düşünülen ve orijinal yapıya aykırı şekilde yığma tuğla yöntemi ile oluşturulan depo mevcuttur. Depo çatı malzemesi olarak sac levha kullanılmıştır. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.78’de envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.77. Turhan evi sol yan cephe fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ MESUDİYE MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI			
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 28	
Mahalle : Mesudiye Mahallesi			
Konut Adı: Turhan Evi			
Yapı Türü: Konut			
Yapım Tekniği: Karma Yapı			
Strüktürel Durum : Orta			
Duvar Dolgu Malzemesi: Kerpiç			
Örtü Türü: Kırma çatı			
Örtü Malzemesi: Alaturka kiremit			
Giriş Kapı Adedi: 2		Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Yapı eğimli arazi üzerine inşa edilmiştir. Ön cepheden iki katlı arka cepheden tek katlı olarak görünmektedir. Yapıya 2 cepheden giriş yapılmaktadır. Yapının ana giriş kapısı ve arka cephedeki kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Yapıda meydana gelen hasarlar özgün yapıya aykırı şekilde giderilmiştir. Yapının bazı pencereleri özgün yapıya aykırı şekilde PVC pencere ile değiştirilmiştir.
Pencere Özgünlük Durumu: Değişmiş			
Kat Adedi: 2			
Kullanım Durumu: Kullanılıyor			
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas içi kerpiç dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapıda sıva bulunmaktadır. Yapının ön ve arka cephelerinde özgün yapıya aykırı şekilde yapılan eklemeler mevcuttur. Söz konusu eklemelerin çatı kaplama malzemesi sac levhadır. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır.	Gözlem ve Değerlendirme	Yapı basit onarımla kurtarılabilecek durumdaki örneklerden biridir. Yapının çatısı güçlendirilmelidir. Yapının dış cephesinde hasarlı bölümlerin dolgu malzemeleri ve sıvaları yenilenmelidir. Cephe düzenini ve silüetini bozan alanlar ve özgün yapıya aykırı şekilde PVC pencere ile değiştirilen pencereler özgün yapıya uygun şekilde değiştirilerek cephe özgünlüğünün kazanılması gerekmektedir.

Şekil 3.78. Turhan evi envanter çalışması

3.1.6.4. Şahin Evi

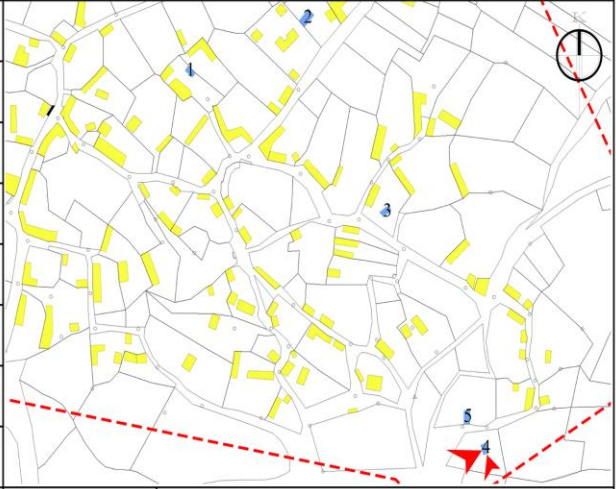
Yapı, yığma taş üzerinde yükseltilmiş, zemin ve birinci katta ahşap karkas içi kerpiç dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapıda sıva mevcuttur. Zamanla sıvalarda dökülmeler meydana gelmiştir. Yapının bazı kısımlarında meydana gelen hasarlar özgün yapıya aykırı şekilde ahşap levhalar çakılarak giderilmiştir. Konutun 2 adet dış kapısı bulunmaktadır. İki giriş kapısı da hemzemindir. Yapının ana giriş kapısı ve arka cephedeki giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Yapının birinci katında özgün yapıya aykırı şekilde ahşap pencereler PVC pencere ile değiştirilmiştir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.81’de envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.79. Şahin evi fotoğrafı

Şekil 3.80. Şahin evi fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ MESUDİYE MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI		
İl- İlçe : Samsun- Havza	Envanter No: 29	
Mahalle : Mesudiye Mahallesi		
Konut Adı:Şahin Evi		
Yapı Türü: Konut		
Yapım Tekniği: Karma Yapı		
Strüktürel Durum : Orta		
Duvar Dolgu Malzemesi: Kerpiç		
Örtü Türü: Kıрма çatı		
Örtü Malzemesi: Alaturka kiremit		
Giriş Kapı Adedi: 2	Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Yapıya 2 cepheden giriş yapılmaktadır. Yapının ana giriş kapısı ve arka cephedeki kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Yapıda meydana gelen hasarlar özgün yapıya aykırı şekilde giderilmiştir. Yapının bazı pencereleri özgün yapıya aykırı şekilde PVC pencere ile değiştirilmiştir.
Pencere Özgünlük Durumu: Değişmiş		
Kat Adedi: 2		
Kullanım Durumu: Kullanılıyor		
Yapım Tekniği ve Malzeme	Gözlem ve Değerlendirme	Yapı basit onarımla kurtarılabilecek durumdaki örneklerden biridir. Yapının çatısı güçlendirilmelidir. Yapının dış cephesinde hasarlı bölümlerin dolgu malzemeleri ve sıvaları yenilenmelidir. Cephe düzenini ve silüetini bozan alanlar ve özgün yapıya aykırı şekilde PVC pencere ile değiştirilen pencereler özgün yapıya uygun şekilde değiştirilerek cephe özgünlüğünün kazanılması gerekmektedir.
		

Şekil 3.81. Şahin evi envanter çalışması

3.1.6.5. Şahin 2 Evi

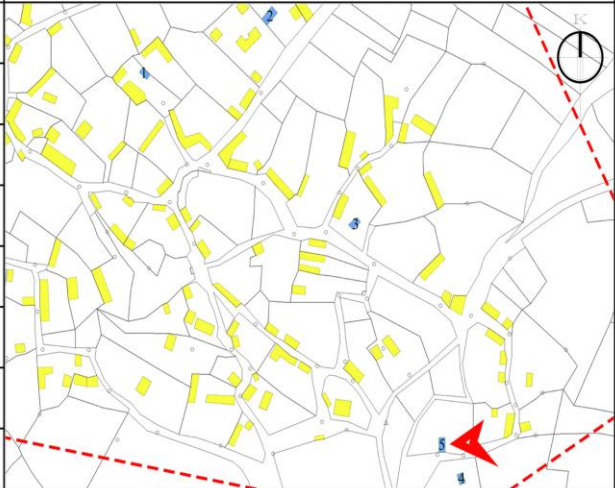
Yapı, yığma taş üzerinde yükseltilmiş, zemin ve birinci katta ahşap karkas içi tuğla ve kerpiç dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapının bir duvarı ahşap iskelet içi yığma taştır. Yapının zemin ve birinci katında sıva mevcuttur. Zamanla sıvalarda dökülmeler meydana gelmiştir. Konutun 1 adet dış kapısı bulunmaktadır. Ana giriş kapısı hemzeminidir. Ahşap direkler ile yükseltilmiş sundurma ve cumba altında ana giriş kapısı yer almaktadır. Yapının ana giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Yapıdaki pencereler düz ahşap penceredir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak sac levha kullanılmıştır. Şekil 3.84’te envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.82. Şahin 2 evi cephe fotoğrafı

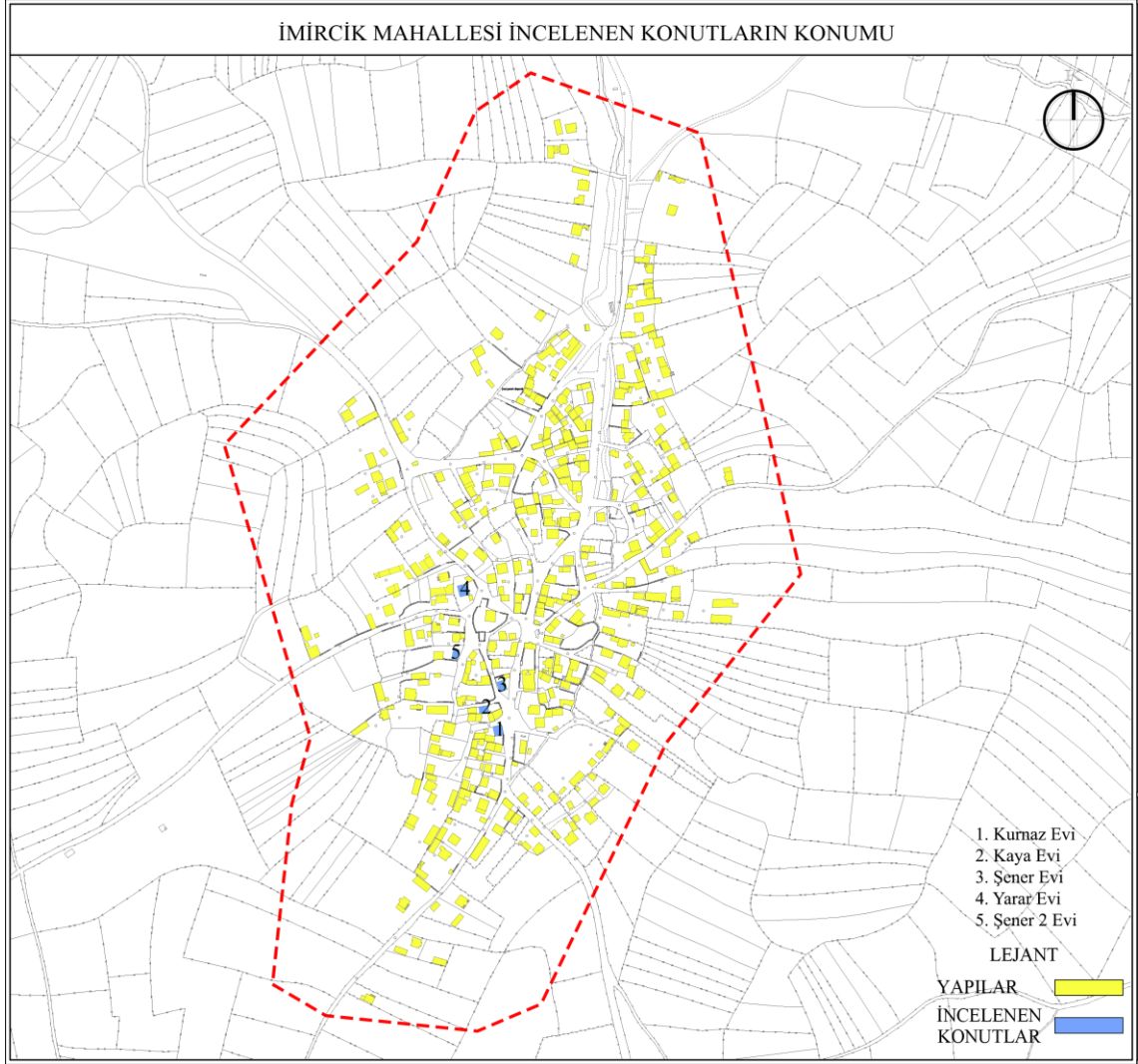
Şekil 3.83. Şahin 2 evi ön cephe fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ MESUDİYE MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI			
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 30	
Mahalle : Mesudiye Mahallesi			
Konut Adı:Şahin 2 Evi			
Yapı Türü: Konut			
Yapım Tekniği: Karma Yapı			
Strüktürel Durum : Orta			
Duvar Dolgu Malzemesi: Tuğla + Kerpiç			
Örtü Türü: Kırma çatı			
Örtü Malzemesi: Sac levha			
Giriş Kapı Adedi: 1		Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Cephede sıva dökülmeleri mevcuttur. Yapıya 1 cepheden giriş yapılmaktadır. Yapının ana giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Yapıdaki pencereler ahşap ve özgündür. Çatı kaplama malzemesi özgün yapıya aykırı şekilde sac levha ile değiştirilmiştir.
Pencere Özgünlük Durumu: Özgün			
Kat Adedi: 2			
Kullanım Durumu: Kullanılmıyor			
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapı, yığma taş üzerinde yükseltilmiş, zemin ve birinci katta ahşap karkas içi tuğla ve kerpiç dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapının sağ yan cephesi ahşap iskelet içinde yığma taştır. Yapının ön cephesinde cumba bulunmaktadır. Cumbanın hizasında ahşap direkler ile yükseltilmiş sundurma mevcuttur. Söz konusu sundurmanın kaplama malzemesi sac levhadır. Yapıda sıva bulunmaktadır. Zamanla sıvalarda dökülmeler meydana gelmiştir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak sac levha kullanılmıştır.	Gözlem ve Değerlendirme	Yapı basit onarımla kurtarılabilecek durumdaki örneklerden biridir. Yapının çatısı yenilenmelidir. Yapının dış cephesinde hasarlı bölümlerin dolgu malzemeleri ve sıvaları yenilenmelidir. Cephe düzenini ve silüetini bozan alanlar özgün yapıya uygun şekilde değiştirilerek cephe özgünlüğünün kazanılması gerekmektedir.
			

Şekil 3.84. Şahin 2 evi envanter çalışması

3.1.7. İmircik Mahallesi

İmircik Mahallesi'nde 5 adet geleneksel konut yapım tekniklerine göre incelenmiştir (Şekil 3.85). İncelenen konutlarda kullanılan yapım tekniklerinin ahşap karkas ve ahşap yığma yönteminin olduğu görülmüştür.

Şekil 3.85. İmircik Mahallesi incelenen konutların konumu

3.1.7.1. Kurnaz Evi

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas arası ateş tuğla dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Ateş tuğlası, balıksırtı dizilerek estetik ve özgün bir cephe elde edilmiştir. Yapıda sıva bulunmamaktadır. Konutun 2 adet dış kapısı bulunmaktadır. Ana giriş kapısı zeminden 4 basamak yüksektedir. Yapıda bulunan payandalı cumba altında yer almaktadır. Giriş kapısı çift kanatlı ahşap kapıdır. Yapının birinci katındaki bazı pencereler özgün yapıya aykırı şekilde PVC ile değiştirilmiştir.

Yapıdaki özgün pencereler ahşap giyotin penceredir. Yapının bir diğer girişi sol yan cephededir. Söz konusu giriş ahır girişidir. Ahır kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Yapının zemin katının bir kısmı ahır olarak kullanılmaktadır. Yaşam alanı birinci kattadır. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.88’de envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.86. Kurnaz evi ön cephe fotoğrafı

a) Giriş kapısı örneği b) Giyotin pencere örneği

Şekil 3.87. Kurnaz evi kapı ve pencere örneği

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ İMİRCİK MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI			
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 31	
Mahalle : İmircik Mahallesi			
Konut Adı: Kurnaz Evi			
Yapı Türü: Konut			
Yapım Tekniği: Karma Yapı			
Strüktürel Durum :İyi			
Duvar Dolgu Malzemesi: Ateş tuğlası			
Örtü Türü: Kıрма çatı			
Örtü Malzemesi: Alaturka kiremit			
Giriş Kapı Adedi: 2		Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Konutun 2 adet kapısı mevcuttur. Yapının ana giriş kapısı çift kanatlı ahşap kapıdır. Yapının sol yan cephesinde ikinci giriş kapısı bulunmaktadır. Söz konusu giriş ahır girişidir. Ahır giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Yapının zemin katının bir kısmı ahır olarak kullanılmaktadır. Yaşam alanı birinci kattadır. Yapıdaki pencerelerin bir kısmı özgün yapıya aykırı şekilde PVC ile değiştirilmiştir.
Pencere Özgünlük Durumu: Değişmiş			
Kat Adedi: 2			
Kullanım Durumu: Kullanılıyor			
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas arası ateş tuğla dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapıda sıva bulunmamaktadır. Yapıda bulunan cumba ahşap payandalar ile desteklenmiştir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır.	Gözlem ve Değerlendirme	Yapı iyi durumda olduğu için onarıma ihtiyacı yoktur. Ancak yapı silüetini korumak için cephe özgünlüğünün kazanılması gerekmektedir.

Şekil 3.88. Kurnaz evi envanter çalışması

3.1.7.2. Kaya Evi

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas arası ateş tuğla dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Ateş tuğlası, balıksırtı dizilerek estetik ve özgün bir cephe elde edilmiştir. Yapının zemin kat ön cephesinde özgün yapıya aykırı şekilde yapılan sıva ve boya bulunmaktadır. Konutun 2 adet dış kapısı bulunmaktadır. Ana giriş kapısı zeminden 2 basamak yüksektedir. Yapıda bulunan payandalı cumba altında yer almaktadır. Giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Yapının zemin katındaki pencereler özgün yapıya aykırı şekilde PVC ile değiştirilmiştir. Yapıdaki özgün pencereler ahşap giyotin penceredir. Yapının bir diğer girişi yan cephededir. Özgün yapıya aykırı şekilde tek kanatlı metal kapı ile değiştirilmiştir. Yapıdaki hasarlar özgün yapıya aykırı şekilde betonarme, tuğla ve briket ile giderilmiştir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.91’de envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.89. Kaya evi ön cephe fotoğrafı

a) Giyotin pencere örneği b) Giriş kapısı örneği

Şekil 3.90. Kaya evi kapı ve pencere örneği

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ İMİRCİK MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI			
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 32	
Mahalle : İmircik Mahallesi			
Konut Adı: Kaya Evi			
Yapı Türü: Konut			
Yapım Tekniği: Karma Yapı			
Strüktürel Durum : Orta			
Duvar Dolgu Malzemesi: Ateş tuğlası			
Örtü Türü: Kıрма çatı		Genel Tanım İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Konutun 2 adet kapısı mevcuttur. Yapının ana giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Yapının sol yan cephesinde ikinci giriş kapısı bulunmaktadır. Söz konusu giriş kapısı tek kanatlı metal kapıdır. Yapının çatısı hasarlı durumdadır. Yapıdaki pencerelerin bir kısmı özgün yapıya aykırı şekilde PVC ile değiştirilmiştir.	
Giriş Kapı Adedi: 2			
Pencere Özgünlük Durumu: Değişmiş			
Kat Adedi: 2			
Kullanım Durumu: Kullanılıyor		Gözlem ve Değerlendirme Yapı basit onarımla kurtarılabilecek durumdaki örneklerden biridir. Yapının çatısı güçlendirilmelidir. Yapının dış cephesinde hasarlı bölümlerin dolgu malzemeleri ve sıvaları yenilenmelidir. Cephe düzenini ve silüetini bozan alanlar ve özgün yapıya aykırı şekilde PVC pencere ile değiştirilen pencereler özgün yapıya uygun şekilde değiştirilerek cephe özgünlüğünün kazanılması gerekmektedir.	
Yapım Tekniği ve Malzeme Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas arası ateş tuğla dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapının zemin kat ön cephesinde sıva ve boya bulunmaktadır. Yapıda bulunan cumba ahşap payandalar ile desteklenmiştir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır.			

Şekil 3.91. Kaya evi envanter çalışması

3.1.7.3. Şener Evi

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap yığma sistemi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapının birinci katında yapıdaki hasarı gidermek için özgün yapıya aykırı şekilde yapılan ahşap karkas işi modern tuğla dolgu malzemesi ve sac plakalar bulunmaktadır. Yapının 2 adet dış kapısı bulunmaktadır. Ana giriş kapısı zeminden 7 basamak yüksektedir. Yapının bulunduğu zemin eğimli olduğundan ön cepheden tek katlı, arka cepheden 2 katlı görünmektedir. Giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Yapının zemin katı ahır olarak kullanılmaktadır. Yapının birinci katı yaşam alanı olarak kullanılmaktadır. Yapının birinci katındaki bazı pencereler özgün yapıya aykırı şekilde PVC ile değiştirilmiştir. Yapıdaki özgün pencereler düz ahşap penceredir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit ve Marsilya kiremit birlikte kullanılmıştır. Şekil 3.95’te envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.92. Şener evi ön cephe fotoğrafı

Şekil 3.93. Şener evi cephe fotoğrafı

Şekil 3.94. Şener evi sağ yan cephe fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ İMİRCİK MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI			
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 33	
Mahalle : İmircik Mahallesi			
Konut Adı: Şener Evi			
Yapı Türü: Konut			
Yapım Tekniği: Karma Yapı			
Strüktürel Durum : Kötü			
Duvar Dolgu Malzemesi: Ahşap			
Örtü Türü: Kıрма çatı			
Örtü Malzemesi: Alaturka + marsilya kiremit			
Giriş Kapı Adedi: 2			
Pencere Özgünlük Durumu: Değişmiş			
Kat Adedi: 2			
Kullanım Durumu: Kullanılmıyor			
Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas arası ahşap dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapıda meydana gelen cephe hasarları özgün yapıya aykırı şekilde sac levhalar çakılarak ve günümüz tuğlası ile örülerek giderilmeye çalışılmıştır. Yapıda sıva bulunmamaktadır. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak alaturka kiremit ve marsilya kiremit birlikte kullanılmıştır.			
Gözlem ve Değerlendirme			
Yapı için özenli bir analiz ve restitüsyon projelendirmesi gerekmektedir. Yapılan seçimler doğrultusunda yapılan müdahalelerin geri dönüşümü konusunda uygun seçimler yapılması gerekmektedir. Yapının tüm birimleri (taşıyıcı sistem, çatı, duvar, pencere vb.) yapının niteliğine ve özgünlüğüne zarar vermeyecek şekilde yenilenmelidir.			
Yapım Tekniği ve Malzeme		 	

Şekil 3.95. Şener evi envanter çalışması

3.1.7.4. Yazar Evi

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas arası ateş tuğla dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Ateş tuğlası, balıksırtı dizilerek estetik ve özgün bir cephe elde edilmiştir. Yapının zemin kat ön cephesinde özgün yapıya aykırı şekilde yapılan sıva bulunmaktadır. Konutun 2 adet dış kapısı bulunmaktadır. Ana giriş kapısı hemzeminidir. Yapıda bulunan payandalı cumba altında yer almaktadır. Ana giriş kapısı çift kanatlı ahşap kapıdır. Yapıdaki özgün pencereler ahşap giyotin penceredir. Yapının bir diğer girişi sağ yan cephededir. Kapı tek kanatlı ahşap kapıdır. Yapının zemin katının bir kısmı ahır ve depolama alanı olarak kullanılmaktadır. Yapıdaki cephe ve bazı pencerelerde hasarlar olduğundan bir kısmı kullanılmamaktadır. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.97’de envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.96. Yazar evi ön cephe fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ İMİRCİK MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI			
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 34	
Mahalle : İmircik Mahallesi			
Konut Adı: Yarar Evi			
Yapı Türü: Konut			
Yapım Tekniği: Karma Yapı			
Strüktürel Durum : Orta			
Duvar Dolgu Malzemesi: Ateş tuğlası			
Örtü Türü: Kıрма çatı			
Örtü Malzemesi: Alaturka kiremit			
Giriş Kapı Adedi: 2		Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Konutun 2 adet kapısı mevcuttur. Yapıdaki iki giriş kapısı da iki ayrı cumbanın altında yer alır. Yapının ana giriş kapısı çift kanatlı ahşap kapıdır. Yapının bir diğer girişi sağ yan cephededir. Söz konusu kapı tek kanatlı ahşap kapıdır. Yapının zemin katının bir kısmı ahır ve depolama alanı olarak kullanılmaktadır. Yapıda cephe ve bazı pencerelerde hasarlar olduğundan yapının bir kısmı kullanılmamaktadır. Yapının zemin kat penceresi değişmiştir.
Pencere Özgünlük Durumu: Değişmiş			
Kat Adedi: 2			
Kullanım Durumu: Kullanılıyor			
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas arası ateş tuğlası dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Ateş tuğlası, balıksırtı dizilerek estetik ve özgün bir cephe elde edilmiştir. Yapıda iki adet cumba bulunmaktadır. Yapıdaki cumbalar ahşap payandalar ile desteklenmiştir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır.	Gözlem ve Değerlendirme	Yapı basit onarımla kurtarılabilecek durumdaki örneklerden biridir. Yapının dış cephesinde hasarlı bölümlerin pencereleri, dolgu malzemeleri ve sıvaları yenilenmelidir. Cephe düzenini ve silüetini bozan alanlar ve özgün yapıya aykırı şekildedeki değiştirilen pencereler özgün yapıya uygun şekilde değiştirilerek cephe özgünlüğünün kazanılması gerekmektedir.

Şekil 3.97. Yarar evi envanter çalışması

3.1.7.5. Şener 2 Evi

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas arası ateş tuğla dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Ateş tuğlası, balıksırtı dizilerek estetik ve özgün bir cephe elde edilmiştir. Yapının zemin kat ön cephesinde ve sol yan cephesinde özgün yapıya aykırı şekilde yapılan sıva bulunmaktadır. Konutun 1 adet dış kapısı bulunmaktadır. Giriş kapısının önünde sonradan yapıldığı düşünülen sundurma altında etrafı duvarlar ile çevrili mekan bulunmaktadır. Yapıya 3 basamak yükseklikle çıkılmaktadır ve ahşap tek kanatlı kapı ile söz konusu mekana giriş yapılmaktadır. Yapının zemin katındaki ve birinci katındaki bazı pencereler özgün yapıya aykırı şekilde PVC ile değiştirilmiştir. Yapıdaki özgün pencereler ahşap giyotin penceredir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.101’de envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.98. Şener 2 evi sağ yan cephe fotoğrafı

Şekil 3.99. Şener 2 evi sağ yan cephe fotoğrafı

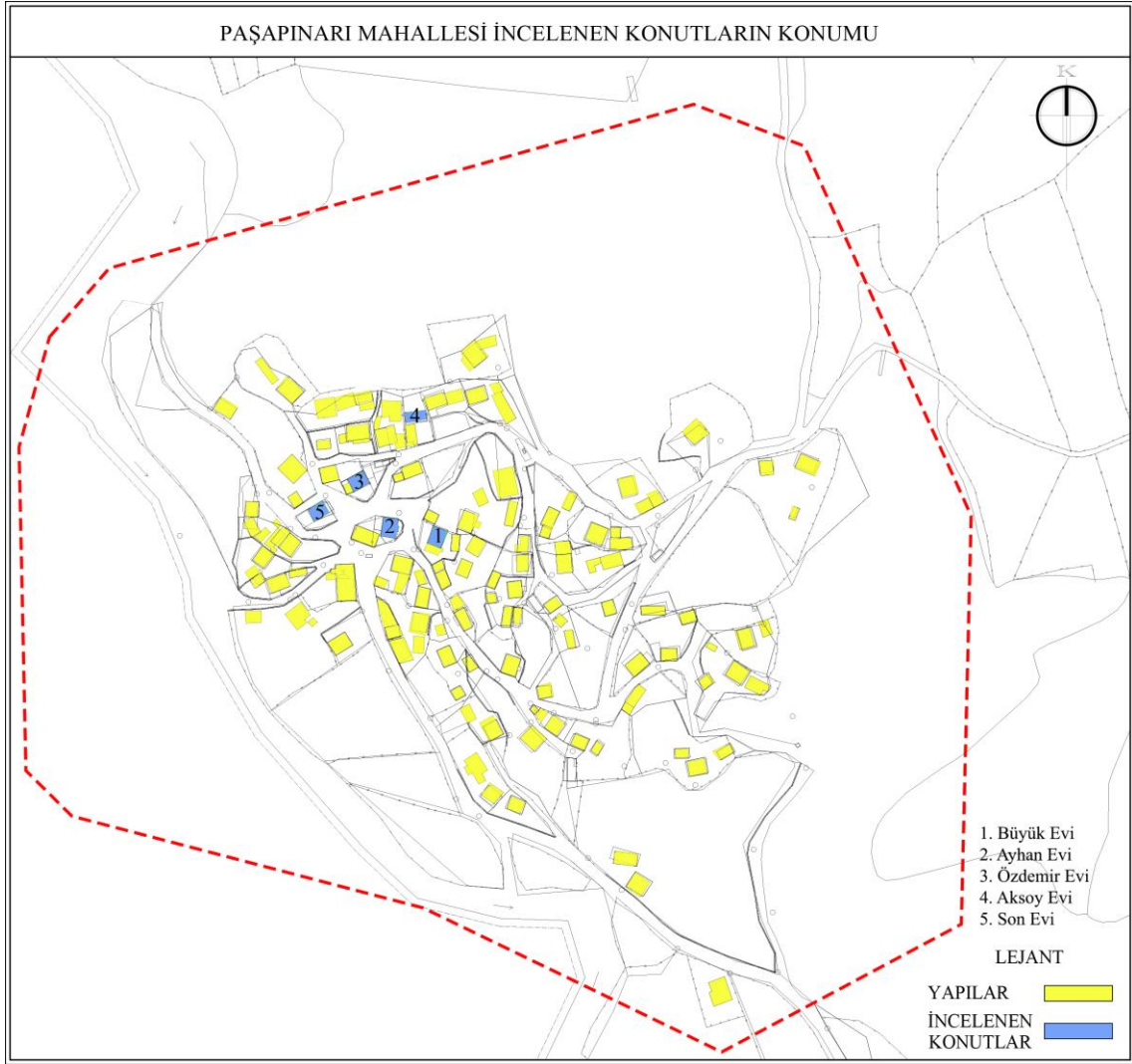
Şekil 3.100. Şener 2 evi sol yan cephe fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ İMİRCİK MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI			
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 35	
Mahalle : İmircik Mahallesi			
Konut Adı: Şener 2 Evi			
Yapı Türü: Konut			
Yapım Tekniği: Karma Yapı			
Strüktürel Durum :İyi			
Duvar Dolgu Malzemesi: Ateş tuğlası			
Örtü Türü: Kıрма çatı			
Örtü Malzemesi: Alaturka kiremit		Genel Tanım İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Konutun 1 adet kapısı mevcuttur. Yapının ana giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Yapının özgün giriş yapısının önünde sonradan yapılan sundurma altında etrafı duvarlar ile çevrili mekan bulunmaktadır. Yapıdaki pencerelerin bir kısmı özgün yapıya aykırı şekilde PVC ile değiştirilmiştir. Yapının özgün pencereleri ahşap giyotin penceredir.	
Giriş Kapı Adedi: 1			
Pencere Özgünlük Durumu: Değişmiş			
Kat Adedi: 2			
Kullanım Durumu: Kullanılıyor		Gözlem ve Değerlendirme Yapı iyi durumda olduğu için onarıma ihtiyacı yoktur. Ancak yapı silüetini korumak için cephe özgünlüğünün kazanılması gerekmektedir.	
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas arası ateş tuğla dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapının zemin kat ön ve sağ yan cephesinde sıva bulunmaktadır. Yapıda bulunan cumba altından başlayarak özgün yapıya aykırı şekilde ön cephede modern tuğladan ekleme yapılmıştır. Ekleme yapılan alanın çatı üst örtü malzemesi marsilya kiremittir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır.		
			

Şekil 3.101. Şener 2 evi envanter çalışması

3.1.8. Paşapınarı Mahallesi

Paşapınarı Mahallesi'nde 5 adet geleneksel konut yapım tekniklerine göre incelenmiştir (Şekil 3.102). İncelenen konutlarda kullanılan yapım tekniklerinin ahşap karkas ve yığma taş üzeri yığma tuğla yönteminin olduğu görülmüştür.

Şekil 3.102. Paşapınarı Mahallesi incelenen konutların konumu

3.1.8.1. Büyük Evi

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas arası ateş tuğla dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Ateş tuğlası, balıksırtı dizilerek estetik ve özgün bir cephe elde edilmiştir. Cumba diğer yapılardan farklı olarak konsol şeklindedir. Yapının 1 adet dış kapısı bulunmaktadır. Ana giriş kapısı birinci katta buluna cumba altında yer almaktadır ve tek kanatlı ahşap kapıdır. Ana giriş kapısı zeminden 1 basamak yüksekte bulunmaktadır. Yapının pencereleri ahşap giyotin penceredir, simetriktir ve

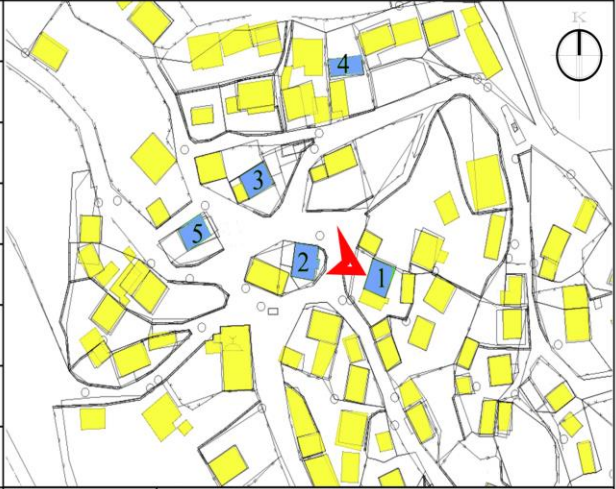
özgündür. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak sonradan yapıldığı düşünülen sac levha kullanılmıştır. Şekil 3.105'te envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.103. Büyük evi fotoğrafı

Şekil 3.104. Büyük evi fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ PAŞAPINARI MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI			
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 36	
Mahalle : Paşapınarı Mahallesi			
Konut Adı: Büyük Evi			
Yapı Türü: Konut			
Yapım Tekniği: Karma Yapı			
Strüktürel Durum :İyi			
Duvar Dolgu Malzemesi: Ateş tuğlası			
Örtü Türü: Kıрма çatı			
Örtü Malzemesi: Sac levha			
Giriş Kapı Adedi: 1		Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Konutun 1 adet kapısı mevcuttur. Yapının ana giriş kapısı cumbanın altında yer almaktadır. Giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Yapının pencereleri özgündür. Pencereler ahşap giyotin penceredir ve simetrik.
Pencere Özgünlük Durumu: Özgün			
Kat Adedi: 2			
Kullanım Durumu: Kullanılıyor			
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas arası ateş tuğla dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapıda sıva bulunmamaktadır. Yapıda bulunan cumba, döşeme kirişleri uzatılarak oluşturulmuş konsol şeklindedir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak sonradan yapıldığı düşünülen sac levha kullanılmıştır.	Gözlem ve Değerlendirme	Yapı iyi durumda olduğu için onarıma ihtiyacı yoktur. Ancak yapı silüetini korumak için çatı örtüsünün özgün yapıya uygun olması gerekmektedir.
			

Şekil 3.105. Büyük evi envanter çalışması

3.1.8.2. Ayhan Evi

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas arası kerpiç dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapının 2 adet dış kapısı bulunmaktadır. Biri balkon kapısıdır. Ana giriş kapısı birinci katta buluna balkon altında yer almaktadır. Birinci kattaki balkon betonarme sütunlarla desteklenmiştir. Birinci kattaki balkon betonarme döşeme üzerine tuğla duvar ile inşa edilmiştir. Giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Ana giriş kapısı hemzemindir. Yapının cephelerinde sıva bulunmaktadır. Zamanla sıvalarda dökülme meydana gelmiştir. Yapı eğimli arazi üzerine inşa edildiğinden ön cepheden 2 katlı sağ yan cepheden tek katlı olarak görünmektedir. Yapının pencereleri özgün yapıya aykırı şekilde PVC pencere ile değiştirilmiştir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak marsilya kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.107’de envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.106. Ayhan evi ön cephe fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ PAŞAPINARI MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI		
İl- İlçe : Samsun- Havza	Envanter No: 37	
Mahalle : Paşapınarı Mahallesi		
Konut Adı: Ayhan Evi		
Yapı Türü: Konut		
Yapım Tekniği: Karma Yapı		
Strüktürel Durum :Orta		
Duvar Dolgu Malzemesi: Kerpiç		
Örtü Türü: Kıрма çatı		
Örtü Malzemesi: Marsilya kiremit		
Giriş Kapı Adedi: 1	Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Konutun 2 adet dış kapısı mevcuttur. Yapının ana giriş kapısı yapının balkonunun altında yer almaktadır. Giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Diğer kapı ise balkon kapısıdır. Yapı eğimli arazi üzerine inşa edildiğinden ön cepheden iki katlı sağ yan cepheden tek katlı olarak görünmektedir. Yapıdaki pencerelerin tamamı özgün yapıya aykırı şekilde PVC ile değiştirilmiştir.
Pencere Özgünlük Durumu: Özgün		
Kat Adedi: 2		
Kullanım Durumu: Kullanılıyor		
Yapım Tekniği ve Malzeme	Gözlem ve Değerlendirme	Yapı basit onarımla kurtarılabilecek durumdaki örneklerden biridir. Yapının dış cephesinde hasarlı bölümlerin dolgu malzemeleri ve sıvaları yenilenmelidir. Cephe düzenini ve silüetini bozan alanlar ve özgün yapıya aykırı şekilde PVC pencere ile değiştirilen pencereler özgün yapıya uygun şekilde değiştirilerek cephe özgünlüğünün kazanılması gerekmektedir.
		

Şekil 3.107. Ayhan evi envanter çalışması

3.1.8.3. Özdemir Evi

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas arası kerpiç dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapının 1 adet dış kapısı bulunmaktadır. Ana giriş kapısı birinci katta bulunan cumba altındadır. Giriş kapısı özgün yapıya aykırı şekilde değiştirilen metal tek kanatlı kapıdır. Cumba diğer yapılardan farklı olarak ahşap payandalarla desteklenmeden konsol şeklindedir. Ana giriş kapısı hemzemindir. Yapının cephelerinde sıva ve ön cephesinde boya bulunmaktadır. Zamanla sıvalarda dökülme meydana gelmiştir. Yapının pencereleri simetrik değildir. Özgün yapıya aykırı şekilde zamanla değiştiği düşünülen ahşap pencereler kullanılmıştır. Birinci katta ön cephede ahşap giyotin pencereler ve düz pencereler birlikte kullanılmıştır. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.109’da envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.108. Özdemir evi ön cephe fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ PAŞAPINARI MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI			
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 38	
Mahalle : Paşapınarı Mahallesi			
Konut Adı: Özdemir Evi			
Yapı Türü: Konut			
Yapım Tekniği: Karma Yapı			
Strüktürel Durum :Orta			
Duvar Dolgu Malzemesi: Kerpiç			
Örtü Türü: Kıрма çatı			
Örtü Malzemesi: Alaturka kiremit			
Giriş Kapı Adedi: 1		Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Konutun 1 adet dış kapısı mevcuttur. Yapının giriş kapısı yapıdaki cumbanın altında yer almaktadır. Giriş kapısı, özgün yapıya aykırı şekilde metal tek kanatlı kapı ile değiştirilmiştir. Yapıdaki pencerelerin bir kısmı özgün yapıya aykırı şekilde değiştirilmiştir.
Pencere Özgünlük Durumu: Değişmiş			
Kat Adedi: 2			
Kullanım Durumu: Kullanılıyor			
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas arası ateş kerpiç dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapıda bulunan cumba, döşeme kirişleri uzatılarak oluşturulmuş konsol şeklindedir. Yapıda sıva ve özgün yapıya aykırı şekilde ön cephesinde boya bulunmaktadır. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır.	Gözlem ve Değerlendirme	Yapı basit onarımla kurtarılabilecek durumdaki örneklerden biridir. Yapının dış cephesinde hasarlı bölümlerin dolgu malzemeleri ve sıvaları yenilenmelidir. Cephe düzenini ve silüetini bozan alanlar ve özgün yapıya aykırı şekilde değiştirilen pencereler özgün yapıya uygun şekilde değiştirilerek cephe özgünlüğünün kazanılması gerekmektedir.

Şekil 3.109. Özdemir evi envanter çalışması

3.1.8.4. Aksoy Evi

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta yığma tuğla malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapının 2 adet dış kapısı bulunmaktadır. Biri balkon kapısıdır. Ana giriş kapısı birinci katta buluna balkon altında yer almaktadır. Birinci kattaki balkon betonarme sütunlarla desteklenmiştir. Birinci kattaki balkon betonarme döşeme üzerine sonradan eklendiği düşünülen metal korkuluklar kullanılarak ile inşa edilmiştir. Giriş kapısı tek kanatlı ahşap kapıdır. Ana giriş kapısı zeminden 8 basamak yüksektedir. Zemin kata betonarme merdivenlerle ulaşılır ve zeminde betonarme döşeme ile veranda elde edilmiştir. Bu alanın sonradan eklendiği düşünülmektedir. Yapının cephelerinde sıva bulunmamaktadır. Yapının birinci kat pencereleri özgün yapıya aykırı şekilde PVC pencere ile değiştirilmiştir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak marsilya kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.111’de envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.110. Aksoy evi ön cephe fotoğrafı

SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ PAŞAPINARI MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI			
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 39	
Mahalle : Paşapınarı Mahallesi			
Konut Adı: Aksoy Evi			
Yapı Türü: Konut			
Yapım Tekniği: Karma Yapı			
Strüktürel Durum :Orta			
Duvar Dolgu Malzemesi: Tuğla			
Örtü Türü: Kıрма çatı			
Örtü Malzemesi: Marsilya kiremit			
Giriş Kapı Adedi: 1		Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Konutun 2 adet dış kapısı mevcuttur. Biri balkon kapısıdır. Yapının ana giriş kapısı balkonun altında yer almaktadır. Giriş kapısı, tek kanatlı ahşap yapıdır. Yapidaki pencerelerin bir kısmı özgün yapıya aykırı şekilde değiştirilmiştir.
Pencere Özgünlük Durumu: Değişmiş			
Kat Adedi: 2			
Kullanım Durumu: Kullanılıyor			
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta yığma tuğla malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Birinci kattaki balkon betonarme sütunlarla desteklenmiştir. Birinci kattaki balkon, betonarme döşeme üzerine sonradan eklendiği düşünülen metal korkuluklar kullanılarak inşa edilmiştir. Yapının cephesinde sıva bulunmamaktadır. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak marsilya kiremit kullanılmıştır.	Gözlem ve Değerlendirme	Yapı basit onarımla kurtarılabilecek durumdaki örneklerden biridir. Yapının dış cephesinde hasarlı bölümlerin dolgu malzemeleri ve sıvaları yenilenmelidir. Cephe düzenini ve silüetini bozan alanlar ve özgün yapıya aykırı şekilde PVC pencere ile değiştirilen pencereler özgün yapıya uygun şekilde değiştirilerek cephe özgünlüğünün kazanılması gerekmektedir.
			

Şekil 3.111. Aksoy evi envanter çalışması

3.1.8.5. Son Evi

Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas arası kerpiç dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapının 1 adet dış kapısı bulunmaktadır. Ana giriş kapısı birinci katta bulunan cumba altındadır. Giriş kapısı özgün yapıya aykırı şekilde değiştirilen metal çift kanatlı kapıdır. Cumba ahşap payandalarla desteklenmiştir. Ana giriş kapısı hemzemindir. Yapının cephelerinde sıva ve ön cephesinde boya bulunmaktadır. Zamanla sıvalarda dökülme meydana gelmiştir. Yapıdaki pencereler özgün yapıya aykırı şekilde PVC ile değiştirilmiştir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama malzemesi olarak Marsilya kiremit kullanılmıştır. Şekil 3.113'te envanter çalışması gösterilmiştir.

Şekil 3.112. Son evi fotoğrafı

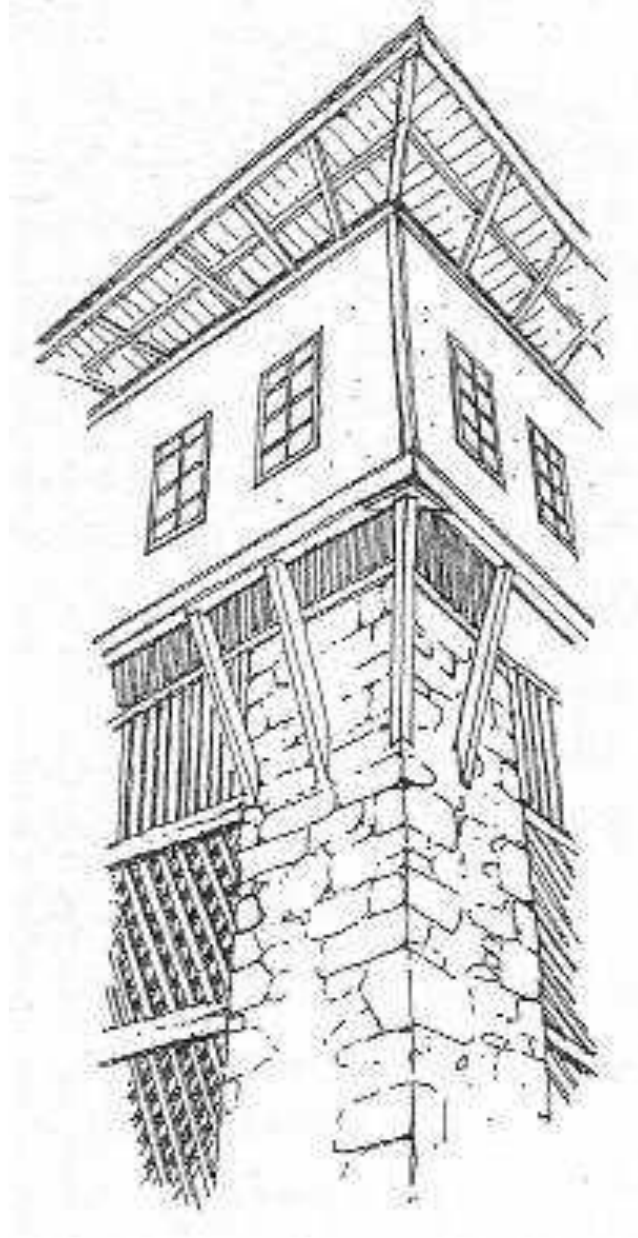
SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ PAŞAPINARI MAHALLESİ ENVANTER ÇALIŞMASI			
İl- İlçe : Samsun- Havza		Envanter No: 40	
Mahalle : Paşapınarı Mahallesi			
Konut Adı: Son Evi			
Yapı Türü: Konut			
Yapım Tekniği: Karma Yapı			
Strüktürel Durum :Orta			
Duvar Dolgu Malzemesi: Kerpiç			
Örtü Türü: Kıрма çatı			
Örtü Malzemesi: Marsilya kiremit			
Giriş Kapı Adedi: 1		Genel Tanım	İki katlı, geleneksel malzeme ve sistemde yapılmış bir konut yapısıdır. Konutun 1 adet dış kapısı mevcuttur. Yapının giriş kapısı yapıdaki cumbanın altında yer almaktadır. Giriş kapısı, özgün yapıya aykırı şekilde metal çift kanatlı kapı ile değiştirilmiştir. Yapıdaki pencereler özgün yapıya aykırı şekilde PVC ile değiştirilmiştir.
Pencere Özgünlük Durumu: Değişmiş			
Kat Adedi: 2			
Kullanım Durumu: Kullanılıyor			
Yapım Tekniği ve Malzeme	Yapı, zemin katta yığma taş sistem, birinci katta ahşap karkas arası ateş kerpiç dolgu malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Yapıda bulunan cumba, ahşap payandalarla desteklenmiştir. Yapıda sıva ve ön cephesinde boya bulunmaktadır. Zamanla sıvalarda dökülmeler meydana gelmiştir. Dikdörtgen şeklindeki yapının çatısı kırma çatıdır. Çatı kaplama ana malzemesi olarak marsilya kiremit kullanılmıştır.	Gözlem ve Değerlendirme	Yapı basit onarımla kurtarılabilecek durumdaki örneklerden biridir. Yapının dış cephesinde hasarlı bölümlerin dolgu malzemeleri ve sıvaları yenilenmelidir. Cephe düzenini ve silüetini bozan alanlar ve özgün yapıya aykırı şekilde PVC pencere ile değiştirilen pencereler özgün yapıya uygun şekilde değiştirilerek cephe özgünlüğünün kazanılması gerekmektedir.
			

Şekil 3.113. Son evi envanter çalışması

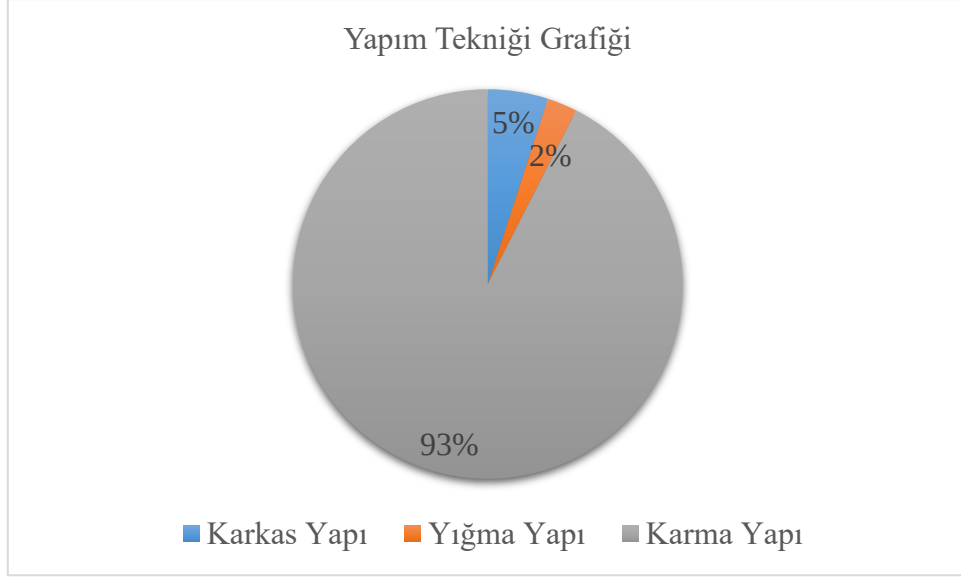
3.2. BULGULAR

3.2.1. Yapım Tekniği ve Malzeme Analizi

Çalışma konusu konutların çoğunluğunda karma sistem yapı kullanılarak inşa edildiği gözlemlenmiştir. Karma sistem (Şekil 3.114) inşa edilen konutlarda zemin katlar yığma, üst katlar karkas olarak yapılmıştır. İncelenen konutlarda 37 adet yapının karma sistem, 2 adet yapının (5 numaralı Çon evi, 26 numaralı Yıldız evi) karkas sistem, 1 adet yapının (39 numaralı Aksoy evi) yığma sistem kullanılarak inşa edildiği gözlemlenmiştir. Yüzdelik grafiği Şekil 3.115'te gösterilmiştir.

Şekil 3.114. Karma yapı çizimi [48]

Şekil 3.115. İncelenen konutların yapım tekniği grafiği

Çalışma konusu olan konutların %47,5'ini karma sistem ile inşa edilmiş ve duvar dolgu malzemesi ateş tuğlası olan konutlar oluşturmaktadır. Karkas sistem ile oluşturulmuş 2 yapı haricindeki diğer 38 yapının zemin katı veya zemin katını yükselten subasman doğal yığma taş kullanılarak inşa edilmiştir ve bu yapılar karma sistem olarak nitelendirilmiştir. Çizelge 3.1'de yapım sistemi ve dış duvar dolgu malzemesi analizi gösterilmektedir.

Çizelge 3.1. Duvar dolgu malzemesi analizi

Yapım Sistemine Göre Yapı	Dış Duvar Dolgu Malzemesi			
	Ateş Tuğlası + Kerpiç	Ateş Tuğlası	Ahşap	Kerpiç
Karkas Sistem	1			1
Karma Sistem	6	19	7	5
Yığma Sistem		1		

3.2.2. Strüktürel Durum Analizi

Çalışma kapsamında incelenen konutlar strüktürel sağlamlık ve malzeme durum seviyelerine göre iyi, orta ve kötü olarak sınıflandırmıştır. Taşıyıcı sistemi etkilenmeyen ve malzeme onarımı gerektirmeyen yapılar 'iyi' (Şekil 3.116); duvar, tavan gibi yapı elemanlarında meydana gelen bozulmaların basit onarım ile düzeltilebilecek olanları 'orta'(Şekil 3.117), taşıyıcı sistemi hasar görmüş ve kapsamlı tadilat gerektiren yapılar 'kötü'(Şekil 3.118) olarak tanımlanmıştır.

Şekil 3.116. İyi durumdaki konut örneği

Şekil 3.117. Orta durumdaki konut örneği

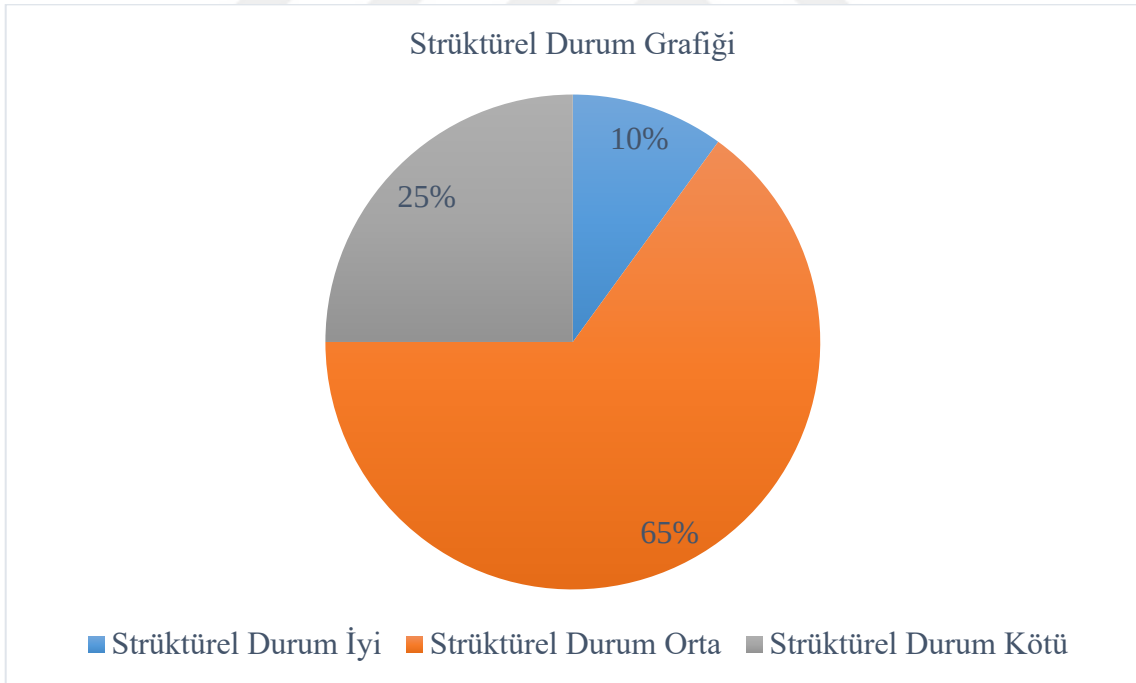
Şekil 3.118. Kötü durumdaki konut örneği

Çalışma kapsamında konutların çoğunluğu kırdan kente göç sebebiyle günümüzde aktif kullanılmamaktadır. Aktif olarak kullanılamayan ve bakımsız bırakılmış konutlarda strüktürel hasarlar ve bazı kısımlarda yıkımlar meydana gelmiştir.

Çalışma kapsamındaki 10 adet konut strüktürel hasar ve malzeme kayıpları tespit edildiğinden kötü olarak değerlendirilmiştir. 26 adet konutta herhangi bir hasar tespit edilmemiş olup basit onarım gerektirdiğinden strüktürel olarak orta durumda bulunmaktadır. 4 adet konut ise iyi durumda olup günümüzde kullanılmaya devam edilmektedir (Çizelge 3.2). Yüzdelik grafiği Şekil 3.119'da gösterilmiştir.

Çizelge 3.2. İncelenen konutların strüktürel durum analizi

	Strüktürel Durum		
	İyi	Orta	Kötü
Konut Sayısı	4	26	10

Şekil 3.119. İncelenen konutların strüktürel durum analiz grafiği

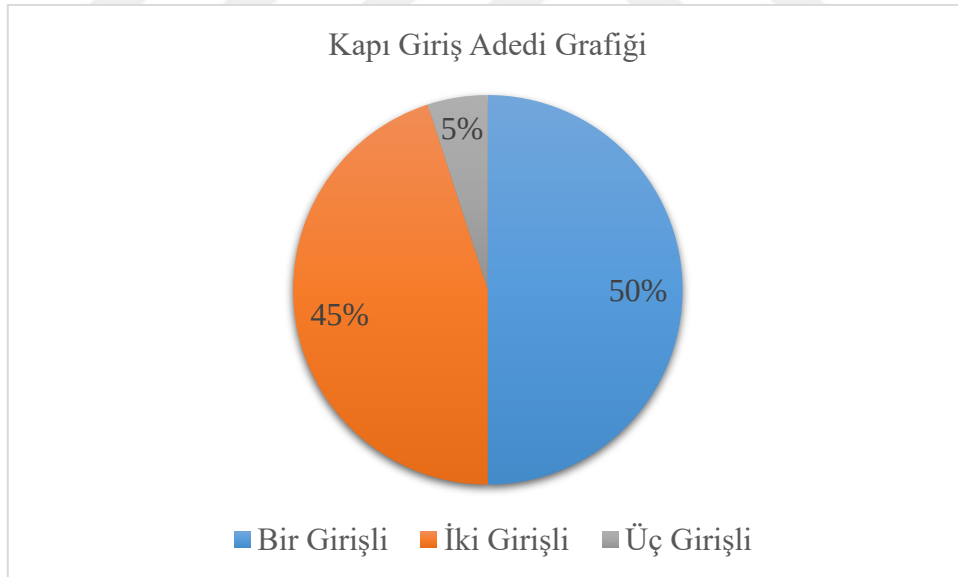
3.2.3. Kapı Analizi

Çalışma kapsamındaki 40 adet geleneksel geleneksel konutların giriş kapısı adedi, giriş kapılarının malzemelerine göre, ahşap kapılar yapım tekniğine göre ve kanat durumuna göre incelenmiştir. Kullanılan malzemeler ahşap, metal ve çeliktir. Ahşap kapılar yapım

teknikğine göre çatkı, çakma veya karma kapı (Şekil 3.120) olarak yapılmıştır. Kanat durumu ise tek veya çift olmak üzere farklılık göstermektedir. İncelenen konutların 20 adedi bir girişli, 18 adedi iki girişli ve 2 adedi üç girişlidir. Yüzdelik grafiği Şekil 3.121’de gösterilmiştir.

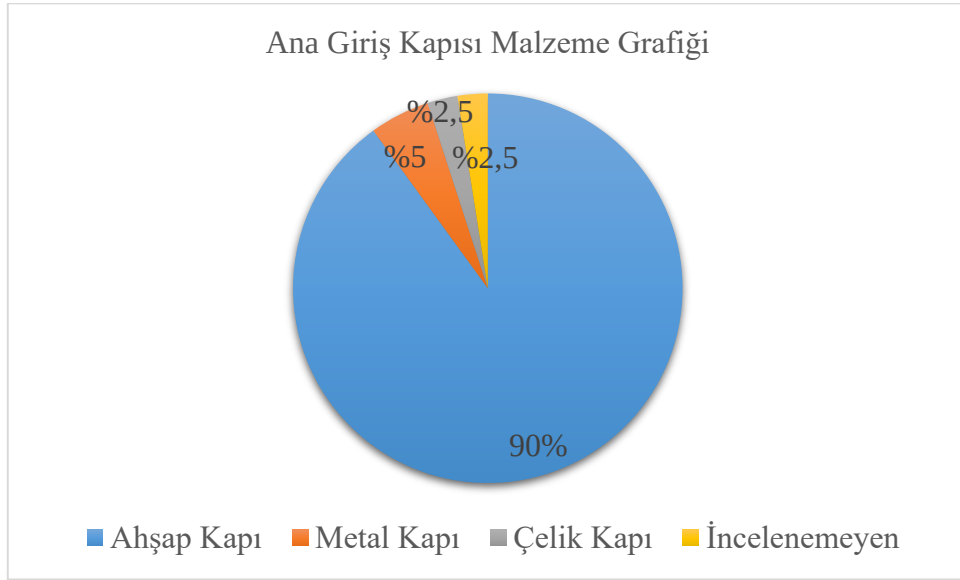

Şekil 3.120. Ahşap kapı yapım tekniği örnekleri

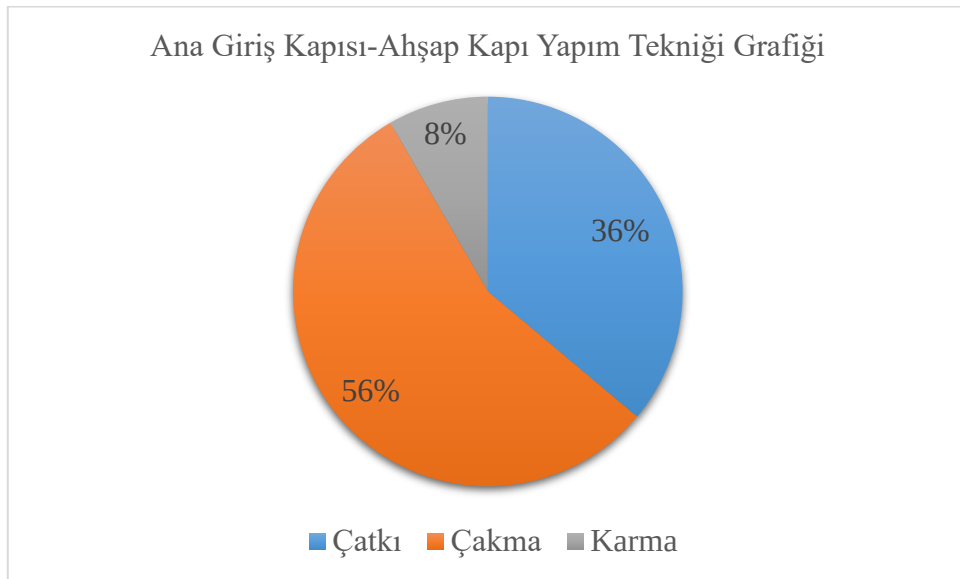
Şekil 3.121. İncelenen konutların kapı giriş adedi grafiği

Çalışmaya söz konusu olan 40 konutta bulunan ana giriş kapılarından 36 tanesi ahşap kapı, 2 tanesi metal kapı ve 1 tanesi çelik kapıdır. Yalnızca bir yapıda bulunan kapı günümüze ulaşmadığı için incelenememiştir ve analizi yapılamamıştır. Yüzdelik grafiği Şekil 3.122’de gösterilmiştir. İncelenen konutlarda ahşap kapıların fazla olmasının sebebinin bölgenin ahşap bakımından zengin olması olduğu düşünülmektedir.

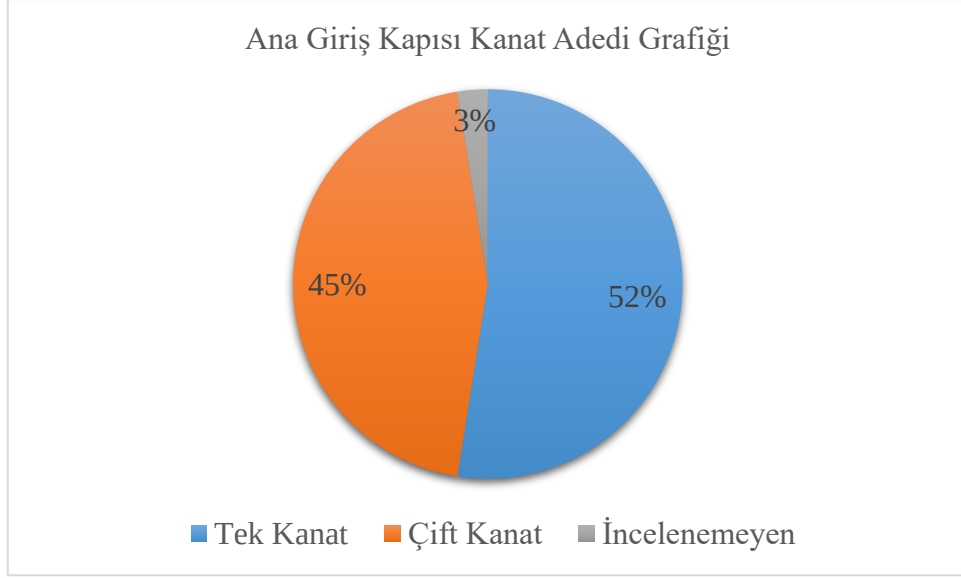

Şekil 3.122. İncelenen konutların ana giriş kapısı malzeme bilgisi grafiği

Söz konusu ahşap kapıların 13 adedi çatkı sistem, 20 adedi çakma sistem 3 adedi karma (çakma ve çatkı birlikte kullanımı) sistem ile oluşturulmuştur. Yüzdelik grafiği Şekil 3.123'te gösterilmiştir. Ana giriş kapıları kanat adedine göre de farklılık göstermektedir. Çalışmada incelenen 40 adet konuttan 21 adedi tek kanatlı, 18 adedi çift kanatlıdır. Yüzdelik grafiği Şekil 3.124'te gösterilmiştir.

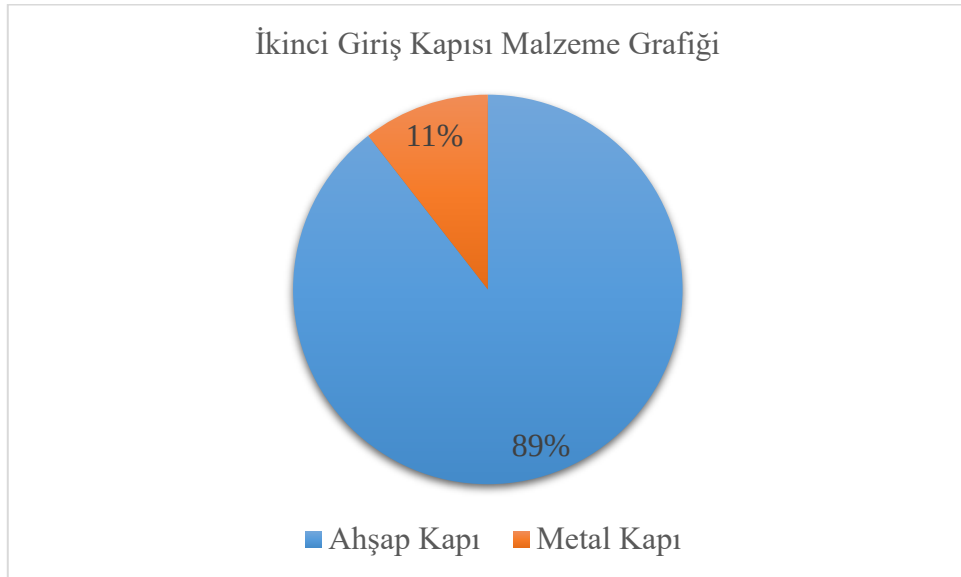

Şekil 3.123. Ana giriş kapısı ahşap yapım tekniği grafiği

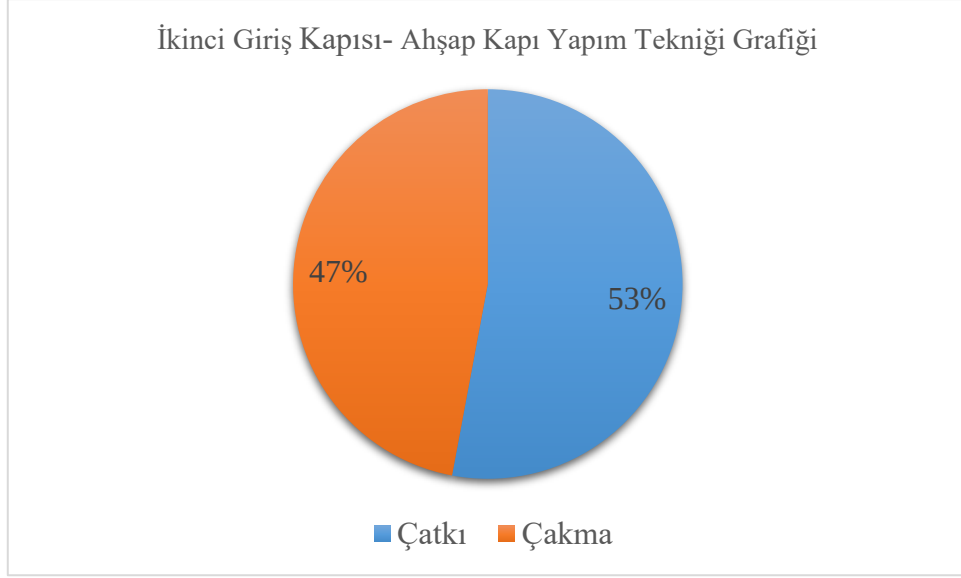

Şekil 3.124. Ana giriş kapısı kanat bilgisi

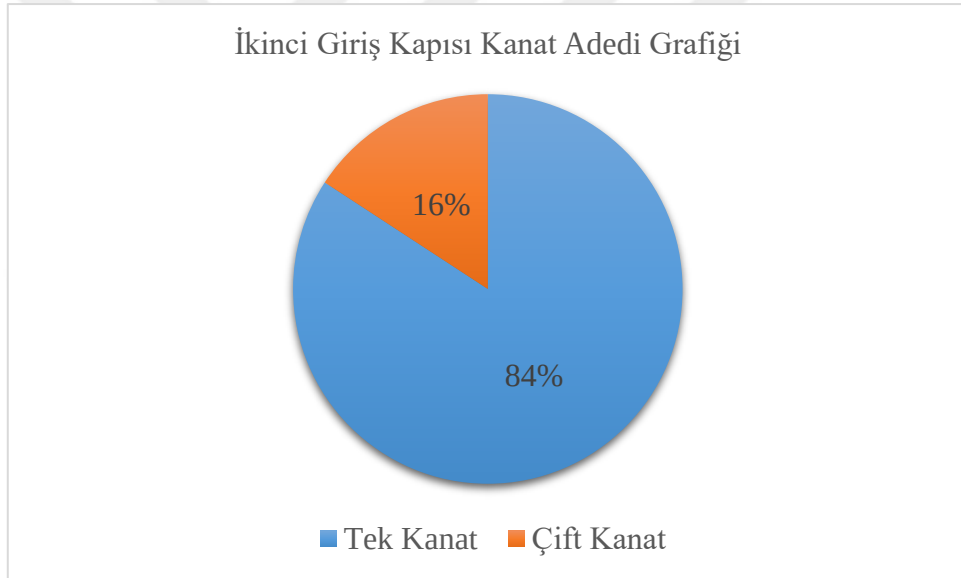
Çalışmaya söz konusu konutların ikinci giriş kapılarının 17'si ahşap kapı, 2 tanesi metal kapıdır. İnceleme konusu konutların ahşap malzemeden oluşan ikinci giriş kapıları 9 adedi çatki yapım tekniği ile ve 8 adedi çakma yapım tekniği ile yapılmıştır. İkinci giriş kapıları kanat adedine göre de farklılık göstermektedir. Söz konusu 19 kapıdan 16 adedi tek kanatlı, 3 adedi çift kanatlıdır. Yüzdelik grafikleri Şekil 3.125, Şekil 3.126 ve Şekil 3.127'de gösterilmiştir.

Şekil 3.125. İncelenen konutların ikinci giriş kapısı malzeme bilgisi grafiği

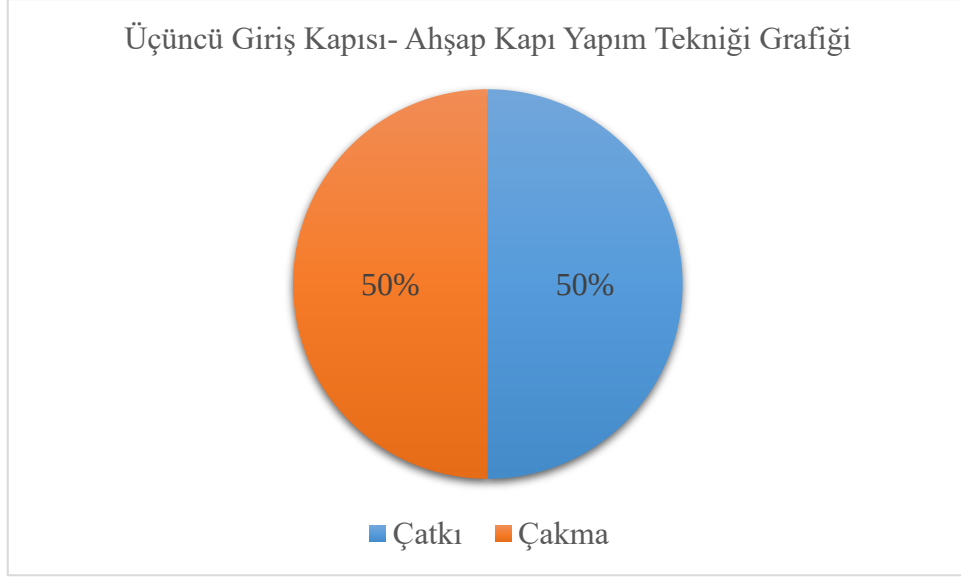

Şekil 3.126. İkinci giriş kapısı ahşap yapım tekniği grafiği

Şekil 3.127. İkinci giriş kapısı kanat bilgisi

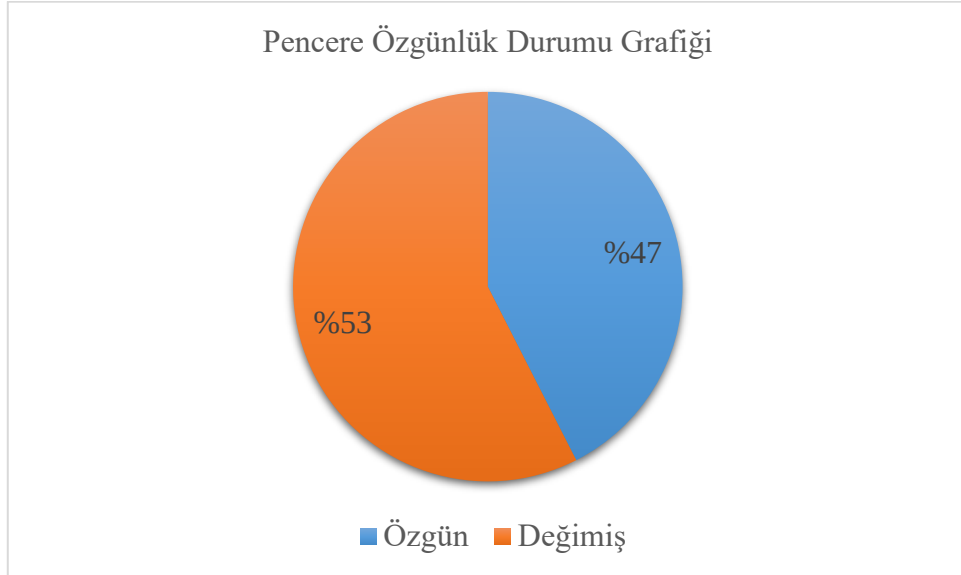
Çizelge 3.7 incelendiğinde çalışmaya söz konusu konutların 2 adedi 3 kapılıdır ve üçüncü giriş kapılarının 2'si de ahşap kapıdır. İnceleme konusu olan ahşap kapıların 1'i çatki yapım tekniği(4 numaralı yapı) ile 1'i çakma yapım tekniği (19 numaralı yapı) ile yapılmıştır Yüzdelik grafiği Şekil 3.128'de gösterilmiştir. İncelenen konutlarda üçüncü giriş kapıları kanat adedine göre de farklılık göstermemektedir. Söz konusu 2 kapının tamamı tek kanatlıdır.

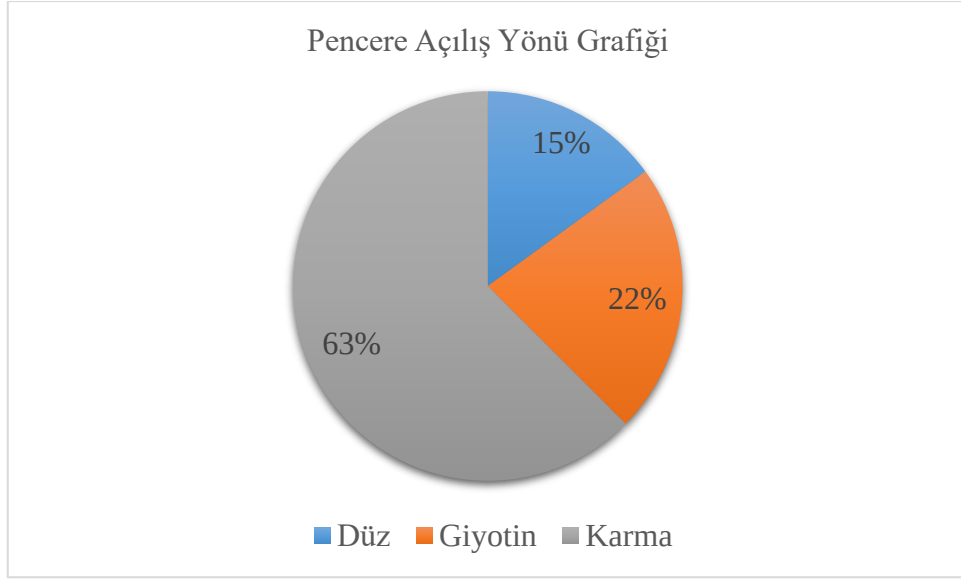
Şekil 3.128. Üçüncü giriş kapısı- ahşap yapım tekniği grafiği

3.2.4. Pencere Analizi

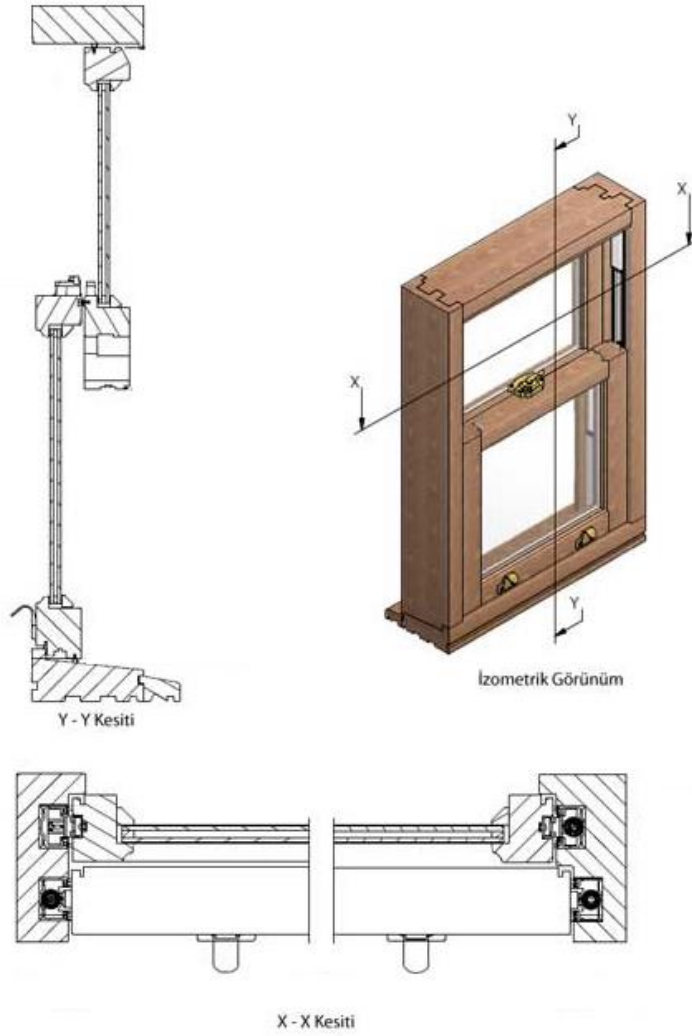
Konutlarda kullanılan pencereler, malzeme açısından özgün ve değişmiş şeklinde ve pencere açılış yönleri düz ve giyotin (Şekil 3.131) şeklinde olmak üzere tespit edilmiştir. Yüzdelik grafiği Şekil 3.129 ve Şekil 3.130'da gösterilmiştir.

Şekil 3.129. Pencere özgünlük durumu grafiği

Şekil 3.130. Pencere açılış yönü grafiği

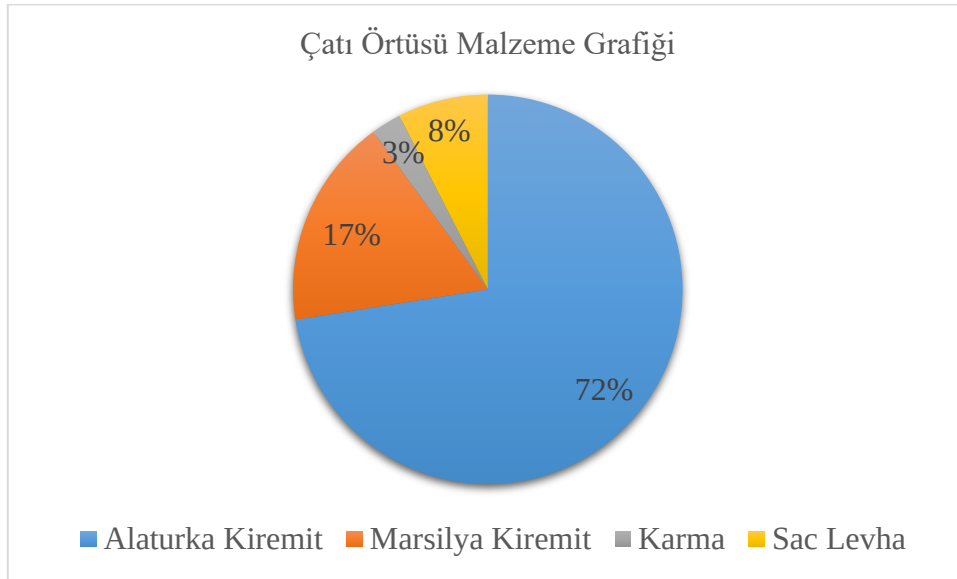

Şekil 3.131. Giyotin pencere sistemi [49].

Çalışmadaki 40 adet konuttan 23'ünün pencerelerinin değiştiği ve 17'sinin özgün olduğu belirlenmiştir. Ayrıca pencerelerin açılış yönü bakımından 9 konutta giyotin pencere kullanıldığı, 25 tanesinde hem giyotin hem düz pencere olduğu ve 6 tanesinde düz pencere kullanıldığı tespit edilmiştir. Yapılan incelemelerde özgün inşasında kullanılan ahşap pencerelerinin daha sonra PVC pencere ile değiştirilmiş olan konutlar gözlemlenmiştir.

3.2.5. Çatı Analizi

Çalışmada incelenen 40 adet konutun tamamında kırma çatı kullanılmıştır. İncelenen konutlar çatı kaplama malzemelerine göre analiz edilmiştir. Konutlar çatı kaplama malzemelerine göre alaturka kiremidi, marsilya kiremidi, alaturka ve karma (alaturka ve marsilya) ve sac levha kaplaması kullanılmasına göre Çizelge 3.9'da verilmiştir.

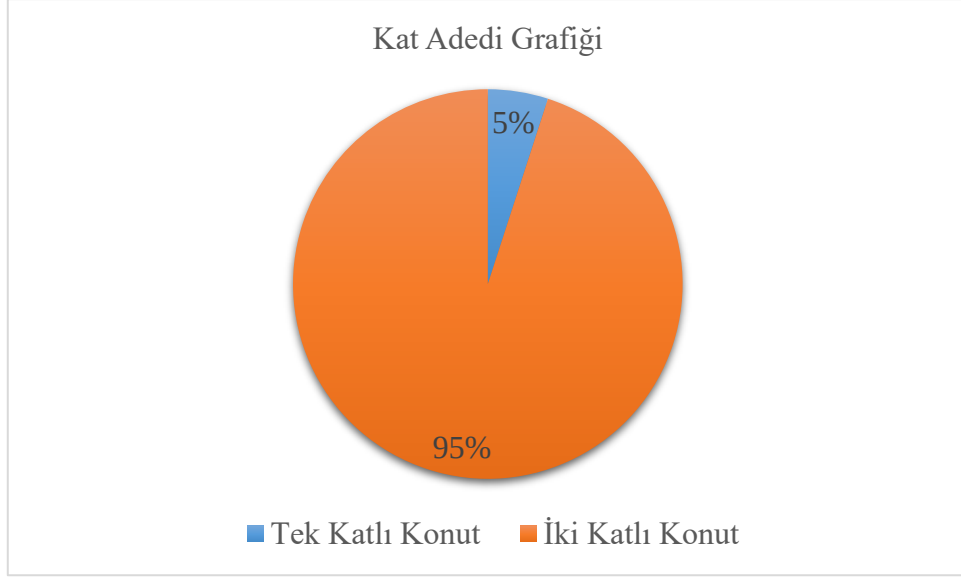

Şekil 3.132. İncelenen konutların çatı kaplama malzeme analiz grafiği

Çalışmada incelenen 40 konutun, 29 adet konutta alaturka kiremidi, 7 adet konutta Marsilya kiremidi ve 3 adet konutta sac levha ve 1 adet konutta karma(alaturka ve marsilya kiremit) çatı kaplaması olarak kullanılmıştır.

3.2.6. Kat Adedi Analizi

İncelenen konutlar kat adeti bakımından tek katlı ve iki katlı olarak inşa edilmiştir. Çalışmaya dahil edilen 40 adet konutun kat adeti durumlarının yüzdelik grafiği Şekil 3.133'te gösterilmiştir.

Şekil 3.133. İncelenen konutların kat adedi analiz grafiği

Çalışmada incelenen 40 adet konuttan 38 tanesi 2 katlı, Mürsel Mahallesi’nde bulunan 2 adet konut ise tek katlıdır. Bölgedeki topografya sebebi ile yapıların bulunduğu alan eğimlidir. Bu durum yapıların mimarisinde eğimden yararlanılarak çözümler getirmiştir.

4. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Samsun ili Havza ilçesi sınırlarında yer alan, yapım tekniği ve malzeme kullanımı açısından özgün örnekler barındıran; Bahçelievler, Ilıca, Çakıralan, Cevizlik, Mürsel, Mesudiye, İmircik ve Paşapınarı mahallelerinden her mahalleden 5 adet geleneksel konut seçilerek toplam 40 adet konut incelenmiştir. Yakın tarihte inşa edilen betonarme yapılar tez çalışmasında kapsam dışı bırakılmıştır. Bu kapsamda incelenen konutlar geleneksel yapım teknikleri ile inşa edilmiştir. Çalışmada incelenen 40 adet konutun, yapım tekniği ve malzeme, strüktürel durum, kapı, pencere, çatı ve kat adedi analizleri yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar şu şekildedir;

- Çalışmada incelenen konutların inşasında en çok karma yapım tekniği kullanılmıştır.
- Çalışma konusundaki konutların duvar dolgu malzemesinde en çok ateş tuğlası kullanılmıştır. Çalışma konusundaki karkas sistem ile yapılan konutların duvar dolgu malzemesinin yarısının ateş tuğlası ve yarısının ise kerpiç olduğu gözlemlenmiştir. Ateş tuğlası bölgede fazlaca kullanılır. Bölge halkından alınan bilgilere göre eski yıllarda Samsun ili Havza ilçesi Celil Mahallesi'nde ateş tuğlası ve kiremit ocaklarının olması, ateş tuğlasının fazlaca kullanılmasına yol açmıştır. Kerpiç imalatının ise yakın çevrede ve Ilıca Mahallesi'ndeki ustalar tarafından yapıldığı söylenmektedir. Ustaların vefatından sonra bölgede söz konusu ocaklar kapatılmıştır.
- Çalışma kapsamındaki konutların ana giriş kapılarının çoğunluğu ahşaptır. Ahşap kapıların ise çoğunluğu çakma sistem ile yapılmıştır. Bölge halkından alınan bilgilere göre Samsun ili Havza ilçesi Dereköy Mahallesi'ndeki ustalar ve marangozlar tarafından çatkı sistem ahşap kapı imalatının yapıldığı söylenmektedir.
- İnceleme konusu konutların pencerelerinin çoğunluğu değişmiştir. Bu değişiklik nedeni ile incelenen konutların çoğunluğunda hem düz hem de giyotin pencereler birlikte kullanılmaktadır.
- İncelenen konutların çatılarının tamamı kırma çatıdır. Yapıya ek olarak yapılan sundurmalar değerlendirilmemiştir. Çalışma kapsamındaki konutların çatı kaplama malzemesi çoğunlukla alaturka kiremittir. Bölge halkından alınan bilgilere göre eski yıllarda bölgeye yakın ateş tuğlası ve kiremit ocaklarının olması alaturka kiremitin fazla kullanılmasının sebebidir. Bölge halkı tarafından söz konusu ocaklarda köy halkının

çalıştığı söylenmektedir. Çatı ustaları genellikle her mahallede bulunmaktadır. Balta, el rendesi, ahşap burgu, ağaç törpüsü gibi aletler kullanılarak yapıların ve çatıların imal edildiği söylenmektedir.

- İnceleme konusu 40 konuttan 38 adedi 2 katlı, 2 adedi ise tek katlıdır. Bölgedeki topografya yapısı yapının kat adedinde olmuştur. Çalışma alanında topografya sebebi ile eğimden yararlanılmış ve bazı yapılarda 2 giriş kullanılmıştır. Çoğunlukla yığma taş ile yükseltelen zemin katta ahır, samanlık vb. gibi ihtiyaçların giderildiği görülmüştür. Zamanla yapılardaki ilgili kısımlar, yaşam alanı, garaj, depolama alanı vb. gibi işlevler ile kullanılmaya başlanmıştır.

- İncelenen mahallelerdeki konutların bir kısmı günümüz yaşam koşullarına cevap verememektedir. Mahallelerdeki konutların çoğunluğu terkedilmiş ya da belirli dönemlerde kullanılmıştır. Kullanılan konutlar ise günümüz yaşam koşullarına cevap veremediğinden geleneksel yapılar özelliklerini kaybedecek derecede değişime uğramıştır. Yöre halkının koruma bilincine sahip olmaması da yapılardaki niteliksiz değişikliğin önemli sebeplerindendir. Betonarme konutların yaygınlaşması ile birlikte yöre halkı geleneksel dokusunu yok ederek ya da korumaya değer bulmayıp kaderine terk ederek betonarme konutlara yönelmiştir. Bu yönelime öncesinde köyden kente göç etmiş ancak sonrasında tekrar köye konut yaptırmak isteyen halk da dahildir. Betonarme konutların hızla yaygınlaşması bölgenin geleneksel konut mimari dokusunu yok etmektedir.

- Yapıların dış cephesinde en çok müdahale edilen bölüm pencere ve kapılardır. Pencere PVC ile değiştirilmiştir. Bölgenin iklim koşulları özellikle pencerelerde değişime neden olmuştur. Ancak halkın koruma kültürünün olmaması sebebi ile geleneksel yapıya uygun olmayan pencereler ile söz konusu değişim sağlanmış ve konutların geleneksel dokusunu zedelemiştir. En çok müdahalelerden bir diğeri ise çatı bozulmalarına karşı malzeme eksikliği sonucu çatı üst örtüsü geleneksel dokuya aykırı şekilde farklı kiremit veya sac ile değiştirilmesidir. Fazlaca yapılan bir diğer müdahale ise; yapıya ek farklı malzemelerle ayakkabılık, oda şeklinde birimler eklenmesidir. Tüm bu müdahaleler ile geleneksel doku bozulmuştur.

- İncelenen konutların bazılarında duvarlara da müdahale edilmiştir. Küçük müdahalelerin dışında bazı konutlardaki duvarlar özgün yapıya aykırı şekilde modern tuğla ile örülmüştür. Bu değişim geleneksel dokuyu olumsuz yönde etkilemiştir.

Çakıralan Mahallesi'nde bulunan Çavdarlar Evi bu konuya örnektir.

- Bahçelievler Mahallesi'nde bulunan Mustafa Kemal Atatürk'ün konakladığı Ali Osman Ağa konağı ise özgün yapısını kısmen korumaktadır. Yapının arka giriş kapısı geleneksel dokuya uygun olmayacak şekilde değiştirilmiştir. Söz konusu yapı Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından koruma altına alınmıştır ancak yapının tüm cephesinde bozulmalar bulunmaktadır. Samsun ili Havza ilçesi için önemli ve korunmaya değer olan bu yapının geleneksel dokuya uygun şekilde korunabilmelidir.

Mimari açıdan önemli ve nitelikli özellikler bulunduran Samsun ili Havza ilçesinin geleneksel mimari dokusunun bozulmadan gelecek nesillere aktarılmasının gerektiği düşünülmektedir. Geleneksel konutların günümüz ihtiyaçlarına cevap verebilecek duruma getirilmesi ve bu değişiklik yapılırken geleneksel dokunun bozulmaması amaçlanabilir. Bu sayede gençlere istihdam imkanı sağlanabileceği gibi, köylerden kente göçün önüne geçilip ilçe ekonomisine katkıda bulunulabilir.

Yerel yapı ustalarından özgün yapı örneklerinin korunması konusunda destek alınabilir. Geleneksel dokunun devamlılığı için geleneksel yapı ustalarının tecrübelerini gelecek nesillere aktarabilmesi sağlanabilir. Söz konusu aktarımın düzenli, sürekli ve bir disiplin etrafında yapılabilmesi için atölyeler kurabilir. Bu sayede az sayıda kalmış nitelikli yapı ustalarının tecrübelerinin gelecek nesillere aktarılacağı, bu durumun hem genç nesillere istihdam alanı sağlayacağı hem de ilçe ekonomisine katkıda bulunulacağı düşünülmektedir.

Özgünlüğü bozulmamış ancak kötü durumdaki yapılar ise geleneksel yapı teknikleri kullanılarak restore edilebilir. Restorasyon yapılırken özgün malzemeler kullanılarak, yapının niteliği değiştirilmeden ve kullanıcı ihtiyaçlarına uygun şekilde uygulamalar yapılabilir. Söz konusu yapıların tekrar kullanılmasının mahallelerdeki sosyal yaşama katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Samsun ili Havza ilçesindeki tüm geleneksel yapıları koruma imkanımız olmasa da özgünlüğünü koruyan nitelikli yapıları koruyabilmek, geleneksel mimarinin sürdürülebilirliği için önemlidir. Bu açıdan örneğin Bahçelievler Mahallesi'nde bulunan Ali Osman Ağa Konağı, Talip Gürpınar Evi gibi yapılar restore edilerek geleneksel doku korunabilir ve aktif kullanımı sağlanabilir. Bu çalışmada geleneksel mimarinin özgün kalitesinin korunmasının sağlanması ve mevcut potansiyellere ve sorunlara koruma ilke kararları doğrultusunda uygulanabilir çözümler getirilmesinin gerekliliği ifade edilmiştir.

5. KAYNAKLAR

- [1] H. Ürer, “Geleneksel Türk Evi Ölçeğinde Eskigediz Evlerinin Cephe Düzenlemeleri,” *Sanat Tarihi Derg. Cilt*, no. October, pp. 189–230, 2013.
- [2] Ö. Küçükerman, *Kendi Mekanının Arayışı İçinde Türk Evi*. Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu, 1985.
- [3] Çekül Vakfı, *Anadolu’da Kırsal Mimarlık*. 2012.
- [4] Ö. . G. Ş. Küçükerman, *Anadolu Mirasında Türk Evleri*. İstanbul: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, 1995.
- [5] F. Şenkal, “Konutlarda Düünden Bugüne Ahşap Kullanımı Üzerine Bir Araştırma,” Yüksek Lisans Tezi, Mimarlık Anabilim Dalı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Trakya Üniversitesi, Edirne, Türkiye, 1996.
- [6] A. Ş. Duymaz, *19. Yüzyılda Samsun’un Kentsel Gelişimine Dair Birkaç Mimari Örnek*, *Samsun Araştırmaları: Mimari ve Kültürel Miras, Efsane, Dil, Sant, Edebiyat ve Siyaset*, . Samsun: Kültür Yayınları, 2013.
- [7] Bektaş C., *Türk Evi*. İstanbul: YEM Yayınları.
- [8] Tayla H., *Geleneksel Türk Mimarisinde Yapı Sistem ve Elemanları*. İstanbul: Türkiye Anıt Çevre Turizm Değerlerini Koruma Vakfı, 2017.
- [9] R. . Sümerkan, “Biçimlendiren Etkenler Açısından Doğu Karadeniz Kırsal Kesiminde Geleneksel Evlerin Yapı Özellikleri,” Doktora Tezi, Mimarlık Anabilim Dalı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, 1990.
- [10] O. Özgüner, “*Köyde Mimari Doğu Karadeniz*” . ODTÜ Mimarlık Fakültesi Yayınları, 1970.
- [11] Y. Gögebakan, “Karakteristik Bir Değer Olan Geleneksel Türk Evi’nin Oluşumunu Belirleyen Unsurlar ve Bu Evlerin Genel Özellikleri. ,” *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Derg.*, pp. 41–55, 2015.
- [12] S. Filibe, “Geleneksel Türk Evinde Merdiven ve Bağlandığı Alanlar,” Yüksek

- Lisans Tezi, Mimarlık Anabilim Dalı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimar Sinan Üniversitesi, İstanbul,Türkiye, 1989.
- [13] B. Sarıkaya and Ü. Arpacıoğlu, “Orta Anadolu Köy Evlerinde Duvar,” *İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Fen Bilim. Enstitüsü Derg.* , pp. 21–31, 2019.
- [14] Ö. Baş, “Orta Anadolu Köy Evleri Mimari ve İç Mekan Özellikleri Tongurlar Köyü Örneği,” Yüksek Lisans Tezi, Mimarlık Anabilim Dalı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, 2022.
- [15] M. Aydın, “*Samsun’da Sivil Mimarlık*”, *Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi, C.III*. İstanbul: Yapı Endüstri Merkezi Yayınları, 1907.
- [16] N. T. Yiğitpaşa and U. Z. Funda, “XIX. Yüzyıl Samsun’da Bir Grup Mimarisi/XIX. A Group House Architecture in Century Samsun,” 2016.
- [17] T.C. Samsun Valiliği Kültür Müdürlüğü, “Samsun Kültür Müdürlüğü Yayınları ‘Geçmişten Günümüze Kültür Değerleriyle Samsun,’ no. 975-17-1748–5.
- [18] Samsun nüfus raporu. [Online]. Erişim: <https://cip.tuik.gov.tr/>.
- [19] Samsun ilinin Türkiye haritasındaki yeri. [Online]. Erişim: <https://www.lafsozluk.com/2012/01/samsun-ilinin-turkiye-haritasındaki-yeri.html>.
- [20] Samsun İl Özel İdaresi, “Samsun Kültür ve Turizm Envanteri,” 2003.
- [21] Havza Kaymakamlığı, “Cumhuriyete Doğru Atatürk ve Havza,” 1998.
- [22] Tarihi Havza evleri. [Online]. Erişim: <http://www.havza.gov.tr/tarihi-havza-evleri>.
- [23] Samsun ilçe haritası. [Online]. Erişim:https://en.wikipedia.org/wiki/File:Samsun_districts.png.
- [24] Havza ilçe haritası. [Online]. Erişim: <http://havza.gov.tr/ilce-haritasi>.
- [25] Bahçelievler Mahallesi nüfusu. [Online]. Erişim: <https://www.nufusune.com/69950-samsun-havza-bahcelievler-mahallesi-nufusu>.
- [26] Bahçelievler Mahallesi haritası. [Online]. Erişim: https://www.google.com/maps/place/Bah%C3%A7elievler,+55700+Havza%2FSamsun/@40.9729442,35.6600419,977m/data=!3m1!1e3!4m6!3m5!1s0x4087ac08bdc12b17:0xdcbf543b0a31ca57!8m2!3d40.9711953!4d35.6618687!16s%2Fg%2F11byl3g_4v!5m1!1e4?hl=tr&entry=ttu.

- [27] İlica Mahallesi. [Online]. Erişim: https://tr.wikipedia.org/wiki/İl%C4%B1ca,_Havza.
- [28] İlica Mahallesi nüfusu. [Online]. Erişim: <https://www.nufusune.com/187701-samsun-havza-ilica-mahallesi-nufusu>.
- [29] İlica Mahallesi haritası. [Online]. Erişim: https://www.google.com/maps/place/İl%C4%B1ca,+55700+Havza%2FSamsun/@41.059859,35.6895107,1463m/data=!3m1!1e3!4m6!3m5!1s0x4087b2c47ae66c43:0x595450ee59cb5ba2!8m2!3d41.059663!4d35.692984!16s%2Fg%2F1237ddf_?hl=tr&entry=ttu.
- [30] Çakıralan Mahallesi. [Online]. Erişim: https://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%87ak%C4%B1ralan,_Havza.
- [31] Çakıralan Mahallesi nüfusu. [Online]. Erişim: <https://www.nufusune.com/187897-samsun-havza-cakiralan-mahallesi-nufusu>.”
- [32] Çakıralan Mahallesi haritası. [Online]. Erişim: <https://www.google.com/maps/place/%C3%87ak%C4%B1ralan+Buca%C4%9F%C4%B1,+%C3%87ak%C4%B1ralan,+55700+Havza%2FSamsun/@41.1672335,35.7548492,1460m/data=!3m2!1e3!4b1!4m6!3m5!1s0x4086357ed1608eb3:0x31b24654dc84ce!8m2!3d41.167908!4d35.760648!16s%2Fg%2F121cm7rh?hl=tr&entry=ttu>.
- [33] Cevizlik Mahallesi. [Online]. Erişim: https://tr.wikipedia.org/wiki/Cevizlik,_Havza.
- [34] Cevizlik Mahallesi nüfusu. [Online]. Erişim: <https://www.nufusune.com/187749-samsun-havza-cevizlik-mahallesi-nufusu>.
- [35] Cevizlik Mahallesi haritası. [Online]. Erişim: <https://www.google.com/maps/place/Cevizlik,+55700+Havza%2FSamsun/@41.0331698,35.7321123,1035m/data=!3m1!1e3!4m6!3m5!1s0x4087b214889f230b:0x174e7cd97a21aec!8m2!3d41.032575!4d35.7365892!16s%2Fg%2F1211wzwy?hl=tr&entry=ttu>.”
- [36] Mürsel Mahallesi. [Online]. Erişim: https://tr.wikipedia.org/wiki/M%C3%BCrsel,_Havza.
- [37] Mürsel Mahallesi Nüfusu. [Online]. Erişim: <https://www.nufusune.com/187863-samsun-havza-mursel-mahallesi-nufusu>.
- [38] Mürsel Mahallesi haritası. [Online]. Erişim: <https://www.google.com/maps/place/M%C3%BCrsel,+55700+Havza%2FSamsun>

n/@40.9695659,35.7303193,1051m/data=!3m1!1e3!4m6!3m5!1s0x4087aee51a672db5:0x31602b0acba2601c!8m2!3d40.969982!4d35.7328011!16s%2Fg%2F12245_gd?entry=ttu.

- [39] Mesudiye Mahallesi. [Online]. Erişim: 30.10.2023, “https://tr.wikipedia.org/wiki/Mesudiye,_Havza.”
- [40] Mesudiye Mahallesi nüfusu. [Online]. Erişim: <https://www.nufusune.com/187859-samsun-havza-mesudiye-mahallesi-nufusu.>
- [41] Mesudiye Mahallesi haritası. [Online]. Erişim: <https://www.google.com/maps/place/Mesudiye,+55700+Havza%2FSamsun/@40.9822597,35.5654437,732m/data=!3m1!1e3!4m6!3m5!1s0x4087ab49d4da4527:0xecec156314eca8!8m2!3d40.9816149!4d35.567595!16s%2Fg%2F120w8h8g?entry=ttu.>
- [42] İmircik Mahallesi. [Online]. Erişim: https://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0mircik,_Havza.
- [43] İmircik Mahallesi Nüfusu. [Online]. Erişim: <https://www.nufusune.com/187807-samsun-havza-imircik-mahallesi-nufusu.>
- [44] İmircik Mahallesi haritası. [Online]ç Erişim: https://www.google.com/maps/place/%C4%B0mircik,+55700+Havza%2FSamsun/@41.0178915,35.6205263,1464m/data=!3m1!1e3!4m6!3m5!1s0x4087ad280021eebb:0x60cc63db883c2556!8m2!3d41.018482!4d35.6258399!16s%2Fg%2F121m_hrm?entry=ttu.
- [45] Paşapınarı Mahallesi. [Online]ç Erişim: https://tr.wikipedia.org/wiki/Pa%C5%9Fap%C4%B1nar%C4%B1,_Havza.
- [46] Paşapınarı Mahallesi nüfusu. [Online]. Erişim: <https://www.nufusune.com/187869-samsun-havza-pasapinari-mahallesi-nufusu.>
- [47] Paşapınarı Mahallesi haritası. [Online] Erişim: <https://www.google.com/maps/place/Pa%C5%9Fap%C4%B1nar%C4%B1,+Havza%2FSamsun/@40.925345,35.6334969,878m/data=!3m1!1e3!4m6!3m5!1s0x4087a996d5c8969f:0x9cf7df7f623a62e4!8m2!3d40.9261691!4d35.636946!16s%2Fg%2F125n3479s?entry=ttu.>
- [48] E. K. Z. Akdemir, “Geleneksel Konut Dokularında Malzemenin Çatı ve Cephe Kuruluşuna Etkileri: Batı Karadeniz Bölgesi Örneği,” 5. Ulus. Çatı Cephe

*Sempozyumu 15 -16 Nisan 2010 Dokuz Eylül Üniversitesi Mimar. Fakültesi
Tınaztepe Yerleskesi, İzmir.*

- [49] Giyotin pencere detayı. [Online]. Erişim: <https://giyotinpen.com/giyotin-pencere-teknik-cizimler.html>.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Eda Nur KURT

Yabancı Dili : İngilizce

ÖĞRENİM DURUMU

Derece	Alan	Okul/Üniversite	Mezuniyet Yılı
Y. Lisans	Mimarlık	Düzce Üniversitesi	2024
Lisans	Mimarlık	Niğde Üniversitesi	2017
Lise		Vezirköprü Köprülüler Anadolu Lisesi	2013

YAYINLAR

E.N. Kurt, A. Bideci. “Samsun ili Havza ilçesi Ali Osman Ağa Konağı’nın Yapım Yöntem Tekniğinin ve Cephe Bozulmalarının İncelenmesi” *Ege 10. Uluslararası Uygulamalı Bilimler Kongresi*, ss. 1923-1937, İzmir, 2023,

E.N. Usta, H. Bayraktar, “Samsun İli İçin Deprem Senaryosu Sonucu Hasar Tahmininin Belirlenmesi”, *4th International Engineering Research Symposium INERS’22*, ss. 266-275, Düzce, 2022.

B. Bilgehan Dulkadiroğlu, A. Bideci, E.N. Usta ve S. Kaya “Bir Eğitim Yapısının İklimsel Tasarım Konfor Parametreleri Kapsamında Değerlendirilmesi: Düzce Örneği”, *Mimarlık, Planlama ve Tasarım Alanında Gelişmeler*, ss. 177-195, 2022.

E.N. Usta, S.Kaya, B. Bilgehan Dulkadiroğlu ve A. Bideci. “Eğitim Yapılarında Yapı Fiziği Problemleri: Düzce Örneği”, *İspec International Congress on Multidisciplinary Studies*, ss. 637-650 Adana, 2021.

S. Kaya, E.N. Usta, B. Bilgehan Dulkadiroğlu ve A. Bideci. “Kamu Yapısında Cephe Hasarları: Düzce Örneği”, *İspec International Congress on Multidisciplinary Studies*, ss. 651-663, Adana, 2021.